

Moskenes kommune

Årsbudsjett 2017 Økonomiplan 2017–20

(Versjon 3.0 – med kommunestyrets endelige vedtak)

Vedtatt av Moskenes kommunestyre i møte 13.12.2016, ksak 85/16

Sakspapir

SAKSGANG

Utvalg/Styre	Møtedato	Saksnr
Formannskapet	22.11.2016	163/16
Eldrerådet	29.11.2016	021/16
Arbeidsmiljøutvalg	08.12.2016	008/16
Kommunestyret	13.12.2016	085/16

Budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020

Rådmannens innstilling:

1. Moskenes kommunestyre viser til forslaget til Budsjett 2017 og Økonomiplan for perioden 2017-2020. Kommunestyret slutter seg til rammer, mål og tiltak innenfor de ulike handlingsområder med de fremlagte endringer.
2. Økonomiplanen skal være bindende for den videre planlegging i kommunen og den Forpliktende planen er kommunestyrets forpliktelse overfor seg selv og for Fylkesmannen i Nordland.
3. Budsjettet for 2017 vedtas på rammenivå, hvor budsjettet vedtas med utgifter, inntekter, tiltak og netto ramme på hvert handlingsområde.
4. Videreformidlingslån tas opp etter gjeldende regler i Husbanken. Dersom det i løpet av budsjettåret skulle være nødvendig å foreta opptak av Videreformidlingslån i Husbanken, gis Formannskapet fullmakt til å vedta slikt låneopptak.
5. Rådmannen/økonomiavdelingen gis fullmakt til å foreta nødvendige tekniske tilpasninger eller flyttinger av budsjett- og regnskapsposter dersom dette er nødvendig for å tilfredsstille lov, forskrift eller KOSTRA – rapportering. Det presiseres at slike endringer er av rent regnskapsteknisk art og at vedtatt budsjettbeløp ikke kan endres.
6. Kommunestyret slutter seg til rådmannens forslag til investeringsbudsjett for

kommende økonomiplanperiode med de fremlagte endringer.

7. Det kommunale skattøre settes til høyeste tillatte, 11,80 prosent for 2017.
8. Kommunestyret vedtar at administrasjonen kan ta opp kassekreditt ved behov på inntil kroner 15 millioner i 2016, jfr ks-036/16, vedtak 20.06.2016 om ramme på 15 mill kr.
9. Kommunestyret gir Økonomiavdelingen fullmakt til å endre / forlenge avdragstid på lån for å kunne tilpasse seg minimumsavdrag.
10. Moskenes kirkelige Fellesråd mottar driftstilskudd i 2017 på kr 1.092.800.

22.11.2016 Formannskapet

Forslag fra Laila J. Kristiansen AP:

Ramme 51 Grunnskolerektor styrkes med kr. 175.000. Ramme 21 Psykiatri og PU reduseres tilsvarende.

Det overføres kr. 65.000 fra investeringsbudsjettet til driftsbudsjettet. Dette gjelder innkjøp av nye trygghetsalarmer.

Med følgende endringer legges administrasjonens forslag til driftsbudsjett, investeringsbudsjett og økonomiplan ut på høring med høringsfrist 08.12.2016.

Forslaget enstemmig vedtatt.

FS- 163/16 Vedtak:

Ramme 51 Grunnskolerektor styrkes med kr. 175.000. Ramme 21 Psykiatri og PU reduseres tilsvarende.

Det overføres kr. 65.000 fra investeringsbudsjettet til driftsbudsjettet. Dette gjelder innkjøp av nye trygghetsalarmer.

Med følgende endringer legges administrasjonens forslag til driftsbudsjett, investeringsbudsjett og økonomiplan ut på høring med høringsfrist 08.12.2016.

29.11.2016 Eldrerådet

Eldrerådet tar forslaget til Årsbudsjett 2017 og Økonomiplan 2017-20 til orientering.

Enstemmig vedtatt.

ER- 021/16 Vedtak:

Eldrerådet tar forslaget til Årsbudsjett 2017 og Økonomiplan 2017-20 til orientering.

08.12.2016 Arbeidsmiljøutvalg Forslag:

AMU tar budsjettet til orientering. AMU vil påpeke at gjeldende lov- og avtaleverk skal følges ved nedbemanning / oppsigelse.

Enstemmig vedtatt.

AMU- 008/16 Vedtak:

AMU tar budsjettet til orientering. AMU vil påpeke at gjeldende lov- og avtaleverk skal følges ved nedbemanning / oppsigelse.

Saksopplysninger:

Forslag til Årsbudsjett for 2017 og Økonomiplan og handlingsprogram for perioden 2017 – 2020 legges fram for politisk behandling. Formannskapet legger budsjettokumentene ut til offentlig ettersyn etter sitt møte 22. november 2016.

Årsbudsjett og Økonomiplan er kommuneorganisasjonens arbeidsordre for årene 2017 - 2020, der både oppgavene som skal utføres, og ressursene som stilles til disposisjon, blir bestemt. Dokumentet er viktig for å få på plass gode holdninger/rutiner i forbindelse med økonomiarbeidet i et kort- og langsiktig perspektiv.

Det vises til Kommunelovens bestemmelser om årsbudsjett (§§ 45 og 47) og Økonomiplan (§ 44). I § 45,3 heter det at innstillingen til årsbudsjett skal legges ut til offentlig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret.

Budsjettforslaget 2017 er meget stramt. Det er, tross betydelig inntektsøkning, strammere enn for 2015 og 2016. Utgangspunktet for arbeidet med budsjettet er et akkumulert underskudd, som på tross av en inndecking på ca 1,067 mill kr i 2015 og 2016 fortsatt er på ca 16,917 mill kr. Ved utgangen av 2016.

Som en integrert del av Økonomiplanen ligger Forpliktende Plan som viser at kommunen har vedtatt tiltak for å oppnå balanse i økonomien, inkl inndecking av tidligere års merforbruk.

Det akkumulerte underskuddet har man måttet søke Fylkesmannen om å få dekket inn i en tidsperiode på åtte år. Så lenge kommunen ikke har dekket inn alt av akkumulert underskudd, vil kommunen være plassert i det såkalte ROBEK-registeret.

Moskenes kommune ble ROBEEK – kommune i 2012. Det innebærer blant annet at det må lages en Forpliktende Plan (FP). Den forplikter kommunestyret gjennom å skissere praktiske og realistiske tiltak som er gjennomførbare slik at kommunen skal få kontroll over økonomien. Konkrete tiltak skal beskrives sammen med en konsekvensutredning. Den forpliktende planen bør starte med en forklaring om hvorfor kommunen ikke har kontroll over økonomien.

Budsjettet for 2017 har svært begrensede midler til innkjøp, opplæring og reiseaktivitet. Som for inneværende år må en i 2017 også nøye vurdere rekruttering inn i ledige stillingshjemler.

Kommunestyret har vedtatt ansettelses- og innkjøpsstopp. Denne skal praktiseres slik at ordinær drift kan skje og at liv og helse ikke utsettes for risiko.

Skattesats - kommuneskatt

I Prop. 1 LS (2015-16) (skatte- og avgiftsproposisjonen) fra Finansdepartementet heter det:

§ 3-8 Inntektsskatt til kommunene og fylkeskommunene

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 2,65 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 11,80 pst. Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

For øvrig vises til egne saker om fastsettelse av eiendomsskatt og ordinært gebyrregulativ med forkalkyle selvkost.

Per Sperstad
Rådmann

Innhold

- En plan for å ruste seg til 2020

Innledning

Del I Forutsetninger og kommunaløkonomisk status

Del II Gjennomgang tjenester og produksjon

Del III Tiltak og saldering 2017 m/ investeringsplan 2017 – 2020

Del IV Tallbudsjett på rammenivå – obligatoriske hovedoversikter

-----

Del V Økonomiplan 2017 – 2020 m/ forpliktende plan

Vedlegg:

Budsjettforslag fra Moskenes kirkelige fellesråd
Forslag budsjett fra brannsjefen

Innledning

Forord

Rådmannen legger med dette fram forslag til budsjett og økonomiplan for Moskenes kommune for perioden 2017-2020. I henhold til kommunelovens §44 skal kommunestyret en gang i året vedta en rullerende økonomiplan som skal omfatte minst de fire neste budsjettår. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i perioden. I økonomiplanen skal det for hvert enkelt år være anvist dekning for de utgifter og oppgaver som er ført opp. Inntekter og utgifter skal balansere.

Økonomiplanen skal bidra til å synliggjøre kommunens muligheter og utfordringer, og skal være et godt styringsverktøy for å vise de økonomiske konsekvensene av politiske vedtak i et langsiktig perspektiv.

Arbeidet med å legge fram et forslag til budsjett i balanse, har vært krevende. Det er 3 grunnleggende økonomiutfordringer for kommunen som stikkordvis kan listes opp slik:

- **Høy gjeld med store årskostnader til renter og avdrag**
- **Sterkt press mot økte kostnader for ressurskrevende brukere innen helse/omsorg**
- **Akkumulert underskudd som må inndeckes**

Moskenes kommune har i 2016 deltatt i ROBEK-nettverket til Fylkesmannen i Nordland. Gjennom nettverket har en forsøkt å utvide perspektivet i budsjettarbeidet ved å sette fokus på mål- og resultatstyring, samt bevisst bruk av nøkkeltallsdata.

Det er nødvendig å erkjenne at kommunen ikke er i stand til å rette opp økonomien på kort sikt. Det er helt nødvendig å tenke at balanse i driftsbudsjettet er det første delmålet for å få kontroll med økonomien. Det har vært nødvendig å søke Fylkesmannen om å få bruke åtte år på å dekke sitt akkumulerte driftsunderskudd.

Budsjettarbeid baserer seg på prognoser, forventninger og skjønnsmessige vurderinger – både når det gjelder inntekter og utgifter. Rådmannen presiserer at mange av disse er usikre. Vi er i en sårbar økonomisk situasjon, og om en eller flere forutsetninger endrer seg, kan situasjonen bli utfordrende dersom en skal unngå negative regnskapsresultat i 2017 og resten av økonomiplanperioden.

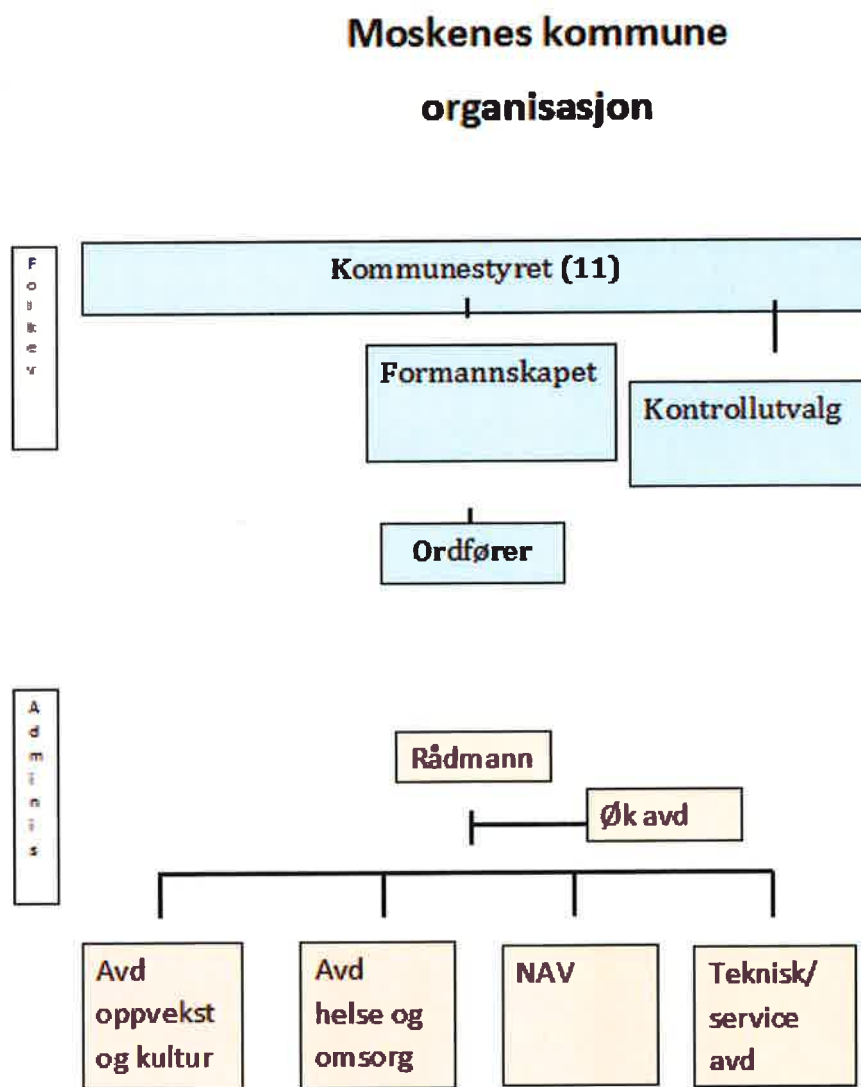
Reine, den 15. november 2016

Rådmannen i Moskenes

Del I Forutsetninger og kommunaløkonomisk status

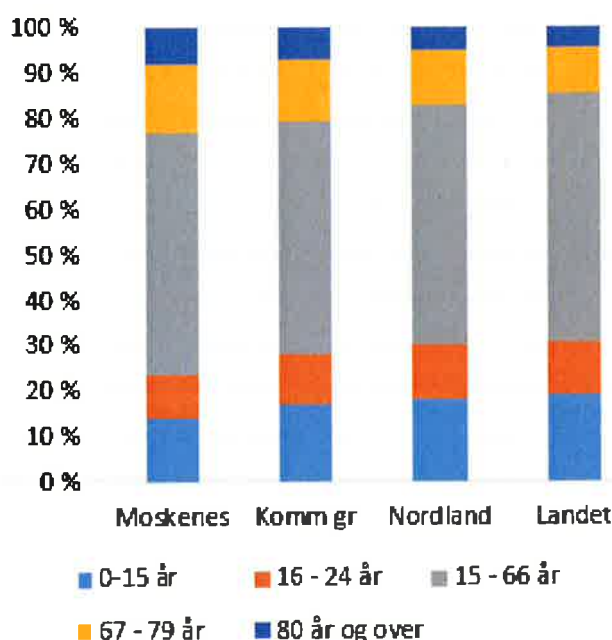
Kommunal hovedstruktur

Nøkkeldata – kommunal behovsprofil

	Moskenes	Komm gr	Nordland	Landet
Befolkningsdata per. 01.01.16				
Andel kvinner	47,1	48,9	49,4	49,7
Andel menn	52,9	51,1	50,6	50,3
Andel 0 åringer	0,7	0,8	1	1,1
Andel 1-5 år	4	4,7	5,4	6
Andel 6-15 år	9,3	11,5	11,6	12
Andel 16-18 år	4	3,9	4	3,7
Andel 19-24 år	5,5	7,1	8	7,9
Andel 25-66 år	53,7	51,3	53,1	55
Andel 67-79 år	14,9	13,9	11,8	10,1
Andel 80 år og over	8	6,7	5	4,2
Utvalgte levekårsdata				
Andel skilte og separerte 16-66 år	9,5	9,7	10,4	10,8
Andel enslige forsørgere med stønad fra folketrygden	1,3	1,1	1,7	1,5
Andel uførepensjonister 16-66 år	10	12,6	12	8,8
Andel enslige innbyggere 80 år og over	55,3	67,2	66,8	64,4
Forventet levealder ved fødsel, kvinner	82,7	82,9	82,7	82,9
Forventet levealder ved fødsel, menn	78,3	78,4	78,3	78,4
Levendefødte per 1000 innbyggere	5,6	8,1	10,1	11,3
Døde per 1000 innbyggere	16	11,5	9,5	7,8
Innflytting per 1000 innbyggere	68,7	48,1	48	60
Utflytting per 1000 innbyggere	65,9	48,6	47,6	54,3
Samlet fruktbarhetstall	1,8	1,8	1,8	1,8
Andel innvandrerbefolkning	15,5	9,3	9,1	16,3
Andel av befolkningen som bor i tettsteder	69,9	25,3	70,2	80
Gjennomsnittlig reisetid til kommunesenteret i minutter	4,6	12,4	10,4	7,5
Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkn 15-74 år	3,4	1,5	1,8	2
Andel av befolkn 20-66 år som pendler ut av bostedskomm	13,4	25,8	16,2	28,6

Aldersfordeling

Figuren til venstre viser den relative aldersfordelingen. I Moskenes er det større andel av eldre og litt lavere andel av de helt yngste, enn snittet i Nordland og Norge. De ulike fargekodene relaterer seg aldergruppene (fra 0 – over 80 år) som er listet opp i tabellen øverst på siden.

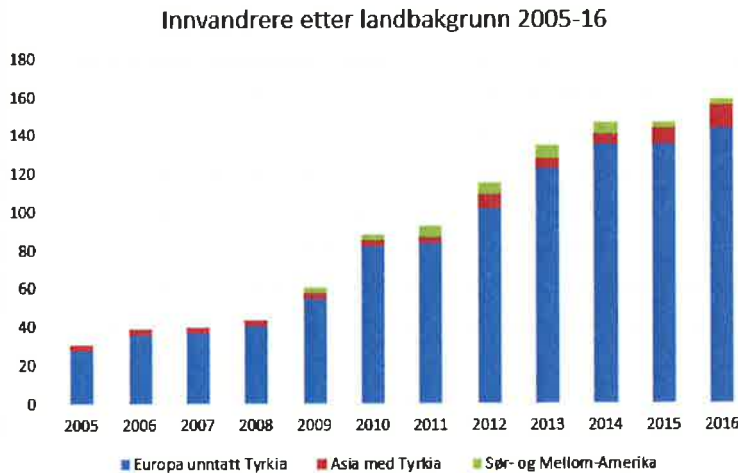
I Moskenes er i alt 14 % i alderen 0-15 år, mens snittet i Nordland er 18 % og i Norge 19,1 %.

For øvrig er det verdt å merke seg at Moskenes har lavere andel av befolkningen som pendler til arbeid i andre kommuner og at brutto mobilitet er høyere (andel inn- og utflyttinger) enn lands- og fylkesgjennomsnittet.

Demografiske utviklingstrekk

Antall arbeidsinnvandrere har økt

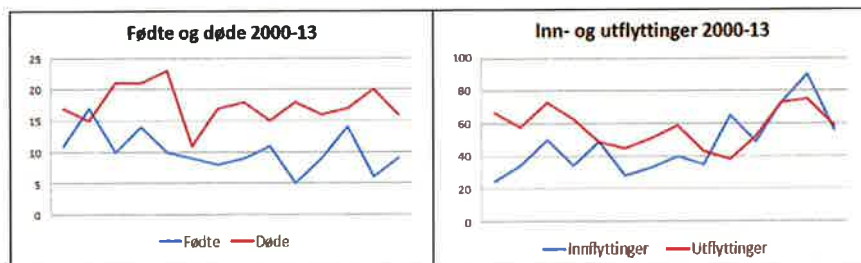
Figuren under viser antall innvandrere i Moskenes den siste tiårsperioden, og den viser tydelig at en sterk økning særlig fra 2008-2014.

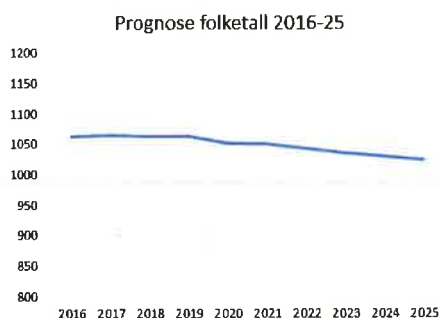
(Kilde: SSB tabell 07110)

Ingen fra Afrika eller Nord-Amerika i denne tidsserien. Andelen av innvandrere av hele befolkningen tilsvarer 15,5 % og det er høyere enn gjennomsnittet for Nordlandskommunene. Moskenes har ikke hatt bosetting av flyktninger/asylsøkere før høsten 2016, slik at innvandrerguppen består i hovedsak av arbeidsinnvandrere fra (Øst-) Europa.

Inn- og utflytting

Befolkningsprognosen

Demografi er viktigste faktor for kommunens inntekter

Rammeoverføringen baseres på sammensetningen av befolkningen, der en delkostnadsnøkkel brukes ved fordeling av inntektene til de enkelte aldersgruppene. Grunnlaget for rammeoverføringen er befolknings sammensetningen 1.juli året før.

Folketallet

I Moskenes ligger folketallet nå på ca 1.050. Moskenes framstår med høyere andel av innvandrere i befolkningen 2014, enn både fylkes- og landsgjennomsnittet. Økningen har vært markant siden 2009.

Befolkningsendringer:

Antall fødte: varierer mellom 5-15, uten tydelig trend.
Antall døde er stabil mellom 15-20.
Innflytting: tendens til flere siste årene; opp fra ca 40 til 60-80 de siste 5-8 årene.
Utflytting; varierer mellom 40-70 per år.

Prognose

SSB sin middelpåprognose (MMMM) anslår at folketallet i Moskenes i 2025 blir 1.023, altså en gjennomsnittlig nedgang på ca 5 personer årlig.

Næring og sysselsetting

Tabellen under gir en detaljert oversikt over hvilke næringer / bransjer som gir sysselsetting i Moskenes. Tallene er satt opp for å vise fordelingen mellom ulike bransjer (i tall og prosenter) samt hvordan utviklingen har vært mellom 2008-2015.

Sysselsatte i Moskenes fordelt på næring	2008	2015	Andel i % 2015	Endr 08-15
Jordbruk, skogbruk og fiske	145	102	20,0	-43
Bergverksdrift og utvinning	2	1	0,2	-1
Industri	61	55	10,8	-6
Elektrisitet, vann og renovasjon	7	8	1,6	1
Bygge- og anleggsvirksomhet	37	55	10,8	18
Varehandel, reparasjon av motorvogner	51	36	7,1	-15
Transport og lagring	30	39	7,7	9
Overnattings- og serveringsvirksomhet	28	24	4,7	-4
Informasjon og kommunikasjon	1	0	0,0	-1
Finansiering og forsikring	1	1	0,2	0
Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	7	7	1,4	0
Forretningsmessig tjenesteyting	4	10	2,0	6
Off.adm., forsvar, sosialforsikring	34	20	3,9	-14
Undervisning	34	26	5,1	-8
Helse- og sosialtjenester	91	96	18,9	5
Personlig tjenesteyting	18	16	3,1	-2
Uoppgitt	5	13	2,6	8
SUM	556	509	100,0	-47

Fortsatt er Moskenes en tydelig fiskerikommune. Fiskerinæringen sysselsetter 20 % av alle. Etter fiskeriene kommer helse- og sosialtjenestene (primært kommunen) med 18,9 % samt industri og bygge-/anleggsbransjen med 10,8 % hver.

Arbeidsledighet

Helt ledige			
Oktober 2016	Antall	Prosent av arbeidsstyrken	Endring fra i fjor Antall
Nordland	2.864	2,3	-405
Moskenes	25	4,4	-3

Kilde: NAV

Ved utgangen av oktober måned 2016 var det registrert 25 helt ledige i Moskenes kommune og det er 3 færre enn på samme tidspunkt i fjor. Den samlede ledighet tilsvarer 4,4 % av arbeidsstyrken og det er høyere enn fylkessnittet på 2,5 %.

Økonomiske rammer 2017

Inntektssystemet

Kommunens økonomiske fundament er de frie inntektene som staten overfører til kommunene gjennom inntektssystemet (IS). Utgangspunktet for inntektssystemet er at det er forskjeller mellom kommunene som oppstår på grunn av forskjeller i kostnader ved å tilby tjenester, og forskjeller i skattegrunnlag. Målet med inntektssystemet er å utjevne disse forskjellene, slik at alle kommuner settes i stand til å tilby gode og likeverdige tjenester til sine innbyggere.

Ved fordelingen tas det hensyn til forskjeller i kommunenes kostnader (utgiftsutjevning) og skatteinntekter (inntektsutjevning). I tillegg omfatter inntektssystemet elementer som Nord-Norgetilskudd og skjønnsmidler. Utover de frie inntektene har kommunen inntekter i form av statlig øremerkede tilskudd, gebyrer, brukerbetaling, utbytte, eiendomsskatt mv.

Stortinget vedtok i juni i år rammene for et nytt inntektsfordelingsystem og virkningene av dette kommer fram i tildelingen av midler for 2017. Moskenes kommune er av de kommunene som kommer litt bedre ut enn gjennomsnittet.

Frie inntekter 2017

Rammetilskudd (46,88 mill kr) og inntektsutjevning (1,46 mill kr) utgjør til sammen 48,3 mill. kr. mens de kommunale skatteinntektene utgjør 27,86 mill. kr.

Samlet øker de frie inntektene fra 2016 til 2017 med om lag 3,2 mill. kr, fra 73,0 mill. kr til 76,2 mill. kr. Dette tilsvarer en relativ vekst på ca 4,4 %.

MOSKENES		1874					
(faste år 2016-prisnivå i perioden 2016-2019)							
1000 kr	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	23 456	24 466	25 873	24 622	24 414	24 478	
Utgiftsutjevningen	9 206	9 760	10 954	11 576	11 388	15 037	
Overgangsordning - INGAR	1 910	896	-70	-70	474	-106	
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arbavg)	228	-	100	101	110	119	
Korreksjon forsøksordninger barnevern og omsorgstjenester	-	-	-	-	-	-	
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd	1 680	1 730	1 785	1 823	1 807	1 816	
Storbytilskudd	-	-	-	-	-	-	
Småkommunetilskudd	4 996	5 161	5 316	5 475	5 475	5 543	
Distriktstilskudd Sør-Norge	-	-	-	-	-	-	
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker	-	-	-	-	-	-	
Veksttilskudd	-	-	-	-	-	-	
Ordinært skjønn inkl bortfall av dif. arb. avg.	-	-	-	-	-	-	
herav gradvis bortfall av diff arbeidsgiveravgift	-	-	-	-	-	-	
Skjønn - tap endringer av inntektssystemet 2011	400	400	400	400	400	400	
Endringer saldert budsjett 2014/2015/2016	-	-	-90	-78	274	-	
Kompensasjon Samhandlingsreformen	235	243	250	-	-	-	
Ekstra skjønn tildelt av KMD	-	-	-	-	-	-	
RNB 2012-2015, samt Dok8:135 S (2014-15)	15	9	25	198	-	-	
Sum rammetilsk uten inntektsutj	42 125	42 665	44 543	44 048	44 341	46 888	
"Bykлетrekke"	-	-	-	-	-	-	
Netto inntektsutjevning	3 403	2 798	2 916	1 347	1 439	1 469	
Sum rammetilskudd	45 527	45 463	47 459	45 396	45 780	48 357	
Rammetilskudd - endring i %	-	-0,1	4,4	-4,3	0,8	5,6	
Skatt på formue og inntekt	21 810	23 629	23 459	25 475	27 231	27 864	
Skatteinntekter - endring i %	-	8,3	-0,7	8,6	6,89	2,32	
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)	-	-	-	-	-	-	
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	67 337	69 092	70 918	70 871	73 000	76 200	

Økningen skal dekke en generell lønns- og prisvekst som i statsbudsjettet er beregnet til 2,3 – 2,5 prosent, økte utgifter knyttet til endringer i befolkningssammensetningen og nye oppgaver. For Moskenes er økningen på ca 3,2 mill kr tilstrekkelig for å dekke lønns- og prisstigning fra 2016 til 2017, men ikke til å ta på seg nye oppgaver. Utfordringen er knyttet til å sette av penger til

inndekning av tidligere års underskudd.

Skatteanslaget for 2017 er lagt på anbefalt nivå, i henhold til rammene fra statsbudsjettet og KS sin prognose-modell.

Rammetilskudd

Innbyggertilskudd

Alle kommuner mottar innbyggertilskudd som i utgangspunktet er et likt beløp pr innbygger. Deretter skjer en omfordeling mellom kommunene i form av utgiftsutjevning, inntektsgarantiordningen (INGAR), og saker med særskilt fordeling.

Tabellen nedenfor viser kriteriene og vektningen for tildeling av midler. Grovt sett har det statlige inntektssystemet beregnet at Moskenes har en kostnadsstruktur på 1,27 % av landsgjennomsnittet. Sagt med andre ord får Moskenes kompensert med 27,9 % «ekstra midler» på grunn av struktur. Tilsvarende tall for de andre kommunene i Loften er: Flakstad: 1,272 , Røst: 1,502 , Værøy: 1,479 , Vestvågøy: 1,063 og Vågan: 1,035,

	LANDET		MOSKENES			Bruk av folketall 1.7.2016	
	Vekt	Antall	Antall	Utgifts- behovs- indeks	Pst. utslag	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj kr per innb	1000 kr
0-1 år	0,0053	119 509	9	0,3755	-0,33 %	-165	-173
2-5 år	0,1420	249 420	33	0,6597	-4,83 %	-2 403	-2 523
6-15 år	0,2674	629 357	95	0,7527	-6,61 %	-3 289	-3 454
16-22 år	0,0224	464 714	86	0,9228	-0,17 %	-86	-90
23-66 år	0,1029	3 015 909	579	0,9573	-0,44 %	-219	-230
67-79 år	0,0550	535 842	157	1,4610	2,54 %	1 261	1 324
80-89 år	0,0754	176 414	78	2,2047	9,08 %	4 518	4 744
over 90 år	0,0379	44 464	13	1,4579	1,74 %	863	906
Basistillegg	0,0190	329	1,0000	15,1646	26,91 %	13 386	14 055
Sone	0,0102	20 533 635	3 969	0,9637	-0,04 %	-18	-19
Nabo	0,0102	9 332 455	4 632	2,4751	1,50 %	748	786
Landbrukskriterium	0,0021	1	0,0001	0,2571	-0,16 %	-78	-81
Innvandrere 6-15 år ekskl Skand	0,0072	46 161	7	0,7561	-0,18 %	-87	-92
Norskfødte med innv foreld 6-15 år ekskl Skand							
Flyktninger uten integreringstillegg	0,0082	143 765	2	0,0520	-0,78 %	-387	-406
Dødlighet	0,0448	31 096	8	1,2828	1,27 %	630	662
Barn 0-15 med enslige forsørger	0,0161	126 902	18	0,7073	-0,47 %	-234	-246
Lavinntekt	0,0101	253 412	55	1,0822	0,08 %	41	43
Uføre 18-49 år	0,0063	91 374	18	0,9823	-0,01 %	-6	-6
Opphopningsindeks	0,0093	217	0	1,0672	0,06 %	31	33
Urbanitetskriterium							
Aleneboende 30 - 66 år	0,0189	441 527	88	0,9938	-0,01 %	-6	-6
PU over 16 år	0,0480	19 079	2	0,5227	-2,29 %	-1 140	-1 196
Ikke-gifte 67 år og over	0,0448	335 234	113	1,6808	3,05 %	1 517	1 593
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0174	38 837	3	0,4173	-1,01 %	-504	-530
Innbyggere med høyere utdann	0,0191	1 285 925	123	0,4769	-1,00 %	-497	-522
1 Kostnadsindeks	1,0000			1,27900	27,90 %	13 877	14 571

(Utklipp av KS sin prognosemodell)

Utgiftsutjevning

Utgiftsutjevningen skal i prinsippet kompensere de enkelte kommunene fullt ut for utgifter til tjenesteproduksjonen kommunene selv ikke kan påvirke. Målet er å overføre midler fra lettdrevne

kommuner til tungt drevne kommuner. Gjennomsnittlig utgiftsbehov for landet i 2017 er beregnet til 49.738 kr. pr innbygger. I Moskenes er kostnaden beregnet til 14.571 kr høyere per innbygger. Andel utgiftsbehov i forhold til landet beregnes ved at antall i kriteriet multipliseres med vekten på kriteriet, og ses i sammenheng med andel i forhold til landet.

Eiendomsskatt

Moskenes innførte eiendomsskatt med virkning fra regnskapsåret 2014.

Øvrige inntekter

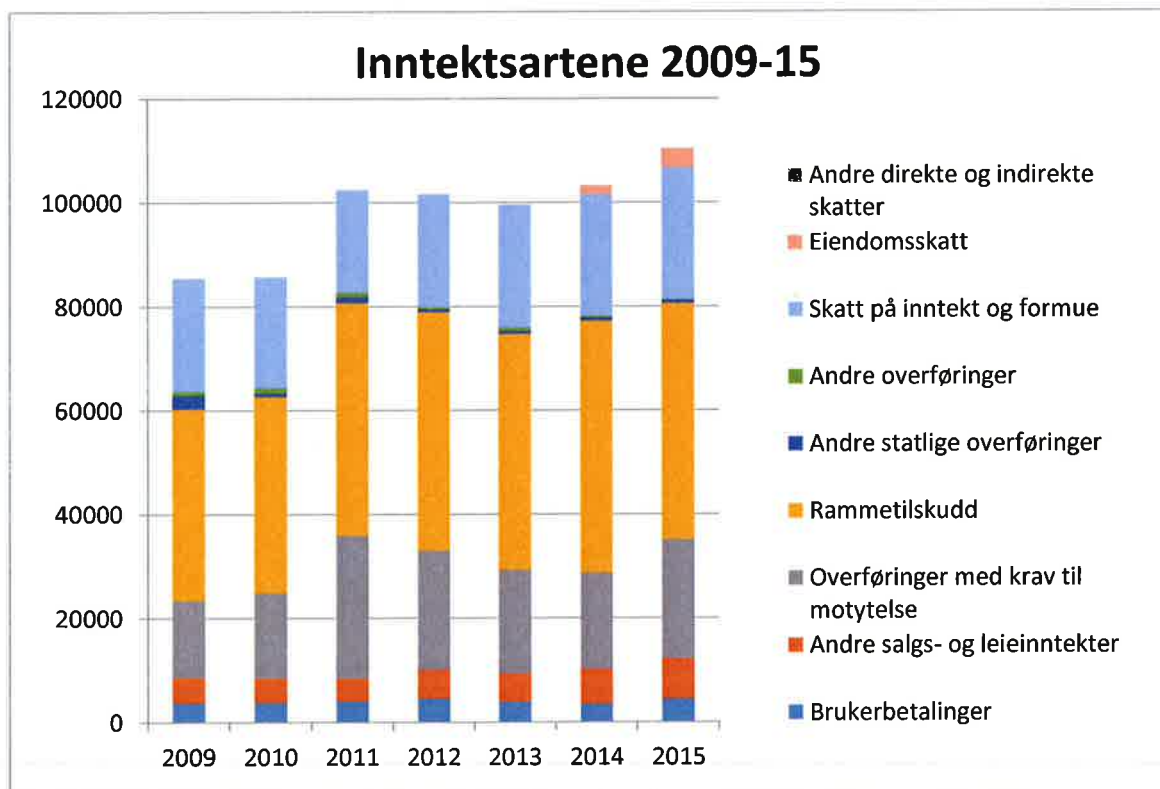
Budsjettoplegget forutsetter en oppjustering av betalingssatser i tråd med prisstigningen for å unngå at budsjettets inntektsside sakter akterut i forhold til utgiftene.

Pristigningen i kommunal sektor er i statsbudsjettet anslått til 2,3 - 2,5 prosent i 2017.

Kommunaløkonomisk status: inntekts- og utgiftsstruktur 2009-15

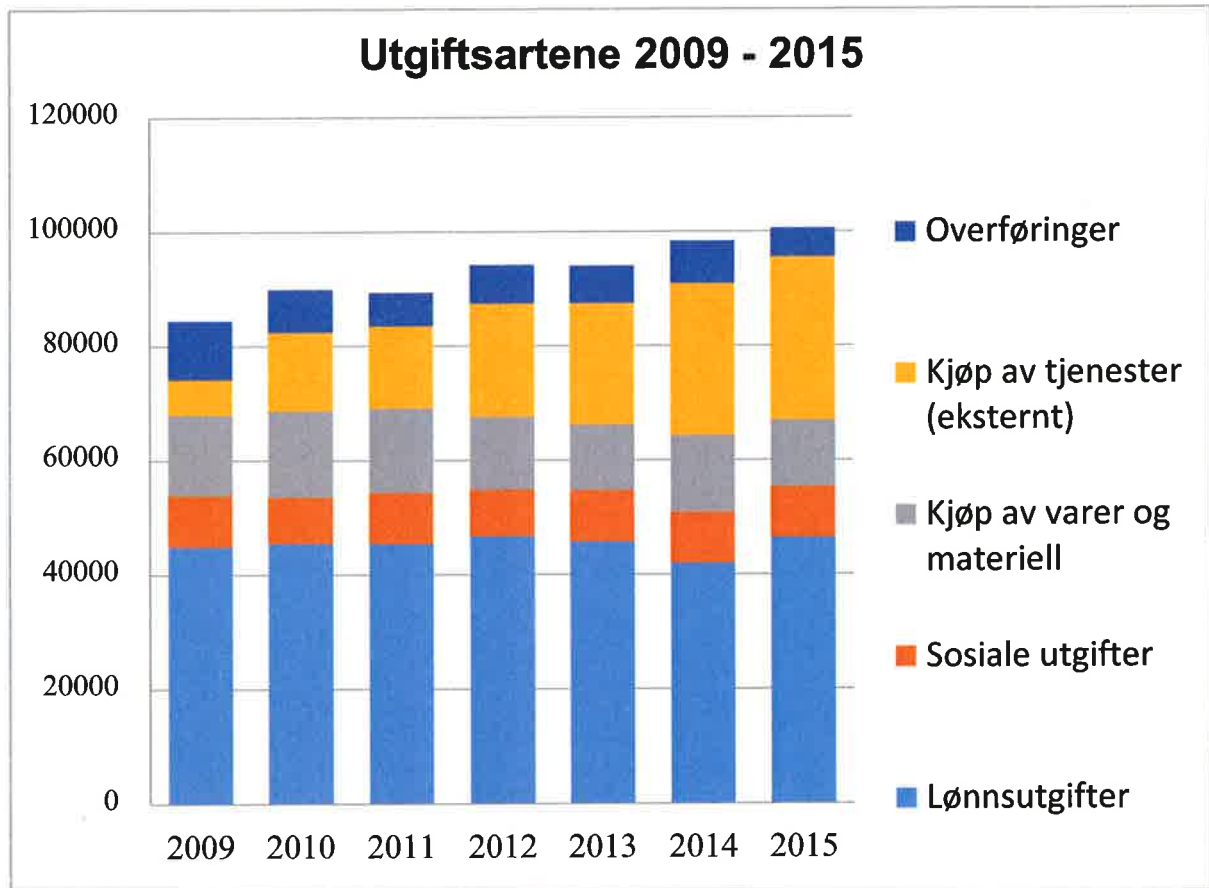
Figuren nedenfor viser utviklingen av kommunale inntekter i perioden 2009 – 2015. Inntektene i regnskapsåret 2015 lå på ca 110 mill kr og hovedpostene er rammetilskudd, andre statlige overføringer med krav til motytelse (særlig toppfinansiering av ressurskrevende brukere, refusjon sykkelønn og mva komp) samt kommunale skatter.

Inntektene 2009 - 15

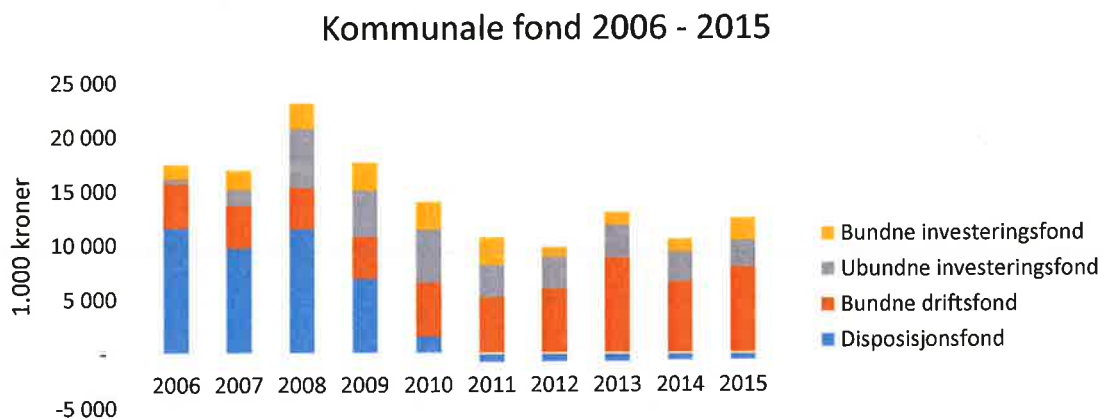
Utgiftene

Figuren under viser kommunens utgifter (eksl renter og avdrag) for de siste årene. Mens lønnsutgiftene omtrent ligger på samme nivå (rundt 42-44 mill kr) i perioden, kan en se at kjøp av tjenester (gul farge) er den kategorien som vokser mest. Det er omfanget av kjøp av tjenester til ressurskrevende brukere som kommer fram her.

Kommunal fond

De frie disposisjonsfondene i kommunen står pr. dato i minus og slik har situasjonen vært siden 2011. De midlene som finnes på fond ligger primært på bundne formålsfond.

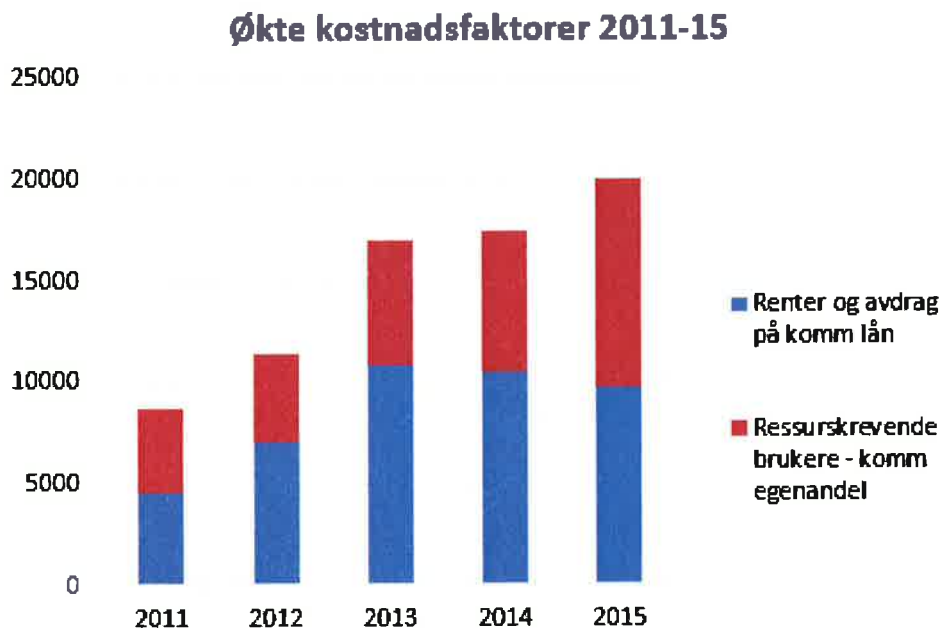

Utfordringer

De to desidert største kommunaløkonomiske utfordringene som kommunen har slitt med de siste årene er knyttet til 2 spesifikke områder:

- Renter og avdrag på lånegjeld (130 mill kr i nye lån 2010-12)
- Økningen i kostnader til tjenestekjøp for ressurskrevende brukere

På figuren nedenfor illustreres utviklingen av disse to faktorene :

Fra 2011 hvor kommunen brukte ca 8,5 mill kr på disse to områdene så er kostnadene kommet opp i 20 mill kr i 2015. På 5 år har altså kostnadene økt med 11,5 mill kr.

På samme tid har kommunens samlede inntekter (brutto driftsinntekter) økt fra 102,5 mill i i 2011 til 110,4 mill kr i 2015, altså en økning på 7,9 mill kr.

Som en ser av figuren så har utgiftene til renter og avdrag flatet ut fra 2014 og begynt å gå litt ned. Dette følger av at kommunen betaler ned gjeld (og lavt rentenivå) samtidig som man ikke har tatt opp ny lånegjeld. Her er det altså en positiv trend.

For kommunal egenandel av tjenester til ressurskrevende brukere er dermot økningen stor gjennom hele perioden og i 2015 ekstra stor (bl a bortfall av tilskudd pga aldersgrense).

Utfordringen i Økonomiplanperioden er å kunne styre slik at en får bukt med denne utviklingen.

På vei mot en bærekraftig økonomi

I dette kapittelet gis en kort oppsummering når det gjelder kommuneøkonomi.

Økonomi

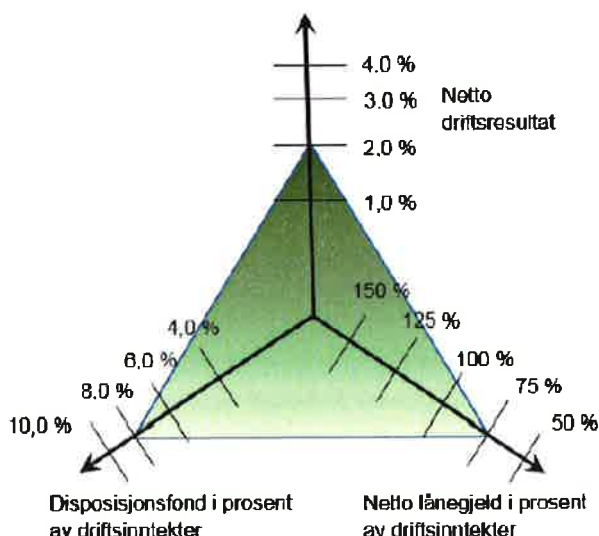
En sunn kommuneøkonomi karakteriseres av evnen til å håndtere uforutsette hendelser og ha handlingsrom til å kunne foreta egne valg på kort og på lang sikt. Det finnes noen retningslinjer (nøkkelbegreper) som kan brukes for å synliggjøre tilstand og status, og disse måler økonomisk bærekraft basert på gjeldsnivå, driftsresultat og disposisjonsfond.

Moskenes kommune er i en vanskelig situasjon som oppført på ROBEK-listen (i hovedsak forårsaket av svært høy gjeld), og derfor er det ikke så lett å forholde seg ideelle målsetninger om kommuneøkonomi. En kan likevel ha et sideblikk mot en slik modell og for å kunne dekke inn tidligere års merforbruk (underskudd) iht Forpliktende Plan så må netto driftsresultat ligge på minimum 4 %.

Økonomisk bærekraft

Handlingsregelen for økonomisk bærekraft illustrert i figur, er dynamisk. Dersom gjeldsnivået er høyere enn 75 prosent eller disposisjonsfondet er lavere enn 8 prosent, må driftsresultatet settes høyere enn 2 prosent. Nivået på driftsresultatet må settes høyere enn 2 prosent inntil gjeldsnivået er 75 prosent eller lavere og disposisjonsfondet er 8 prosent eller høyere. Når disse forholdene er på plass og de økonomiske forhold er i balanse, kan driftsresultatet settes ned til 2 prosent. Driftsresultatet settes høyere enn 2 prosent for å nå nivået for bærekraft. Jo høyere en setter driftsresultatet, jo fortere vil kommunen nå bærekraftnivået.

Figur : Ideell modell for måling av økonomisk bærekraft

Regnskapet 2015 for Moskenes viser et overskudd på ca 247 tusen kr og et netto dr resultat på 1,679 mill kr. Moskenes kommune har et fritt disposisjonsfond på 0,15 % eller kr 169 tusen kr. Disposisjonsfondet er økt med kr 14.400 i 2015.

Gjeldsgraden er svært høy, ligger langt fra måltallet men går samtidig sakte nedover.

Tabell : Måltall «økonomisk bærekraft»

Indikator	Regnskap 2015	Måltall 2020
Netto dr resultat	1,5 %	4,0 %
Disposisjonsfond	0.15 %	0,0 %
Netto lånegjeld	155 %	125 %

Økonomi og sentrale funksjoner

STATUS/UTFORDRINGER

Den økonomiske situasjonen for Moskenes kommune er svært vanskelig. Kommunen har en enorm gjeld, noe som fortsatt har stor innvirkning på handlingsrommet i driften. Dette gjør oss veldig sårbare for renteøkning. Vi har også en stor utfordring med ressurskrevende brukere som koster mye. Vi har en sterkt svekket likviditet, noe som gjør at vi hele tiden må følge med om vi trenger å oppta mer kassekreditt. I 2015 fikk vi godkjenning fra Fylkesmannen for å øke kassekreditten fra 5 til 15 mill. Per nå har vi avtale om 5 mill.

For å få en sunn kommuneøkonomi må vi minimere låneopptak/investeringer til et absolutt minimum, redusere driftskostnadene og øke inntektene så mye som mulig.

Skatt, ramme og finans/ økonomiske sammenhenger

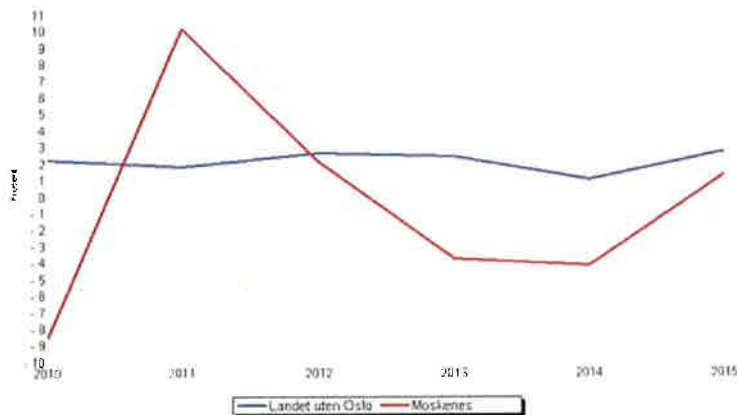
Ifølge statsbudsjettet vil Moskenes kommune i 2017 få 76.221.000 kroner i skatt / rammetilskudd (frie inntekter). En prosentvis økning fra 2016 på 3,7 %. Det er også blitt sagt at hver kommune må ta stilling til forventet skatteinntang. Lønnsvekst er stipulert lokalt til ca til ca 2 % i 2017.

ØKONOMISKE SAMMENHENGER

Netto driftsresultat viser hvor mye kommunen kan disponere til investeringer og avsetninger etter at løpende driftsutgifter, og renter og avdrag på lån er betalt. Dette nøkkeltallet er et av de viktigste i kommuneøkonomisk sammenheng, da det viser kommunenes handlefrihet.

Finansielle nøkkeltall og adm.. styring og fellesutgifter - nøkkeltall (K) etter region og tid.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Grafen t.v. viser at Moskenes kommune ligger langt under landsgjennomsnittet fram til 2010.

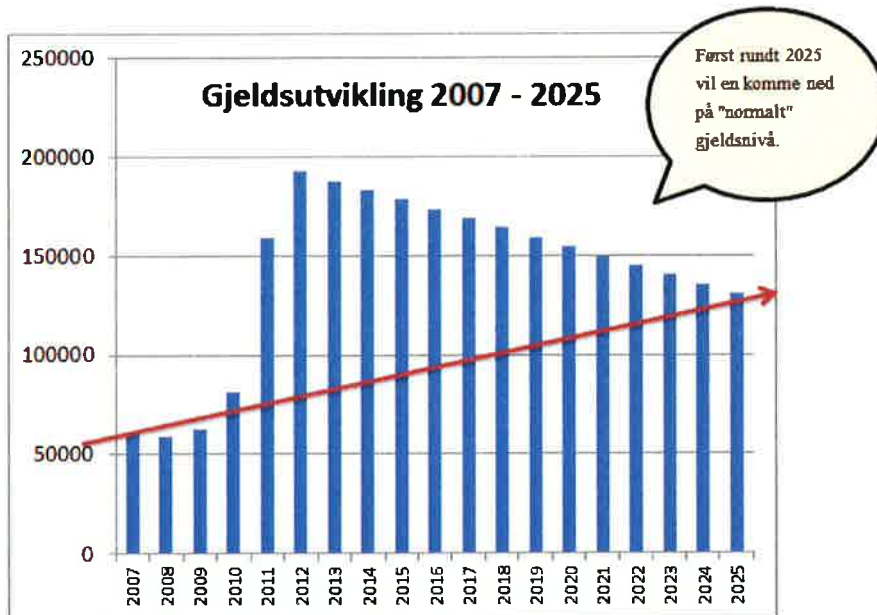
I 2011 ligger vi høyt over landsgjennomsnittet. Årsaken til dette er de høye inntektene kommunen hadde i 2011 på momskompensasjon, samt økt rammetilskudd. Rammetilskuddet økte betraktelig på grunn av innlemmingen av det øremerkede barnehage- tilskuddet og innlagte midler til samhandlingsreformen. Nå er tilskuddet til barnehage innlemmet i rammen, og midlene til medfinansiering er trukket ut.

Tabell 1

Lånegjeld per 31.12 (1.000 kr)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Videreformidlingslån	19.374	26.834	31.536	27.386	25.995	24.895	22.047
Lån VA-formål		5.875	5.729	5.583	5.428	6.178	6.032
Samlet lånegjeld	62.802	81.061	158.937	192.582	187.750	182.282	170.985
Gjeldsgrad	1,41	2,29	3,71	4,6	5,7	5,8	4,3
Lån ift driftsinntekter	73,3 %	94,5 %	155 %	189 %	188 %	174 %	155 %

Fra 2009 til 2012 økte gjelden betraktelig. Gjeldsgrad blir beregnet av samlet gjeld i forhold til kommunens egenkapital. Gjeldsgraden til Moskenes kommune viser at kommunen ikke er i stand pr i dag til å innfri lånene med egenkapitalen. Det betyr at soliditeten er lav, og det svekker kommunens muligheter for videre satsing.

Det er også tatt med en linje for å vise lånegjelden i forhold til brutto driftsinntekter. Brutto driftsinntekter er inkludert alle inntektene, både rammetilskudd, skatt og egne inntekter (salgs- og brukerbetaling). Det er driftsinntektene som skal betjene lånegjelden, noe som gjør det viktig å se på lånegjelden i forhold til de fremtidige driftsinntekter. Statlige myndigheter anbefaler at dette lånenivået ikke overstiger 50 %. Med det store låneopptaket i 2011/2012 ligger kommunen høyt over disse anbefalingene.

Her er tabellen prøvd vist med spesifisert oversikt over fremtidige forpliktelser for å vise hvor vanskelig økonomi Moskenes kommune vil ha i neste økonomiplanperiode :

Tabell 2

Lånegjeld per 31.12 (1.000 kr)	B: 2016	B: 2017	B: 2018	B: 2019	B: 2020
Lånegjeld Kommunalbanken	70.871	69.271	67.671	66.071	64.971
Lånegjeld KLP inkl VAR	74.133	71.798	69.464	67.129	64.794
Videreformidlingslån	20.351	16.255	15.268	14.278	13.253
Lån spesifisert til vann- og avløp	5.978	5.886	5.740	5.594	5.448
Ny brannbil	2.000	2.000	1.800	1.600	1.400
Samlet Lånegjeld	167.355	159.324	154.203	149.078	144.418

Denne tabellen viser samlet lånegjeld for Moskenes kommune. Kommunen har hatt lite lån spesifisert til vann- og avløpsformål. Disse tallene er en beregning gjort på siste låneopptak gjeldende avløpsanlegget på Å (2010) og skifte av vannledning ved Rundkulten Hamnøy (2014). Disse lånekostnadene vil innarbeides i selvkostregnskapet.

Nedgangen på lån var stor både for 2015 og 2016, da vi innbetalte tidligere bokførte avdrag. Dette skal innbetales årlig i forhold til minimumsavdraget.

Kommunens tilbud om å videreformidle lån fra Husbanken vises i egen linje. Formidlingslån er en tjeneste med risiko for kommunen. Hvis låntakerne ikke klarer å betjene egen gjeld er det Moskenes

kommune som i all hovedsak må dekke tapet. Tallene ovenfor er avhengige av at det ikke blir tatt opp nye lån i økonomiplanperioden.

Ved søknad om refinansiering risikerer vi at pantet/lånet blir høyere enn reell verdi, og konsekvensen når låntaker ikke klarer nedbetalingen er tvangssalg der kommunen ikke får dekning for hele pantet. Vi får heller ikke innfridd hele pantet ved gjeldsordning, verken frivillig eller tvungen. I 2014 kom det ny forskrift der det legges vekt på å nå frem til de personene som er vanskeligst stilt på boligmarkedet, men samtidig har økonomisk evne til å betjene lånet. Låneutvalget vurderer hver enkelt søknad.

Tabell 3

Finanskostnader (i 1.000 kr)	B: 2016	B: 2017	B: 2018	B: 2019	B: 2020
Renter	4.830	4.474	4.333	4.189	4.044
Avdrag	5.560	5.485	5.485	5.525	5.559
Rentekompensasjon	720	720	710	700	690

Deler av lån rentekompenseres fra staten, og vil ikke belaste kommunens frie midler. Rentekompensasjon er tilskudd fra staten på skole- og svømmeanlegg, kirkebygg og omsorgsboliger / sykehjem. Kompensasjonen gjelder renteutgiftene på lån til disse bestemte formålene (gjelder deler av det store lånet som ble tatt opp i forbindelse med samfunnsdelen på skolebygget).

Sørvågen skole ble ferdigstilt, og det ble søkt om utbetaling av rentekompensasjon på slutten av 2014. Første utbetaling av rentekompensasjon var 2015. I 2014 refinansierte kommunen alle lånene som ikke var bundet av fastrenteavtale, og fikk med det bedre rentebetingelser. Vi har avtale med banken om å betale ned iht minimumsavdrag.

Tabell 4 Kapitalutgiftene i driftsregnskapet har hatt følgende utvikling (tall i 1.000 kr):

Kapitalutg.	2011	2012	2013	2014	2015
Renteutgifter	2.269	5.708	5.527	5.688	5.207
Renteinntekter	1.005	917	842	779	852
Netto renteutgifter	1.264	4.791	4.685	4.909	4.355
Avdragsutgifter	3.665	8.389	6.179	4.737	4.511
Avdragsinntekter	1.435	1.885	1.688	1.060	184
Netto avdragsutgifter	2.230	6.504	4.491	3.677	4.327
Netto kapitalutgifter	3.494	11.295	9.176	8.586	8.682

Fond

Moskenes kommune har etter avlagt regnskap i 2015 et akkumulert merforbruk på kr 16.917.922,22. Moskenes kommune har kr 12,642 mill som er fordelt på ubundne/bundne driftsfond og ubundne/bundne investeringsfond. Ubundne investeringsfond er ikke bundet til noe bestemt bruk, men de midlene kan bare brukes i investeringsregnskapet.

For å tilstrebe seg litt mer handlingsrom og ha buffer på uforutsette utgifter må vi prøve å nå et driftsresultat som er positivt. Det anbefales et driftsresultat på 2 % (ca.2 mill kroner), et mål vi må utsette frem til tidligere merforbruk er dekket inn.

Statsbudsjettet 2017

Tabell 5

Skatt og Ramme	2016	2017	2018	2019	2020
Rammetilskudd	47.375	48.357	48.567	48.638	48.675
Skatter	24.745	27.864	27.864	27.864	27.864
Eiendomsskatt	5.250	6.475	6.475	6.475	6.475
SUM RAMMETILSKUDD OG SKATT	77.370	82.696	82.906	82.977	83.014

Sterkt svekket likviditet

Med driftsunderskudd og tidligere bruk av disposisjonsfond viser oversikten at likviditeten er sterkt svekket i Moskenes kommune.

Moskenes kommune har innvilget kassakreditt på kr 5 mill, og et vedtak godkjent hos Fylkesmannen på kassakreditt opp til kr 15 mill.

Tabell 6

Likviditet	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bankinnskudd, fondsandeler	23.344	31.995	31.607	25.175	9.779	8.453
- Skattetrekkkonto	1.942	1.948	1.956	1.961	1.961	1.961
Disponible bankinnskudd	21.402	30.047	29.651	23.214	11.740	10.413
herav bundet opp i:						
Bundne driftsfond	5.002	5.226	5.949	8.851	7.318	7.915
Bundne investeringsfond	7.397	5.497	905	1.210	1.210	2.052
Ubrukte lånemidler	14.643	29.109	30.381	29.585	19.159	16.626
Sum bundne midler	27.042	39.832	37.235	39.646	27.687	26.593
"Frie" bankinnskudd	-5.640	-9.785	-7.584	-16.432	-15.947	-16.180

Arbeidskapital er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld i balansen. Ved siden av anleggsmidlene, slik som maskiner og inventar, anses dermed arbeidskapitalen som en del av driftskapitalen. Den er, i likhet med "frie" bankinnskudd, en oversikt over likviditeten i kommunen. På disse to oversiktene vises det tydelig at det er de ubrukte lånemidlene og kassakreditt som gjør at Moskenes kommune løpende betaler sine betalingsforpliktelser.

For 2017 har Moskenes kommune ikke budsjettert (inntektsført) premieavvik.

Tabell 7 Utestående fordringer

Utestående fordringer	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kommunale krav	1.639 '	1.084 '	2.219 '	676 '	2.926'	805'

Restanser på kommunale krav har vært et prioritert område. Den kraftige økningen i 2014 skyldes at vi tok i bruk Komtek ifm eiendomsskatten. Vi hadde en del problemer ift faktureringen av 2. termin kommunale avgifter, så derfor fikk disse forfall i januar 2016.

Tabell 8 Utestående skattekrav

Utestående krav	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Skatt	8.951 '	8.197 '	5.334 .	3.290 '	2.963'	'

Pr oktober 2016 er uforfalte skattekrav kr 2.277 '.

Oversikt over videreføringsslåneene er dårlig tilbake i tid, men Lindorff overtok innfordringen i 2009 og der er restansene også gått merkbart ned:

År	Hovedstol	Sum restanser
2009	11.575.456,00	480.377,46
2010	14.955.364,13	280.819,63
2011	16.342.039,25	155.338,82
2012	15.940.274,31	119.717,00
2013	15.767.735,00	77.827,87
2014	18.034.416,08	97.946,56
2015	16.426.211,00	41.052,59

Tabell 9 SAMMENDRAG AV FINANSIERINGSFUNKSJONENE

I et kommuneregnskap vises inntekt med negativt fortegn og utgifter med positivt fortegn. Her blir premieavviket inntektsført med bakgrunn i beregninger gjort av aktuarer om hvor store kostnader som skal belastes regnskapet ift betalt premie.

ØKONOMIPLAN 2014–2017 (1.000 kr)		R 2015	B 2016	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020
Funksjon	170 PREMIEAVVIK						
10901	PENSJON KLP	-40	-2.939	-3.017	-1.980	-4.205	-3.488
10902	PENSJON STATENS PK	87	152	148	148	148	148
10990	ARBEIDSGIVERAVGIFT	2	-142	-146	-93	-207	-170
	Sum: Premieavvik	49	-2.929	-3.015	-1.925	-4.264	-3.510
Funksjon	171 AMORTISERING PREMIEAVVIK						
10901	PENSJON KLP	659	710	1.102	1.533	1.816	2.417
10902	PENSJON STATENS PK	-46	-95	-114	-135	-157	-177
10990	ARBEIDSGIVERAVGIFT	31	32	50	71	85	114
	Sum: 171 AMORTISERING PREMIEAVVIK	644	647	1.038	1.469	1.744	2.354

Pensjon

Selskapene har varslet følgende premiesatser for pensjonen neste år. Det gjøres oppmerksom på disse tallene er inkludert arbeidstakers andel.

Tabell 10 Premiesatser pensjon

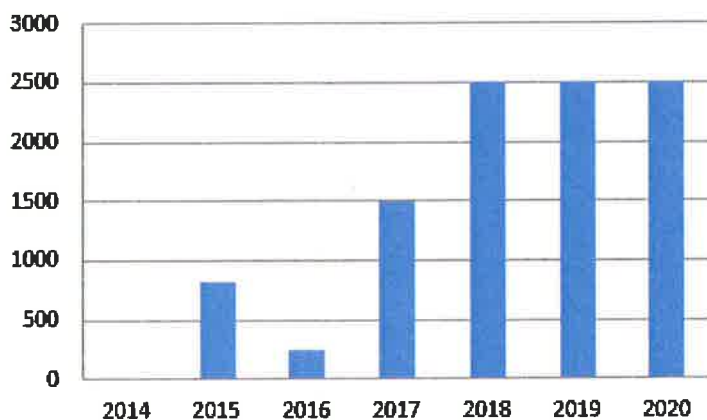
Forsikringsselskap	Premie 2015	Premie 2016	Premie 2017
SPK	13,15 %	13,55 %	12,25 %
KLP- sykepleiere	21,85 %	20,59 %	21,25 %
KLP- fellesordningen	17,11 %	22,28 %	24,33 %
KLP- folkevalgte	0	0	0

KLP har avsluttet den gamle pensjonsordningen for folkevalgte. Moskenes kommunestyre valgte å videreføre ordningen med at de folkevalgte ble overført til fellesordningen med de modifikasjonene som KLP la opp til.

ØKONOMIPLAN (1.000 kr)		B 2016	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020
Funksjon	860 AVSKRIVNINGER					
19900	MOTPOST AVSKRIVNING	-6.305	-6.145	-6.095	-6.045	-5.995
	Sum funksjon: 860 AVSKRIVNINGER	-6.305	-6.145	-6.095	-6.045	-5.995

ØKONOMIPLAN		B 2016	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020
Funksjon	880 INTERNE FINANSIERINGSTRANS.					
15300	DEKN.TIDL.ÅRS MERFORBR.	247	1 500	2 500	2 500	2 500
	Sum: 880 INTERNE FINANS.TRANS.					

Inndekning av underskudd

Moskenes kommune dekket inn 820 tusen i 2015 av akkumulert underskudd, og på budsjett 2016 er det avsatt 247 tusen til videre inndekning (rest av overskudd 2015).

For 2017 er det satt opp inndekning på 1,5 mill kr og fra 2018 økes dette til 2,5 mill kr per år – inntil underskuddet er eliminert.

Salg av kommunale bygg / anlegg

Kommunestyret har bedt rådmannen om å utrede salg av kommunal eiendom. I 2016 er det foretatt salg av det gamle bankbygget på Reine, samt det gamle helsesenteret på Reine.

Det er nå foretatt en ny gjennomgang av kommunal eiendomsmasse og denne massen kan inndeles i tre hovedkategorier:

- 1) Enkeltstående bygningsmasse (primært utleieobjekter til boligformål)
- 2) Ulike type anlegg / infrastruktur (eksempelvis kaier, vannverk etc)
- 3) Jord- eller landeiendom (blant annet bolig- og industritomter samt fri- og utmarksareal)

Når det gjelder ordinære boliger så er det fire lokaliteter som er vurdert som aktuelle for salg; den ene er enebolig m/ sokkel på Andøy, den andre er "halv boenhet" på Prærien, den tredje er bolig ved Svinnset og den fjerde er bolig m/ sokkel ved Sørvågen barnehage.

Et fellestrekk ved disse fire boligenehetene at teknisk standard vurderes lav. Tomta er i noen sammenhenger verdifull. Det betyr at salg ikke vil utløse større økonomisk gevinst og at kommunen på kort sikt kan tjene mer ved fortsatt utleie. Dette er gyldig argument inntil bygningen (-e) krever rehabilitering/påkostninger.

Et annet moment er at kommunen er tjent med å ha et mindre antall disponible tjenestemannsboliger til den type kommunestillinger hvor det ikke forventes innehaver vil bosatte seg permanent. I tillegg er det slik at de nærmeste to årene vil noen kommunale boliger fungere som flyktningeboliger.

I tillegg til boligmassen har kommunen den gamle skolen i Kirkefjorden, og det pågår nå et arbeid for å frigjøre eiendommen slik at salg kan foretas.

Eiendomsmassen ved bibliotek/tannklinikk er vurdert, men så lenge kommunen har leieinntekter fra tannklinikken vurderes salg ikke hensiktsmessig.

Når det gjelder anleggskategorien så anses det ikke realistisk at kommunale kaier (f.eks inne i fjordområdet) kan selges. Mer realistisk kan en vurdere om anleggsaktiva kan utleies (leases/festes) til private for en periode mot et årlig konsesjonsvederlag. En slik ordning fordrer at private er interessert i leie/drive slike anlegg. Dette markedet er ikke testet.

De tomteareal kommunen besitter til bolig- og næringsformål (både opparbeidet og råtomter) selges enkeltvis og har relativt høy pris. Denne praksis bør fortsette.

Det vurderes ikke som hensiktsmessig at kommunen selger ut friareal /utmarksareal.

Oppsummering:

Det anbefales at de fire boligobjektene nevnt overfor klargjøres for salg, men at i den tid de nå gir faste inntekter fra utleie (flyktninger eller andre), så beholdes de i kommunal eie. Etter hvert som de i framtida blir ledige, og det ikke foreligger boligsosiale søkerforhold, legges de automatisk for salg. Kirkefjorden gamle skole frigis for salg til høystbydende.

Eiendommen som i dag nyttes til bibliotek/tannklinikk m.v. beholdes i kommunalt eie så lenge det følger faste leieinntekter av eiendommen.

Objekt	Antatt salgspris (eksempel) i 1000 kr	Lån på eiendom	Årlig dr kostnad eksl avskr /vedl h	Årlig leieinntekt idag
Bolig Andøy	750. – 1.000	NA	15.647	85.000
Halv bolig Prærien	750. – 800	NA	16.750	72.000
Bolig Svinnset	750. – 1.000	NA	11.264	66.000
Bolig v/Sørv barnehage	750. – 1.000	NA	29.170	85.000

Del II Gjennomgang tjenester og produksjon

1. Administrativ styring og støtte

Ramme for sentraladministrasjonen omfatter rådmann, økonomiavdeling med revisjon, serviceavdeling, IKT, overføringer og deler av det interkommunale samarbeidet.

Status og utviklingstrekk

Ettersom Moskenes kommune er innskrevet i ROBEX registeret skal Fylkesmannen årlig godkjenne kommunenes årsbudsjetts og økonomiplan. I tillegg skal det politisk vedtas en **Forpliktende plan** som skal bidra til at kommunen får nedbetalt akkumulert merforbruk og dermed bedre kontroll over økonomien. Etter budsjettvedtaket for 2014 søkte vi kommunal og moderniseringsdepartementet om godkjenning for å fordele tidligere underskudd over flere år. Vi fikk godkjenning, men med et større akkumulert underskudd blir det tøffere å forholde oss til denne planen. Dette gjør situasjonen enda mer krevende.

Administrasjonen foreslår å legge inn en siste økning i eiendomsskatten til 7 promille, som er maks grensen for hvor mye vi kan ta. Dette beløper seg til ca kr. 6,475 mill.

Realistisk budsjett

For å unngå sprekk på fastlønnspostene har rådmannen i forslag til årsbudsjetts lagt inn i en lønnsvekst på 2,7 % fra mai 2016 (1,8). I 2016 er det hovedoppgjør.

Rådmannen vil understreke at budsjettet er stramt og det er ikke rom for ekstraordinære utfordringer. Budsjettet for 2016 er kuttet både ift drift og tjenester. Rekruttering inn i ledige stillingshjemler skal vurderes nøye. Rådmannen vil bringe problemstillingen inn for administrasjonsutvalget. Redusert innkjøp- og ansettelsesstopp skal ikke gå på bekostning av liv og helse. Økonomiavdelingen har ingen vakanser. Vi øker kompetansen gjennom erfaring hver dag. Det er ikke økonomi til faglig oppdatering. Vi savner noen til å kunne utøve kontrollerfunksjonen, da internkontrollen for dårlig. Alle i sentraladministrasjonen står på for å kunne løse oppgavene på best mulig måte. Økonomiavdelingen, og spesielt skatteoppkrever har fått mange omfattende oppgaver tilført sitt kontor ifm innføringen av eiendomsskatt. Disse oppgavene tar mye tid, og gjør at skatteoppkrever har stort arbeidspress.

Samarbeidsprosjektet for hele Lofoten på IKT- området strandet i 2014, og per nå fortsetter Moskenes kommune det samarbeidet som vi har hatt med Vågan. Acos Websak ble oppgradert i 2015 til Fokus. I 2016 skal økonomisystemet Agresso oppgraderes. Det er flere prosjekter som er i gang gjennom samarbeidet med Vågan. Røst er nå ute av IKT-samarbeidet i Lofoten. For fremtiden må en regne med økte kostnader på IKT- området.

Sammenlikning av nøkkeltall med andre kommuner

For sammenlikning med andre kommuner er det tatt utgangspunkt i nøkkeltall fra KOSTRA. Det er beregnet gjennomsnitt for «sammenlignbare» kommuner, snitt for Nordland og snitt for Norge.

Nøkkeltall for adm, stying og fellesutg - 2015 (brto dr utg i kr pr innb	Moskenes	Komm gr	Nordland	Landet
Brto dr utg funksjon 100 Politisk styring	1 349	1 440	612	396
Brto dr utg funksjon 110, Kontroll og revisjon	528	337	149	96
Brto dr utg funksjon 120 Administrasjon	8 034	8 165	4 594	3 258
Brto dr utg funksjon 121, Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltning	21	217	246	210
Brto dr utg funksjon 130 Administrasjonslokale	1 381	717	499	345

1) Moskenes kommune har, sammen med kommunegruppen relativt store kostnader til politisk styring, kontroll og revisjon og administrasjon. Dette har sammenheng med størrelsen på kommunen.

2) Rådhuset er stort og inneholder i tillegg legekonsult, fysioterapeut, helsesøster og ambulanselilighet. Dette gjør at vi også har dyrere administrasjonslokale enn snittet.

3) Kostnader vedrørende forvaltning belastes teknisk etat og ikke forvaltning.

Brukertilpasning, behovsdekning, m.v.

Sentraladministrasjonen er bare enmanns-kontorer, men bestreber seg på å løse de oppgaver som naturlig ligger for hver enhet. Vi er sårbare siden vi er så personavhengige, men av samme grunn har vi også en viss oversikt.

Mål/premiss for budsjett- og økonomiplanperioden

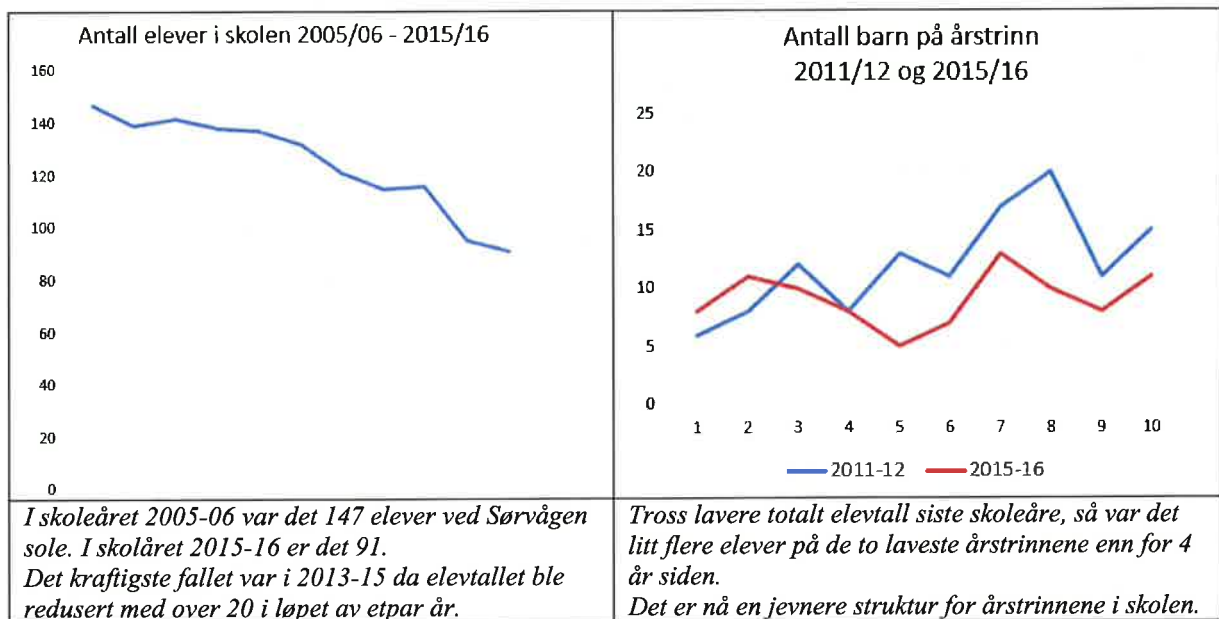
Rammeområdet skal yte produksjon av tjenester på nivå med det som har blitt produsert i 2016, med korrigerende endringer som vedtas av kommunestyret eller for eventuelle endringer i eksternt gitte rammebetingelser. Målet er at Moskenes kommunes innbyggere skal få et godt svar/tilbakemelding ved henvendelser, innen rimelig tid.

2. Sørvågen skole, SFO

Status og utviklingstrekk

Sørvågen skole drives i dag som fådelt skole med klassetrinn fra 1. til 10. klassetrinn. Det har over flere år vært en utvikling med nedgang i elevtallet ved grunnskolen. Prognosene viser at elevtallet vil stabilisere seg på dagens nivå med ca. 90-95 elever.

Flere klasser har blitt slått sammen de siste årene, noe som har ført til at antall lærere er redusert. Per november 2016 er det 12,3 pedagogiske årsverk, 11,5 knyttet opp til undervisning og 1,5 administrative årsverk tilknyttet skolen.

Sammenligning av nøkkeltall med andre kommuner

For sammenlikning med andre kommuner er det tatt utgangspunkt i nøkkeltall fra KOSTRA. Det er beregnet et gjennomsnitt for det samme utvalget av mikrokommuner som tidligere nevnt. For øvrig vises også snitt for Nordland og snitt for Norge.

Grunnskoleopplæring - nøkkeltall 2015	MO	Komm gr	Nordland	Landet
<u>Prioritering</u>				
Nto driftsutg grunnskolesektor i % av samlede nto driftsutg	21,2	22,2	22,5	23,6
Nto driftsutg til grunnskole, i % av samlede nto driftsutg	13,9	17,0	18,2	18,5
Nto driftsutg til skolefridstilbud, i % av samlede nto driftsutg	0,6	0,4	0,4	0,3
Nto driftsutg til skolelokaler, i % av samlede nto driftsutg	6,1	4,1	3,5	4,3
Nto driftsutg til skoleskyss, i % av samlede nto driftsutg	0,5	0,7	0,4	0,5
<u>Dekningsgrader</u>				
Andel elever i grunnskolen som får spesialunderv	19,8	9,9	9,9	7,9
Andel elever i grunnskolen som får spesialunderv, 1.-4. trinn	10,8	7,1	6,2	5,2
Andel elever i grunnskolen som får spesialunderv, 5.-7. trinn	32,0	10,5	11,6	9,2
Andel elever i grunnskolen som får spesialunderv, 8.-10. trinn	20,7	12,5	13,0	10,3
Andel timer spesialunderv av antall lærertimer totalt	16,6	16,0	19,6	17,5
Andel elever i grunnskolen som får tilbud om skoleskyss	64,8	52,1	25,4	21,5
<u>Skolefridstilbud</u>				
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO	21,4	45,8	50,4	59,4
<u>Utdypende tjenesteindikatorer</u>				
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	44,9	...	40,7	40,8
<u>Personell</u>				
Andel lærere som er 50 år og eldre	53,3	36,8	34,4	30,2
Andel lærere i heltidsstilling	73,3	57,2	71,3	69,5
Andel lærere med universitets-/høgskoleutd og ped utd	80,0	82,2	85,3	85,8

Kommentarer til tabellen:

1. Sørvågen skole driftes under snittet i kommune gruppen, fylkes- og landsgjennomsnittet. Det bør være en god indikator i forhold til driftsutfordringene.
2. Andel spesialundervisning. Sørvågen skole har en høy andel sammenlignet med kostragruppen. Men det betyr ikke at spesialundervisning skal bøte på manglende ressurser i henhold til pkt. 1, stort sett vil alle nye tiltak bli dekt av eksisterende ressurser. Sørvågen skole vil i samarbeid med PPT Lofoten arbeide med de sakkyndige vurderingene, enkeltvedtak, tilrettelagt undervisning, organisering og ressurser. Det er behov for å finne andre måter å løse den høye andelen spesialundervisning ved Sørvågen skole.
3. Rekruttering innen læreryrket. Sørvågen skole har lenge vært heldig med en stabil «stamme» av lærere som kunne videreført lokal kunnskap. Vi leser ut av grunntallene at vi vil få flere som går over i pensjon de neste årene. Vi er avhengige av å få lærere som knytter seg til kommunen i mer enn 2-3 år. Vi ser at de nye kompetansekravene vil gjøre dette utfordrende for kommunen og skolen, spesielt i forhold til søkere og lønn. Høyere utdanning vil føre til økte lønnskostnader i henhold til HTA.

Brukertilpasning, behovsdekning, m.v.

Driften av skolen tilpasses kontinuerlig til de rammevilkårene som til enhver tid gjelder. Eksempelvis er man nødt til å se bemanningen i sammenheng med endringer i barnetall. Det vil også være behov for å se på bemanningen i henhold til krevende brukere. For skoleåret 2017 vil dette være økende. I forhold til skolefritidsordningen vil ikke behovet for ressurser være klart før juni neste budsjettår. Det søkes SFO plass april-mai for høsten inneværende år. Skal vi se elevtallet for neste skoleår vil det være et behov for å øke bemanningen. Dette er ikke lagt inn i budsjettet.

Mål for budsjett- og økonomiplanperioden

Rammeområdet skal yte produksjon av tjenester på nivå med det som har blitt produsert i 2016, med korrigering for endringer som vedtas av kommunestyret eller for eventuelle endringer i eksternt gitte rammebetingelser.

3.0. Barnehagen

Ramme for barnehage omfatter drift av barnehagene på Sørvågen og på Reine.

Status og utviklingstrekk

Barnetallet i barnehagen vil i årene framover bli ganske kraftig redusert. Prognosene tilsier at man fra 2018-19 vil kunne drive med en avdeling. Fra 2016 er det tatt inn en lærling (jfr adm utv 06/16).

Sammenligning av nøkkeltall med andre kommuner

For sammenlikning med andre kommuner er det tatt utgangspunkt i nøkkeltall fra KOSTRA. Det er beregnet gjennomsnitt for «sammenlignbare» kommuner, snitt for Nordland og snitt for Norge.

Barnehager - nøkkeltall 2015	Moskenes	Komm gr	Nordland	Landet
Netto driftsutg barnehagesektoren i % av kommunens totale netto driftsutg	5,2	8,4	11,6	14,8
Netto driftsutgifter til barnehager per innbygger	3 474	6 282	6 952	7 891
Brutto investeringsutgifter til barnehagesektoren per innbygger	-	130	220	400
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	87 833	133 467	129 367	132 420
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	91	89	93	90
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning	33	31	35	36

- 1) Moskenes kommune har lavere netto driftsutgifter til drift av barnehage per barn med plass enn snittet i andre kommuner (Nordland og landet for øvrig).
- 2) Andel av barn mellom 1 - 5 år med plass i barnehage ligger omtrent på sammenlikningsgrunnlaget.
- 3) Det samme gjør andel av ansatte med førskolelærerutdanning.

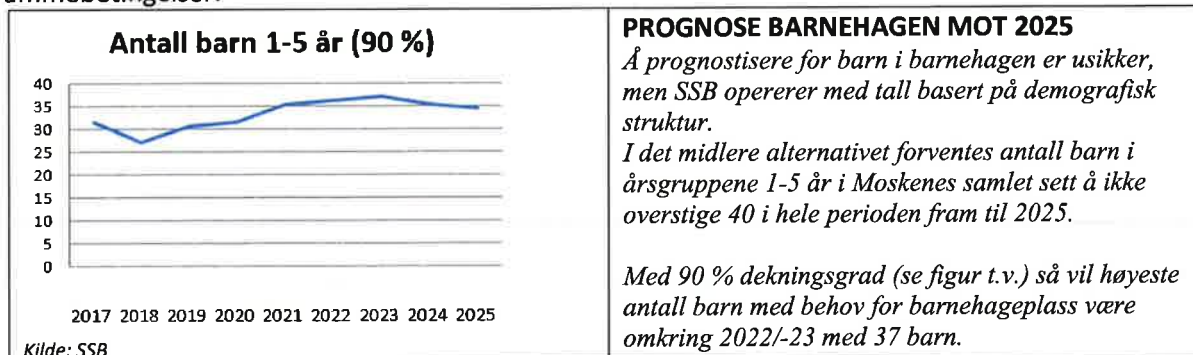
Brukertilpasning, behovsdekning, m.v.

Driften av oppvekstenheten (både skole og barnehage) tilpasses kontinuerlig til de rammevilkårene som til enhver tid gjelder. Eksempelvis er man nødt til å se bemanningen i sammenheng med endringer i barnetall.

Oppvekstenheten skal bestrebe seg på å gi barn og ungdom et godt, trygt og faglig forsvarlig tilbud. Dette skal være fundamentet ved tilpasninger til nye rammevilkår.

Mål/premiss for budsjett- og økonomiplanperioden

Rammeområdet skal yte produksjon av tjenester på nivå med det som har blitt produsert i 2016, med korrigering for endringer som vedtas av kommunestyret eller for eventuelle endringer i eksternt gitte rammebetingelser.

Prognosene tilsier at barnetallet nå fra 2017 vil stabilisere seg på et slikt nivå at det er ulig å drive hele virksomheten innen rammen av en fysisk barnehageavdelking.

Det tilrås derfor som salderingstiltak i budsjett 2017 (og økonomiplanen 2017-20) at kommunen omorganiserer barnehagedriften til en lokalitet og at dette skjer på Sørvågen. Sørvågen er det naturlige valget av lokalitet fordi den ligger sentralt like ved skolen, folkebiblioteket, m.m. og at dette peker mot en framtidig lokalitet for samordnet oppvekstsenter. I tillegg er det ledige lokaliteter på Sørvågen dersom plassbehov melder seg.

Foreelrebetaling: Maksimalprisen for en heltidsplass er i regjeringens forslag til statsbudsjett satt til 2.730 kr per måned, eller 30.030 kr per år. Årspris i 2016 er 29.205 kr.

4.0. Allmenn kultur

Status og utviklingstrekk

Kultursektoren er langt på veg tjenester som kommunene selv bygger ut og dimensjonerer.

Opplæringslova sier at kommunene skal ha et kulturskoletilbud og bibliotekloven sier at kommunene skal ha et tilbud (evt i samarbeid med andre). På den andre siden er drift av kulturbygg, tilrettelegging for aktiviteter samt støtte til lag, foreninger og arrangement er noe kommunene selv bestemmer over. I Moskenes er budsjettet innen kultur redusert som følge av kommuneøkonomien.

Sammenligning av nøkkeltall med andre kommuner

For sammenlikning med andre kommuner er det tatt utgangspunkt i nøkkeltall fra KOSTRA. Det er beregnet gjennomsnitt for «sammenlignbare» kommuner, snitt for Nordland og snitt for Norge.

Allmenn kultur - nøkkeltall 2015	Moskenes	Komm gr	Nordland	Landet
Netto driftsutgifter kultursektoren i % av kommunens totale netto driftsutgif	1,5	2,8	3,8	3,8
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	984	2 080	2 262	2 024
Netto driftsutg til kulturskoler, i % av samlede netto driftsutg	0,3	0,6	0,5	0,5
Netto driftsutgifter til folkebibliotek i forhold til kommunens totale driftsutgift	0,2	0,5	0,4	0,5
Bokutlån fra folkebibliotek per innbygger i alt	1,1	3,3	2,6	3,2
<u>Driftstilskudd til frivillige organisasjoner</u>				
Antall frivillige lag som mottar kommunale driftstilskudd	1	507	829	13 847
Kommunale driftstilskudd til lag og foreninger pr lag som mottar tilskudd (k	50 000	14 279	23 716	40 205

1) Moskenes kommune har lavere netto driftsutgifter til kulturformål enn snittet i andre kommuner (Nordland og landet for øvrig).

2) Driftstilskudd til organisasjoner gjelder fotballplassen på Reine.

Brukertilpasning, behovsdekning, m.v.

Kommunen driver kulturbygg og –anlegg som bibliotek, svømme- og idrettshall samt kunstgressbane for fotball. I tillegg er det etablert flere turstier i mark og fjell som brukes mye av både lokalbefolkning og besøkende.

Kommunen er deltaker i Museum Nord-selskapet og yter årlige økonomiske bidrag som er med å opprettholde driften ved de lokale museene. Det årlige kommunale tilskuddet er på ca 335.000 kr.

Mål/premiss for budsjett- og økonomiplanperioden

Rammeområdet skal yte produksjon av tjenester på nivå med det som har blitt produsert i 2016, med korrigerende endringer som vedtas av kommunestyret eller for eventuelle endringer i eksternt gitte rammebetingelser.

5.0 Kulturskole

Status og utviklingstrekk

Kulturskolen var gjennom store deler av perioden 2013-15 vært preget av usikkerhet omkring tilbud og lærekrefter. I skoleåret 2013-14 har det vært forsøk med å kjøpe tjenester fra andre kommuner, mens tilbudet ble redusert i skoleåret 2014/15. Fra 1. august 2015 ble kulturskoletilbudet re-etablert og målet er at kommunen skal opprettholde kulturskoleaktiviteten som egen enhet.

Etter at rektor sa opp stillingen med virkning fra 01.08.16, er stillingen utlyst og man har høsten 2016 arbeidet med rekruttering.

Forslaget for 2017 og videre i økonomiplanperioden er at tilbudet drives på 50 %. Dersom man i perioden kan finne midler til å øke tilbudet, vurderes dette.

6. Reiseliv

Reiselivsnæringen er svært viktig for Moskenes kommune. Som største næringsvirksomhet etter fiskeri er reiselivet en viktig bidragsyter for arbeidsplasser/skatteinntekter og aktivitet i kommunen. Det er i kommunestyrevedtak forutsatt at turistkontoret skal flyttes tilbake til ferjeleiet på Moskenes, når lokaliteter er ferdigbygd der.

Sommeren 2015 ble turistinformasjonen drevet i regi av privat aktør gjennom avtale med kommunen. Sommeren 2016 ble turistkontoret drevet i kommunal regi på Sørvågen.

Det legges opp til samme driftsmodell i 2017 (fordi lokaler på ferjekaia ikke forventes å være ferdige), men med noe redusert ramme og åpningstid.

7. Kirkelig fellesråd m.v.

Status og utviklingstrekk

Etter kirkeloven § 15 skal kommunen utrede utgifter etter budsjettforslag fra kirkelig fellesråd med midler til drift av kirker, gravplasser, administrasjon, konfirmasjonsopplæring, kontorhold til prest m.v. I tillegg skal kommunene yte tilskudd til andre trossamfunn basert på kostnadsnøkkel etter hvor mye som gis i tilskudd til kirkelig fellesråd.

Moskenes kirkelige fellesråd er delt inn i 4 ansvarsområder:

Administrasjon: Utgifter til drift av fellesråd, administrasjonskostnader og lønn til kirkeverge og 30 % av lønnskostnadene til menighetssekretær, som refunderes til Flakstad fellesråd. Godtgjørelser og opplæring av rådsmedlemmer.

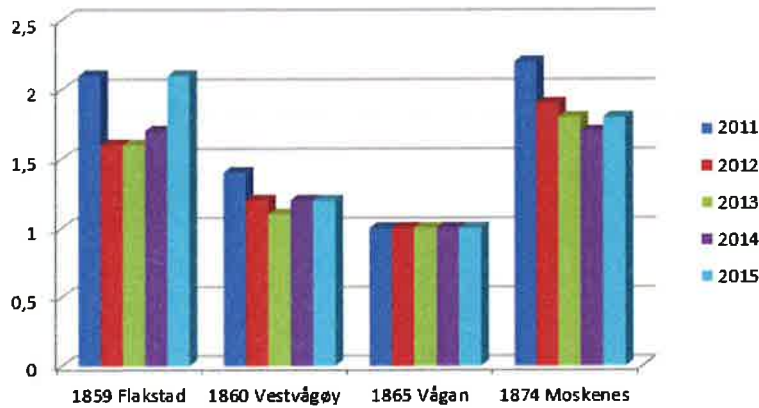
Kirke: Drift av to kirker, utgifter til aktiviteter i kirken gudstjenester, vigslor og begravelser. Lønn til kontor og kirketjener. Inntekter ved utleie til konserter og brukerbetaling.

Kirkegårder: Drift og vedlikehold av 5 kirkegårder. Lønn til graver/kirkegårdsarbeider, leie av gravertjenester/snørydding. Inntekter ved festeavgifter og brukerbetaling.

Annen kirkelig virksomhet: Barne- og ungdomsarbeid, konfirmantundervisning, markering av 50-års konfirmanter, diakonalt arbeid, lønnsutgifter til diakon. Får refundert 50 % av lønnskostnadene fra staten.

I budsjettforslaget for 2017 er det lagt inn en prosentvis økning på ca 3 %, slik at tilskuddet settes til 1,092 mill kr. (Tilskudd for 2016 er på 1,060 mill kr). Fellesrådet har på sine side bedt om 1,215 mill kr, kfr vedtak i Fellesrådet i sak 29/16. I tillegg ber de om økte ressurser til gjerde/port ved Reine kirkegård og økt tilskudd til sommerhjelp ved kirkegårdene i Moskenes. Vedtaket fra kirkelig fellesråd vedlegges kommunebudsjettet.

Andel av driftsutgifter til kirkelige formål (Kirkelig fellesråd + støtte trossamfunn)

Av diagrammet t.v. kan en se at tilskuddet til kirkelige formål i Moskenes har gått ned de siste årene, men ligger fortsatt relativt høyt sammenholdt med andre kommuner i Lofoten.

(Kilde: SSB-statistikk laget av KU-sekr)

Det vises for øvrig til budsjettforslag fra kirkelig fellesråd, som ligger ved budsjetteftet.

8. Barnevernstjenesten

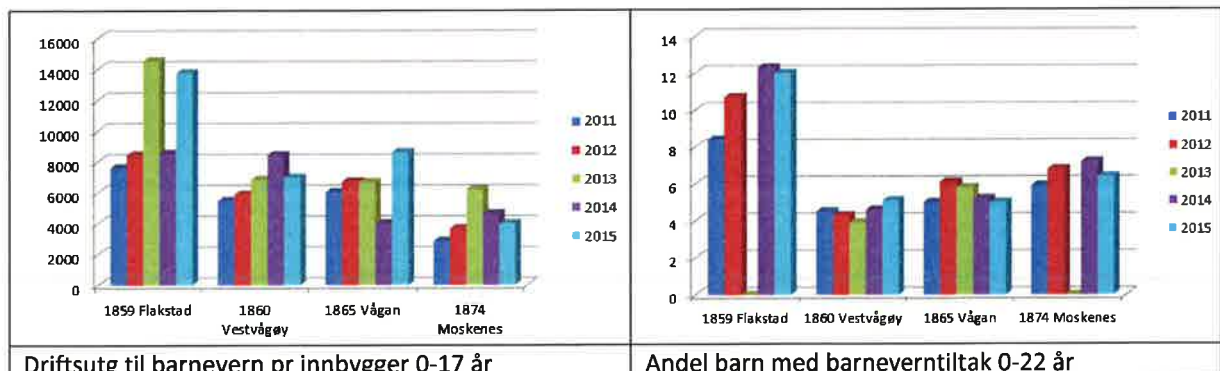
Barnevernet er både en organisatorisk og økonomisk utfordring for kommunen. Moskenes kommune kjøper tjenester i et vertskommunesamarbeid med Flakstad (tidligere samarbeid med Værøy og Røst er opphørt fra 2016).

Det er iverksatt arbeid for å få ny avtale der flere kommuner (primært Vestvågøy, men også Vågan) inngår. Dette arbeidet fikk ikke god framdrift i 2016 vesentlig pga arbeidet med «Kommunereformen».

På budsjettet 2017 gjøres ingen økonomiske omdisponeringer i forhold til 2016. Moskenes kommune har for tiden barn plassert i fosterhjem, og noen får hjelp med avlastning/besøkshjem. Herunder også utgiftsdekning. Barneverntjenesten følger opp ungdom i egen bolig. Slik oppfølging er et samarbeid mellom NAV, OT (oppfølgingstjenesten), SLT (samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak), bedrift og barnevern. Samarbeidet med NAV reduseres når ungdommen får lærlingkontrakt med bedrift, men samarbeidet med de andre etatene fortsetter.

Tiltak i hjemmet er en samlepост. Her gis dekning for plass i barnehage, plass i SFO, økonomisk tilskudd til fritidsaktiviteter, innkjøp av utstyr til aktiviteter, tilskudd til etablering i egen bolig for skoleungdom m.m. Budsjettet er satt opp på erfaringstall fra 2015 og 2016.

Nøkkeltall

(Kilde: SSB-statistikk laget av KU-sekr)

Figuren til venstre viser at Moskenes ligger litt lavere enn de øvrige kommunene i Lofoten når det gjelder driftsutgifter til barnevernet (målt pr innbygger).

Til høyre vises at andel av barn med tiltak i Moskenes er lavere enn Flakstad, men litt høyere enn Vågan og Vestvågøy.

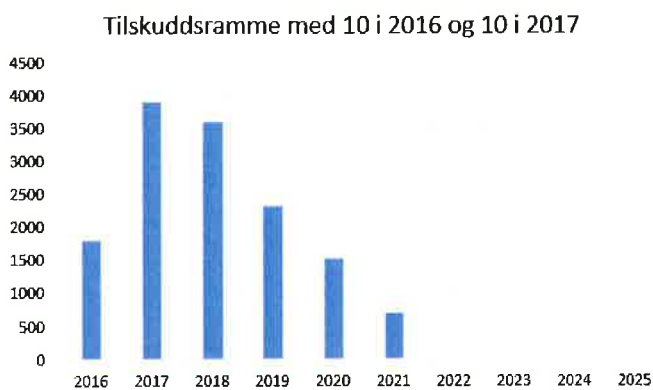
9. Bosetting av flyktninger - prosjekt

Moskenes kommune har vedtatt å bosette inntil 20 flyktninger i 2016 og 2017. IMDi (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) ba i desember 2015 Moskenes bosette minimum 50 flyktninger for den neste 4-årsperioden, men i nytt brev fra IMDi i oktober i år, er beskjedent at Moskenes ikke skal planlegge for videre bosetting fra 2017, grunnet i lavere antall flyktninger til Norge.

Bosettingsprosjektet startet opp i august i år og første familie ankom kommunen fra mottak i begynnelsen av oktober. Prosjektet er rammefinansiert fra Staten og kommunen får penger i fem år.

Status og utviklingstrekk

Utgangspunktet er at kommunen vil bosette ca 20 personer i 2016 og 2017. Det gir en økonomisk ramme for integreringsarbeidet på ca 14 mill kr fordelt over 5 år. I tillegg kommer midler til voksenopplæring / norskundervisning for innvandrere.

Moskenes kommune vil motta ca 14 mill kr i årene 2016 – 2021 for bosetting av 20 flyktninger. Det statlige tilskuddet til bosetting av flyktninger kommer som persontilskudd og satsen er høyest de to første årene. De siste to åra er summen kommet ned på et lavere nivå og da forventes det at innvandrere skal være intergrert inn i skolegang eller arbeid og være selvforsørget.

Voksenopplæring i Moskenes (vom)

Bosettingsprosjektet av flyktninger gjør at kommunen reetablerer et lokalt voksenopplæringstilbud. Voksenopplæringen vil også gi tilbud for andre innvandrere enn de som kommer inn under bosettingsprosjektet. Foreløpig legger en opp drift i VOM fra til 1 august 2018.

Mål/premiss for budsjett- og økonomiplanperioden

Målet med bosettingsprosjektet er å integrere nye innbyggere til Moskenes. Kommunen mottar statlige tilskudd til prosjektet og budsjettmessig er det et mål at prosjektet skal gi et lite utbytte tilbake til kommunen. Det betyr at etter den første introduksjonen så må man styre prosjektet økonomisk.

10. Helse og omsorg

Status og utviklingstrekk

Ramme for helse og omsorg omfatter hjemmebaserte tjenester med hjemmesykepleie, hjemmehjelp, psykisk helsevern, brukere med behov og botilbud/avlastning. Institusjonstjenesten med Moskenes sykehjem og storkjøkken. Helsetjenesten med kommunelege (IKL og KAD-plasser), helsesøster og fysioterapeut samt administrasjon. De fleste oppgavene er lovpålagt.

Kommunen skal gi befolkningen et forsvarlig og kvalitativt godt tilbud av pleie- og omsorgstjenester. Organiseringen av tjenestene må ta hensyn til endringer i befolkningssammensetningen og brukergruppens behov. Helse- og omsorgstjenestene skal legge til rette for at brukerne i større grad blir en ressurs i eget liv gjennom forebygging, tidlig innsats og rehabilitering. Dette forutsetter fokus på brukermedvirkning, der trygghet, forutsigbarhet, kontinuitet og mestring er viktige mål. I de senere år er det tendens til økning i etterspørsel på tjenester til unge brukere, mens andelen til eldre er flatet ut. Moskenes kommune må ha som mål å fremme folkehelse og trivsel samt gode sosiale og miljømessige forhold, og søke å forebygge og behandle sykdom skade eller lyte. Folkehelse skal være en viktig faktor i forebygging, og det krever samhandling mellom alle tjenesteområder i Moskenes samt at den frivillige sektor engasjeres i arbeidet. Tjenester til ressurskrevende brukere har økt kraftig på få år.

Budsjettrammen til hele tjenesten utenom ressurskrevende brukere er redusert. Dette har vært svært krevende og tilbakemeldinger fra avdelingene er at det medfører slitasje på personalet. Det rapporteres om stress og tidspress særlig fra sykehjemmet. Det driftes i pr. i dag på lavest mulig nivå og det er ikke tilrådelig å redusere noe innenfor hjemmebaserte- og institusjonstjenestene.

Sammenligning av nøkkeltall med andre kommuner

For sammenlikning med andre kommuner er det tatt utgangspunkt i nøkkeltall fra KOSTRA. Det er beregnet gjennomsnitt for «sammenlignbare» kommuner, snitt for Nordland og snitt for Norge.

Helse og omsorgstjenester - nøkkeltall 2015	MO	Komm gr	Nordland	Landet
Prioritering				
Nto dr utgifter pleie/omsorg i % av totale nto dr utgifter	44,2	34,3	32,1	29,8
Nto dr utg komm helsetj i % av samlede nto dr utg	5,9	5,8	5,1	4,4
Dekningsgrader				
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over	28,2	25,4	20,2	18,5
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,43	0,38	0,45	0,53
Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,17	0,29	0,29	0,41
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100	97,8	94,9	95
Andel beboere på institusjon under 67 år	30,4	6,2	9,3	11,4
Andel innbyggere 67 år og over som er beboere på institusjon	6,6	7,2	5,6	5,1
Andel beboere i institusjoner 80 år og over	43,5	76	69,9	69,6
Andel innbyggere 67-79 år som er beboere på institusjon	3,8	2	1,8	1,5
Andel innbyggere over 80 år som er beboere på institusjon	11,8	17,9	14,5	13,6
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 0-66 år	11	25	26	20
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 67-79 år.	133	87	76	68
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over.	294	368	343	325
Gjennomsnittlig listelengde (fastlege register)	559	667	930	1 128
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 4 års alder	93	95	94	96
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst	100	92	87	83

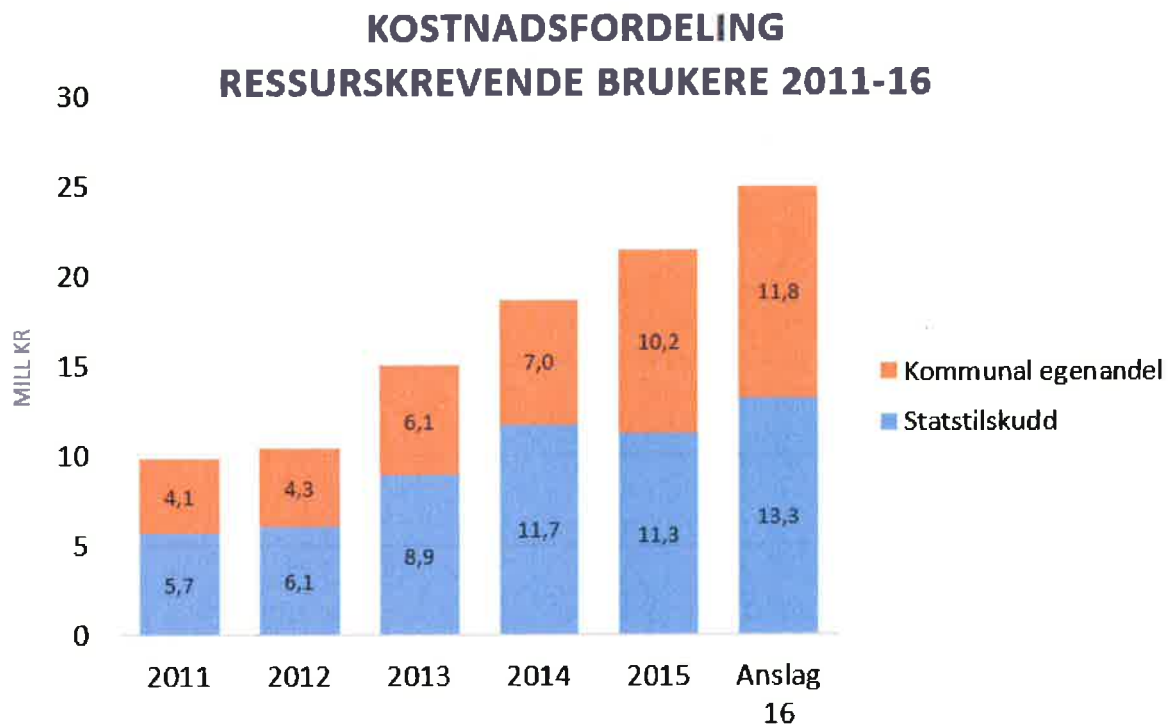
1) Moskenes kommune har høyere netto driftsutgifter til helse og omsorg enn snittet i andre

- kommuner (Nordland og landet for øvrig). Dette skyldes andel til ressurskrevende brukere.
- 2) Det er vanskelig å få fram gode tall for omfanget av bruken til ressurskrevende brukere fordi disse er registrert innenfor hjemmebaserte tjenester.
  - 3) Det finnes ingen nøkkeltall for tjenesten rus/psykiatri da vi ikke har en egen enhet for denne tjenesten.

Hjemmebaserte tjenester

I 2015 var 30 prosent av hjemmesykepleiens brukere i alderen 67-79 år og 43,5 prosent av brukerne var 80 år eller eldre.

Ønsket er å legge til rette for at eldre kan bo hjemme så lenge de selv ønsker det og derfor er det viktig å videreutvikle og styrke de hjemmebaserte tjenestene. Et mangfoldig tilbud bidrar både til at hjelpetrequende personer får dekket grunnleggende helse-, pleie-, og omsorgsbehov i egne hjem, og at personer med funksjonsfall får bistand til å gjenvinne tidligere funksjoner og mestre hverdagen. Dagens tjenestetilbud består av tradisjonelle tjenester som hjemmehjelp og hjemmesykepleie. Det finnes ingen dagaktivitetstilbud og nye tjenester som hverdagsrehabilitering og velferdsteknologiske løsninger. Ved å tilby tjenester som hverdagsrehabilitering og velferdsteknologiske løsninger, styrker man muligheten for at personer med begynnende funksjonsnedsettelse kan bo lenger hjemme. Velferdsteknologi og bedre logistikk bidrar også til at helsepersonell kan bruke en større andel av arbeidstiden på direkte brukerrettet arbeid. I 2017 vil opplæring i bruk av mobile håndholdte terminaler (Mobil omsorg) bli gjennomført og implementert som arbeidsverktøy i hjemmesykepleien.

Figuren viser at totalkostnaden for denne tjenesten økte fra 9,8 mill kr i 2011 til 21,5 mill kr i 2015 og at vi har et budsjettanslag i 2016 på om lag 25 mill kr i brutto kostnader. Dette er godkjente kostnader i forhold til vilkårene for å få statstilskudd og i tillegg kommer noen mindre kostnader som ikke er tilskuddsberettiget.

Den kommunale egenandelen er økt fra 4,3 mill kr i 2012 til 10,2 mill i 2015, dvs en økning på nesten 6 mill kr. over 4 år som Moskenes kommune må bære selv. I løpet av inneværende år øker egenandelen til anslagsvis 11,8 mill kr. Det presiseres at anslag 2016 baserer seg på kalkulert kostnad

/foreløpige tall (hvor en tar hensyn til en ny bruker; kommunen har dermed til sammen fem brukere).

I perioden 2012 til 2016 vil statstilskuddet øke fra 6,1 mill kr til 13,3 mill kr.

Serviceboligen på Sørvågen har heldøgnsbemanning, men ingen mulighet til å yte tjenester til hjemmeboende brukere. Dette fordi de ikke kan forlate boligen unntatt sammen med boligens brukere, som for eksempel til butikk, fotpleier, frisør, lege og tannlege m.m. Det har fra august 16 vært nødvendig med styrket tilbud (midlertidig tiltak). Dette er lagt inn i drift for 2017, da det ikke er mulig å kunne si noe om når dette vil opphøre.

Hjemmesykepleien; samt BPA, støttekontakt, og omsorgslønn:

Her har det vært en økning i 2016. Der er kommet til flere unge brukere som har behov for disse tjenestene, og behovet vil være økende i årene framover. Disse oppgavene er lovpålagt, og vurderes etter hvilke behov brukerne har. Dette er tjenester som er uforutsigbare da behovet kan variere gjennom året. Det kan være ved at det kommer søknad om for eksempel støttekontakt hvor søker helt klart har krav på den typen tjeneste, og det da fattes vedtak deretter.

Trygghetsalarmtjenesten er knyttet til vaktentralen som formidler behov for nødvendig hjelp til sykehjemmet, som igjen viderformidler til hjemmesykepleien. Alarmen skal medvirke til å skape trygghet og sikkerhet for brukere av tjenesten. Tjenesten utfordres mer og mer på alternative trygghetsalarmløsninger ettersom det som oftest ikke legges inn analoge linjer i nye boliger. Alternativet til den tradisjonelle trygghetsalarmen er en mobiløsning via GSM – nettet. I tiden framover bør det utredes muligheter for å koble på flere typer alarmer, eksempelvis fallalarm, brannvarsling, bevegelsesalarm og lignende. Trygghetsalarmene vi har i bruk nå er ikke funksjonell til dagens bruk, hvor de fleste har mobiltelefon og ikke fasttelefoni, og det må derfor kjøpes inn nye. Ut fra antall i bruk nå, er behovet 25 stk., (kr. 2.600 pr. stk. eks mva.)

Institusjonstjenester

I 2015 var 11,8 prosent av aldersgruppen 80 år og eldre beboere på sykehjemmet/institusjon. Dette er litt lavere enn landsgjennomsnittet og tilsier at største delen av eldre over 80 år bor hjemme. Sykehjem gir helsefaglig pleie, omsorg og behandling til pasienter som ikke lenger kan motta et forsvarlig tilbud i eget hjem. Sykehjemmet er innrettet mot langtidsopphold og korttidsopphold. Det er ikke tilrettelagt med egen demensavdeling. Personer med demens utgjør en vesentlig del av tjenestemottakerne på tjenesteområde. I følge nasjonale framskrivninger vil antallet personer med demens i befolkningen fortsette å øke. Dette skyldes blant annet at demens er en sykdom som særlig rammer de eldste.

Det har vært gjennomført reduksjon i bemanningen de siste årene. Konsekvensene av dette er at bemanningen er så lav at det ikke er tilrådelig å redusere mer. Dersom det blir økt behov for tjenester og pågangen fra utskrivningsklare pasienter blir stor har en ingen mulighet for å dekke dette uten å øke bemanningen.

En innholdsrik og aktiv hverdag kan fremme god helse og forebygge funksjonsfall. For å skape meningsfulle og aktive dager for eldre i institusjon, er vi avhengige av ha godt samarbeid med frivillige organisasjoner og lag.

Kjøkken/Vaskeri/Renhold

Etter vedtak budsjett 2016 er det fra oktober gjennomført en reduksjon i ressursene. Rutinene er lagt om og det serveres 4 måltider pr dag.

Kjøkken har hatt tilsyn (mattilsynet i 2015) og det er ulike pålegg som teknisk etat har tatt videre. I tillegg er det utstyr som må erstattes og kjøpes inn nytt.

Kommunelegen

Området består av legetjenesten, smittevern og miljørettet helsevern. Legetjenesten utøves gjennom Reine kommunale legesenter og Legevakta er lokalisert til Lofoten Sykehus, Gravdal. Dette er en interkommunal legevakt i samarbeid med Flakstad kommune og Vestvågøy kommune. Fra 1.januar er det lovpålagt med KAD-plasser for psykiatrien. Moskenes kommune har fra tidligere samarbeidet med Flakstad og Vestvågøy om et slikt tilbud til somatikken. Ved å utvide tilbudet til psykiatrien, øker en rammen for budsjett IKL Kad-plasser fra 2017. Legevakt finansieres ved tilskudd fra medlemskommunene, beregnet beløp pr innbygger ganget med folketall. Organisering av kommunelegetjenesten er under vurdering.

Helsesøstertjenesten

Helsesøstertjenestens hovedoppgaver er:

- skolehelsetjeneste, helsestasjonsvirksomhet, utenlands vaksinerings, i dette inngår helsesøstertjenester for småbarnsfamilier, skoleelever og barnehager.

Helsesøstere har en vid pasientgruppe. utfordringene framover er flere unge med mer krevende diagnoser, og behov for flere tjenester. I forhold til brukere med særlige behov har helsesøstere en viktig rolle innenfor sin målgruppe.

Det skal arbeides for å forebygge sykdom blant barn og unge, og øke deres evne til å ta vare på egen helse og mestre utfordringene i livet. Skolehelse og arbeid med barn og unge samt psykiatri er prioriterte områder. Det forutsettes tverrfaglig innsats.

Jordmortjenesten blir kjøpt fra Norlandssykehuset Lofoten.

Brukertilpasning, behovsdekning, m.v.

Driften av enheten for helse og omsorg tilpasses kontinuerlig til de rammevilkårene som til enhver tid gjelder. Ved korttidsfravær leier en ikke inn ekstravakt uten at dette er nøye vurdert. Likeså må bemanningen økes dersom det blir økt etterspørsel av tjenester. Dette blir vurdert i hvert enkelt tilfelle. Tjenesten skal være tilpasset slik at tjenesten gis på rett nivå, tilpasset brukerens behov. Dette skal være fundamentet ved tilpasninger til nye rammevilkår.

Rekruttere og beholde kvalifisert personale.

Den største utfordringen vi har og har hatt de siste årene er mangel på kvalifisert personale, vakanser og stort sykefravær. Dette gjør seg mer gjeldende nå når pasienter blir tidligere utskrevet fra sykehus og har behov for mer komplekse tjenester fra kommunen. Derfor er det viktig å rekruttere personale med kvalifikasjoner her.

Mål/premiss for budsjett- og økonomiplanperioden

Rammeområdet skal yte produksjon av tjenester på nivå med det som har blitt produsert i 2016, med korrigering for endringer som vedtas av kommunestyret eller for eventuelle endringer i eksternt gitte rammebetingelser.

11. Teknisk etat, drift/service/oppmåling

Teknisk etat ved service/oppmåling/plan er ansvarlig for størstedelen av saksutredning til politiske behandling, utsendelse av politiske dokumenter som innkalling oppfølging av vedtak, kompetanse innen bruk av dataprogram, postbehandling danner grunnlaget for videre saksbehandling og er en av de viktige funksjonene for serviceavdelingen, valgansvarlig arbeid, i tillegg arbeid med eldreråd, bostøtte, sentralbord, arkiv, oppmåling, fradeling, kart, ajourhold.

Teknisk drift blir medfunderende i all offentlig virksomhet som bidrar til en fullverdig kommune å bo i, som vann, avløp, veier, gatelys, havner, hjelpemidler, basseng, formålbygg, utleiebygg.

Det er for budsjett 2017 lagt inn etter pålegg reduksjon av en stilling i teknisk drift, samt 25% stilling ved serviceenheten.

Status og utviklingstrekk

Etaten drives i dag på et minimumsnivå i forhold til lovpålagte oppgaver. Utviklingstrekkene ert at det skjer stort forfall innen kommunal eiendom, veier, avløp, vann. Stor økning i reiselivsvirksomheten har bidratt til ekstra utfordringer for etaten da det nærmest forventes at Moskenes kommune skal være bidragsyter i forhold til tilrettelegging, spesielt innenfor infrastruktur. Reiseliv er en ikke en lovpålagt oppgave.

Status/utfordringer kommunale veier.

Samferdsel - nøkkeltall 2015	MO	Komm gr	Nordland	Landet
Nto dr utg i kr pr innb., samferdsel i alt	1 665	2 070	1 658	776
Nto dr utg i kr pr innb, komm. Veier	1 381	1 910	1 678	825
Bto dr utg i kr til gatebelysn. pr. lyspunkt , kommunal vei	931	529	714	691
Andel kommunale veier uten fast dekke	42,9	59,4	48,5	30,4

Kommunale veier bærer preg at manglende vedlikehold i en årrekke. Behovet for midler til vedlikehold er derfor stort. Tidligere asfalterte veier, er i så dårlig stand, at en bør vurdere å ta bort asfalt, og at veiene gruses. Moskenes kommune har gjennom en årrekke overtatt private veier, en mulighet er å føre disse tilbake til oppsittere langs vei. Teknisk drift utfører brøyting i vestre del av kommunen noe som har vist besparelse.

Status/ utfordringer gatelys

Det er foretatt en gradvis utskifting av armaturer de siste år. Imidlertid er det betydelig slitasje på utstyr, noe som i hovedsak kan skyldes klimaet vårt. Vedlikehold av gatelys foretas av personell fra teknisk drift, samt en innleid elektriker. Strømutgiftene er betydelige, da kommunen drifter og vedlikeholder ca. 400 gatelys. Framtidig utfordring er at kommunale gatelystolper er av eldre dato. Noen er svært dårlige, vedlikehold av gatelys er ikke en lovpålagt oppgave og det bør derfor sees på om disse kan stenges eller overføres lyslag.

Status/utfordringer varområdet

Vann og avløp - nøkkeltall 2015	MO	Komm gr	Nordland	Landet
Andel av befolkn tilknyttet komm vannforsyning	47,1	..	84,7	84,7
Andel av komm vannverk som har beredskapsplan	100	..	86,2	94
Farge: Andel innb komm vannverk med tilfreds prøveresultat	100	..	98,4	98,7
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva.	3 544	4 440	3 817	3 377
Andel av befolkn tilknyttet komm avløpstjeneste	92,6	..	76,2	84,2
Tetthet av pumpestasjoner (antall/km spillvannsnett)	1,18	..	0,31	0,26
Årsgebyr for avløpstjenesten - eks mva	3 567	4 125	3 109	3 781

Reine vannverk forsyner området fra Reine til Hamnøy. Reine vannverk er tilkoblet varslingsanlegg, slik at kommunens ansatte varsles når noe uforutsett hender. Plikt om vannleveranse. Vannverket leverer vann til bolighus, fiskeindustri, turistanlegg, sykehjem, barnehage, rådhus, eldreboliger, serviceboliger, servicekaier, flytebrygget etc. Gradvis oppgradering av ledningsnett har medført til en sikrere forsyning av vann til vannverkets abonnenter. Enda gjenstår en god del for å sikre en sikker og stabil vannforsyning til alle abonnentene. Vann er selvkostprinsipp, og opparbeiding av fondsmidler er nødvendig for å møte framtidige utfordringer innen denne sektoren. Digitalisering, registrering av ledningsnett er påkrevd.

Status/ utfordringer: Avløp

Det er etablert nye avløpsstasjoner på Å. En del av stasjonene er av eldre dato, og trenges oppgradering. Avløpsnett er av varierende kvalitet med de problemer det medfører. En del av avløpsstasjonene er tilkoblet varslingsanlegg. Avløp er selvkostprinsipp, og opparbeiding av fondsmidler er nødvendig for å møte framtidige utfordringer innen denne sektoren. Moskenes kommune eier og drifter 8 avløpsstasjoner, flere av disse må oppgraderes/vedlikeholdes, pumper må skiftes ut, i planperioden. Prosjektering og etablering av avløpsnett på Hamnøy er et overordnet mål.

Felles for vann og avløp: Digitalisering.

Digitalisering, registrering av kummer og ledningsnett er et krav som må være på plass, det er en stor utfordring at vi i dag ikke kan påvise ledningsnett til innbyggerne. Det er vedtatt for 2016 investering av tiltaket som ønskes videreført til 2017 og 2018. Arbeidet er ikke igangsatt på grunn av manglende kapasitet og personale i 2016. Digitalisering kan finansieres via fondsmidler vann og avløp.

Status/ utfordringer: kommunale formålsbygg/utleiebygg

Eiendomsforvaltning - nøkkeltall 2015	MO	Komm gr Nordland	Landet	
Nto dr utg til komm eiendomsforv kr per innb i alt	<u>7 991</u>	<u>6 655</u>	<u>4 810</u>	<u>4 890</u>
* Nto dr utg adm lokaler kr per innb	1 358	552	420	331
* Nto dr utg førskolelokaler kr per innb	252	711	401	486
* Nto dr utg skolelokaler kr per innb	4 125	3 060	2 103	2 080
* Nto dr utg institusjonslokaler kr per innb	2 234	1 767	958	858
Samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innb	4,8	8,5	5,7	4
Korr bto dr utg komm eiendomsforv per kvadratmeter	1 558	830	743	1 003

Enhetens oppgaver innenfor dette området omfatter drift og vedlikehold av kommunens bygningsmasse. Det er en overordnet utfordring å utbedre store deler av takene på flere av kommunens bygninger, spesielt takene på serviceboligene, hvor det er betydelige lekkasjer. Dette er bygg hvor konstruksjonsfeil er registrert, og skader er oppstått. Serviceboliger, Sørvågen har fått nytt tak i 2014. Det er kommet pålegg i forhold til flere bygg så det er derfor utarbeidet spesifikke vedlikeholdsplaner for kommunale bygg som følger som følger saken som vedlegg. I økonomiplanperioden er der derfor viktig at Moskenes kommune ser på bruken av formålsbygg, kan noen bygg selges f.eks. barnehage, utleiebygg.

Status /utfordringer: kommunalt utstyr, biler teknisk drift

Teknisk drift disponerer i dag 2 biler. Ny bil ble innkjøpt i 2016. Toyota Hiace 2007 modell er snart 10 år, og på sikt bør den skiftes ut. I tillegg bruker ansatte privat bil mot kjøregodtgjøring.

Status /utfordringer: havner /kaier, flytebrygger

Kommunen har en hovedkai, Reine ytre havn, samt 3 mindre kaier, Rostad, Kirkefjord, Å. Flytebrygger er etablert på Hamnøy, Vinstad, Reine og Sørvågen. Promenade-kai er bygget i Reine indre havn. Teknisk drift har tilsyn og vedlikehold av disse. Det er registrert flere båtanløp de siste år som

en følge av turistøkning. Reine Havn er godkjent ISPS havn med godkjenning frem til 2020. For videre drift er det nødvendig med sikring av pullert.

Vinstad flytebrygge er den som ligger mest utsatt til, i forhold til vær og vind. Utskifting av kjettinger, fortøyninger til flytebryggene må prioriteres. Flytebrygga på Hamnøy er i dårlig stand. (se vedlagt kostnadsoverslag).

Status/utfordringer: Sørvågen skole uteareale

Skolens uteområde trenger sårt opprusting. Typegodkjente lekeapparater må monteres, da dagens lekeapparater ikke er godkjent i henhold til HMS. Fotballmål, basketstativ er også noe som sårt trenges. På selve bygget bør der skiftes vinduer, kledning på vegg ved gamle skolekjøkken mot skolebanen.

Del III Tiltak og saldering 2017

1. Konkrete forslag til saldering av årsbudsjett 2017

Ettersom Moskenes kommune er innskrevet i ROBEK-registeret skal Fylkesmannen årlig godkjenne kommunenes årsbudsjett og økonomiplan. I tillegg skal det politisk vedtas en **Forpliktende plan**. I år blir forpliktende plan en del av økonomiplanen 2017-20.

Budsjettforslaget for 2017 er veldig stramt. En må ta i betraktning at det legges opp til inndeknings av tidligere års underskudd med 1,5 mill samt at kommune nå frigjør seg fra inntektsføring av premieavvik. Isolert er dette bra for kommuneøkonomien.

I utgangspunktet var budsjettutfordringen da kommunestyret hadde sitt arbeidsmøte 11.10 (like etter at statsbudsjettet kom) på om lag 4,9 mill kr. Det er dette avviket som det har vært arbeidet med å dekke inn.

På kommunestyrets arbeidsmøte 02.11 ble det presentert ulike forslag som kunne være aktuelle på salderingslista for å få budsjettet til å gå i balanse. Samtidig ble det signalisert at underbalansen var redusert noe gjennom kartlegging / kvalitetsikring av tallene fra 11.10 og den var beregnet til ca 4,1 mill kr.

Det som nå framlegges er et opplegg som bringer budsjettforslaget i balanse. Dette presenteres i 2 tiltakslister (A + B).

Liste A har en sum på vel 3,84 mill kr og er så langt administrasjonen kunne arbeide i fellesskap med konkrete tiltak. Liste B er på ca 250.000 kr og er konkrete punkter som som er saldert i siste runde.

Tiltaksliste A

Tiltaksliste A	2017		2018
	Red utgift	Inntektsendr	
Reell drift 4 mnd Basseng, økt renhold (50% halv stilling)	230 000		for 6 mnd
Lærere til delingstimer	119 000		for 6 mnd
Drift (lønn, strøm, kjemikalier)	92 000		for 2 mnd 441000,00
Tilbud RB - ekstern institusjon	320 000		*
Botilbud Sørvågen, RB	120 000		RB Servicebolig, halvårseffekt 240000
Kutt i kantinedrift ved skolen halvårseffekt	115 000	-20 000	Årseffekt (230000- kantine - inntekter 40000)
Eleviskyss	40 000		1 rettighetslev fra 1.august
Leirskole	40 000		
Kutt i barnehage - drift barnehage-bygg	40 000		halvårseffekt
Nedbemanningspersonal BH	264 000		5 mnd effekt (årseffekt 633600)
Kulturskola 50 % driftsmodell	296 000		50% kulturskole- årseffekt
Oppvekstsjef - stillingsmidler tas bort	30 000		
Godtgjørelse folkevalgte	163 000		står igjen kr 50000
Inntekt ROBEK - prosjekt		100 000	inntekt 2017
Hjemmehjelp reduser 25 % stilling	115 000		årseffekt, fra 1.jan
Legestilling - kutt i drift	500 000		
Brann opplæring (på samme nivå som 2016)	112 000		videreført fra 2016
Brann utstyr/bekledning	52 350		
Gatelys	200 000		står igjen ca 340.000
Anslag eiendomskatt		200 000	øk inntekt
Ny rammetilskudd (statsbudsjett)		612 000	øk inntekt
Øke parkering		100 000	
	2 848 350	992 000	
SUM AV TILTAKSLISTE A		3 840 350	

Tiltaksliste B

På tiltaksliste B er det oppført tiltak (nedtrekk) uten at det beskrives med konsekvenser innenfor en ramme på nær 250.000 kr.

Tiltaksliste B	2017		2018
	Red utgift	Inntektsendr	
Forvaltning av næringsfond		22 500	I h t kommunestyrets behandling av vedtektene
Konsulentbistand - ytterligere kutt	20 000		Posten er stadig tatt ned
Kunngjøringsannonser stillinger	25 000		Kutt fra 50' til 25'
NAV sosialhjelp - kutt	100 000		Forutsettes saldert mot flyktningmidler
Barnehagebygg	70 000		Felles drift
Serviceavdelingen	10 000		Nedtrekk
	225 000	22 500	
SUM AV TILTAKSLISTE A		247 500	

2. Kommentarer til tiltakslistene

Tiltaksliste A inneholder flere konkrete nedtrekk med til dels betydelige driftskonsekvenser. Det gjelder tiltak som medfører kutt og nedskjæringer i det kommunale tjernestetilbudet.

Tiltakslista inneholder også noen punkter med økte inntektsanslag som er gjort etter nøye vurdering. Til sammen inneholder tiltaksliste A og B tiltak for en samlet **sum på kr 4.087.850**.

Forslaget til kommunebudsjett 2017 inneholder tiltak som har personellmessige konsekvenser. Disse må håndteres etter lov, regelverk og kommunale rutiner. Ikke minst må de håndteres i nært samarbeid med tillitsvalgte.

Hovedmålet med det stramme budsjettopplegget er å sikre at kommunen har en bærekraftig økonomi i 2020, slik at man kan komme ut av ROBEK-lista og oppfylle komunestyrets vedtak om å bestå som egen kommune.

Hovedpunktene i tiltaksliste A er :

- Kulturskoletilbudet legges etter en driftsmodell med 50 %
- Barnehageavdelingen på Reine legges ned fra 1 august 2017
- Det er gjennomført kutt i tjenestetilbud til ressurskrevende brukere
- Det er foreslått kutt i kommunelegetjenesten tilsvarende 40 % stilling
- Bassengdrift er basert på fire hele måneder på vinter
- Det er foreslått kutt i folkevalgtes møtegodtgjørelser
- Kantinedrift ved Sørvågen skole opphører
- Det er foreslått kutt i leirskoletilbud og skoleskyss
- Det er foreslått kutt i veglys
- Brannsjefens forslag til budsjett er noe kuttet og foreslått på 2016-nivå

Basert på disse forslagene til salderingstiltak, så vil budsjettet 2017 danne grunnlag for en økonomiplan i balanse og der en vil ha dekket inn ca 10 mill kr av akkumulert underskudd per 2020. Da gjenstår det tre år før hele underskuddet er fjernet.

Investeringer i økonomiplanperioden 2017 - 2020

På grunn av den stramme økonomien, har den viktigste oppgaven i rådmannens budsjettprosess vært å finne fram til forslag som kan bidra til et budsjett og en økonomiplan i balanse. Dette dreier seg nødvendigvis om å finne fram til tiltak som bidrar til nedstyring / effektivisering av driften.

Sålenge kommunen skal dekke akkumulert underskudd (fram til 2024) så har ikke kommunen egne midler å sette inn for investeringer / nye vesentlige oppgaver/tiltak.

Det betyr at det en ikke kan gjennomføre alle de tiltak som er ønskelige.

Prioriterte tiltak som er med i Økonomiplan 2017 – 2020

Etterfølgende tabell viser vedtatte og nye investeringsprosjekter i perioden. I tillegg til disse prosjektene er det i økonomiplanen også lagt inn 1.36 mill kr til pålagt aksjekjøp i KLP, samt videreutlån (Husbanken).

Kostnad	2017	2018	2019	2020
Egenkapitaltilskudd KLP	325.000	335.000	345.000	355.000
Videreutlån	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Serviceboliger, Reine: tak, ferdigstilles 2017	500.000			
Skilting veinavn	50.000	150.000		
Digitaliseringsprosjekt ledningsnett VA	150.000			
Alarmtelefoner gps	65.000			
Serviceboliger, Reine: Sjøppelrom	50.000			
Serviceboliger, Sørpågen: Sjøppelrom	50.000			
Eldreboliger, bryggodden: Sjøppelrom	50.000			
Eldreboliger, Reine: Sjøppelrom	50.000			
SUM	2.280.000	1.485.000	1.345.000	1.355.000

Finansiering av investeringer	2017	2018	2019	2020
<u>Finansiering</u>				
Momskompensasjon				
Lånemidler				
Tilskudd / refusjoner				
Driftsmidler (overføring fra driftsbudsjett)				
Sum				

Kommentarer til investeringsprosjekter som foreslås gjennomført i 2017 - 2020

001 Skilting veinavn

Kommunestyret skal fastsette navn på alle veger og gater (husnummer) og dette skal godkjennes av Kartverket og stedsnavnkonsulentene. Det er kommet tilbakemelding fra Kartverket om at ikke alle av de navneforslagene som kommunestyret har vedtatt, kan godkjennes. Det betyr at saken må behandles på nytt for om lag 1/3 av navnene. En antar at godkjenningsprosessen kan være ferdig høsten 2017. Det vil påløpe kommunale kostnader til vegskilt.

Det foreslås en bevilgning på 200.000 kr fordelt på 2017 og 2018.

002 Alarmtelefoner

For omsorgssektoren er det nødvendig å skifte ut alle alarmtelefonene (se budsjettkommentarene). De apparatene en har nå er gamle og basert på fasttelefon. De nye vil være basert på GPS-teknologi. Det er kalkulert med innkjøp av 25 stykker til en enhetspris på ca 2.600 kr = 65.000.

003 Sjøppelrom

Sjøppelrom må settes opp ved utleieboligene etter krav fra forsikringsselskapet KLP (brannsikringstiltak).

004 Digitalisering ledningsnett VA

Digitalisering av vann- og avløpsnett er påkrevd og det settes en rammebevilgning på 150.000 kr i 2017. Prosjektet må kalkuleres gjennom egen prosjektbeskrivelse før det iverksettes.

005 Skifte tak på servicebolig, Reine

Skifting av tak på servicebolig på Reine videreføres til budsjett 2017 da arbeidet ikke er ferdig i 2016.

Tiltak som ikke er med i Økonomiplan 2017 – 2020

I tabellen under framkommer prosjekter som hver for seg er ønskelige i forhold til ordinært vedlikehold, men som det av hensyn til kommunens økonomi ikke er funnet rom for i økonomiplanen 2017-2020:

Kostnad	2017	2018	2019	2020
Asfaltering av veier	300.000	280.000	280.000	280.000
Serviceboliger, Sørvågen: Pusse opp leiligheter	210.000			
Sørvågen skole: uteareal, lekeapparater	110.000			
Sørvågen skole: Bordkledning, vinduer, fasade sør.	260.000			
Reine barnehage: varmepumper	60.000			
Sørvågen barnehage: Kledning, vegg, maling, gjerde	135.000			
Serviceboliger, Reine: Pusse opp fellesarealer		220.000		
Eldreboliger, Reine: Skifte vinduer, kledning, dører		535.000		
Eldreboliger, Reine: Nye kjøkkeninnredninger		135.000		
Serviceboliger, Sørvågen: Pauserom for ansatte		300.000		
Moskenes sykehjem: maling, utvendig, pasientrom		160.000		
Eldreboliger, bryggodden: Skifte tak, beslag.			190.000	
Moskenes sykehjem: Maling utvendig, pasientrom			140.000	
Reine barnehage: Nytt tak.			300.000	
Sørvågen barnehage: Skifte 6 stk. vinduer.			65.000	
Sørvågen skole: Uteareal.			25.000	
Ungbo, Reine 13/154: Nytt tak				225.000
Ungbo, Reine 13/145: Nytt tak				210.000
Ungbo, Reine: Maling utvendig				50.000
Moskenes sykehjem: Pusse opp pasientrom				130.000
Moskenes sykehjem: Tak.				400.000
SUM	1.075.000	1.630.000	1.000.000	1.295.000

Økonomiske oversikter (obligatoriske)

Budsjettskjema 1 A drift

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Moskenes			
Skatt på inntekt og formue	-25 475 522	-24 745 000	-26 764 000
Ordinært rammetilskudd	-45 495 506	-48 266 676	-49 457 000
Skatt på eiendom	-3 642 539	-5 250 000	-6 475 000
Andre direkte eller indirekte skatter	-35 570	0	0
Andre generelle statstilskudd	-640 828	-720 000	-3 073 498
Sum frie disponible inntekter	-75 289 965	-78 981 676	-85 769 498
Renteinntekter og utbytte	-1 502 376	-1 460 000	-1 040 000
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	5 207 051	5 125 140	4 325 140
Avdrag på lån	4 511 490	4 600 000	4 550 000
Netto finansinntekter/-utgifter	8 216 165	8 265 140	7 835 140
Dekning av tidl års regnskm merforbruk	820 000	247 030	1 500 000
Til bundne avsetninger	2 396 065	915 366	558 469
Til ubundne avsetninger	14 400	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	-19 383	-102 641
Bruk av bundne avsetninger	-1 798 548	-1 953 918	-1 481 663
Netto avsetninger	1 431 917	-810 905	474 165
Til fordeling drift	-65 641 883	-71 527 441	-77 460 193
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	65 394 861	71 774 471	77 460 193
Merforbruk/mindreforbruk	-247 022	247 030	0

Budsjettskjema 1 B drift

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Moskenes			
Sum utgifter	120 003 417	111 294 139	119 209 420
Sum inntekter	-120 003 409	-111 294 139	-119 209 420
Sum alle arter	8	0	0
40 Administrativ styring og kontroll			
Sum utgifter	13 282 721	11 968 291	13 386 726
Sum inntekter	-3 896 662	-2 035 249	-3 661 084
Sum alle arter	9 386 059	9 933 042	9 725 642
70 Politisk styring og kontrollorganer			
Sum utgifter	1 271 903	1 307 537	1 356 290

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Sum inntekter	-18 464	0	-100 000
Sum alle arter	1 253 439	1 307 537	1 256 290
50 Oppvekst/ kultur			
Sum utgifter	19 473 753	21 380 605	21 270 554
Sum inntekter	-3 981 885	-2 958 319	-3 419 233
Sum alle arter	15 491 868	18 422 286	17 851 321
20 Pleie og Omsorgsetat			
Sum utgifter	53 089 548	48 262 779	50 751 786
Sum inntekter	-18 903 008	-12 332 900	-13 713 700
Sum alle arter	34 186 540	35 929 879	37 038 086
30 Sosiale tjenester/ NAV			
Sum utgifter	1 595 670	982 519	1 080 240
Sum inntekter	-1 291 312	-335 000	-435 000
Sum alle arter	304 358	647 519	645 240
80 Skatt, ramme og finans			
Sum utgifter	15 257 230	13 563 593	17 436 950
Sum inntekter	-82 840 629	-86 699 115	-90 563 339
Sum alle arter	-67 583 399	-73 135 522	-73 126 389
60 Teknisk etat			
Sum utgifter	15 740 362	13 828 815	13 926 874
Sum inntekter	-8 979 609	-6 933 556	-7 317 064
Sum alle arter	6 760 753	6 895 259	6 609 810
Tilfellig			
Sum utgifter	291 840	0	0
Sum inntekter	-91 840	0	0
Sum alle arter	200 000	0	0
Investering			
Sum utgifter	390	0	0
Sum alle arter	390	0	0

Hovedoversikt drift

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Moskenes			
Brukerbetalinger	-4 452 652	-4 379 900	-4 365 700
Andre salgs- og leieinntekter	-7 730 239	-6 519 184	-7 162 284
Overføringer med krav til motytelse	-22 899 622	-10 954 936	-12 912 592
Rammetilskudd	-45 495 506	-48 266 676	-49 457 000
Andre statlige overføringer	-640 828	-720 000	-3 073 498
Andre overføringer	-55 000	-720 000	-230 000
Skatt på inntekt og formue	-25 475 522	-24 745 000	-26 764 000
Eiendomsskatt	-3 642 539	-5 250 000	-6 475 000
Andre direkte og indirekte skatter	-35 570	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-110 427 478	-101 555 696	-110 440 074
Lønnsutgifter	46 452 436	49 055 483	51 578 090
Sosiale utgifter	8 827 313	9 214 992	10 380 851
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	11 608 738	13 269 228	14 152 980
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	28 615 890	20 451 380	23 505 540
Overføringer	5 105 896	2 419 900	2 463 300
Avskrivninger	6 090 608	6 242 650	6 145 050
Fordelte utgifter	1	8	8
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	106 700 882	100 653 641	108 225 819
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-3 726 596	-902 055	-2 214 255
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-1 502 376	-1 460 000	-1 040 000
Mottatte avdrag på utlån	-184 400	0	0
SUM EKSTERNE FINANSINNEKTER (E)	-1 686 776	-1 460 000	-1 040 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	5 207 051	5 125 140	4 325 140
Avdrag på lån	4 511 490	4 600 000	4 550 000
Utlån	106 500	0	50 000
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	9 825 041	9 725 140	8 925 140
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	8 138 265	8 265 140	7 885 140
Motpost avskrivninger	-6 090 608	-6 305 150	-6 145 050
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-1 678 939	1 057 935	-474 165
Bruk av disposisjonsfond	0	-19 383	-102 641
Bruk av bundne fond	-1 798 548	-1 953 918	-1 481 663
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-1 798 548	-1 973 301	-1 584 304
Dekning av tidligere års merforbruk	820 000	247 030	1 500 000
Avsetninger til disposisjonsfond	14 400	0	0
Avsetninger til bundne fond	2 396 065	915 366	558 469

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
SUM AVSETNINGER (K)	3 230 465	1 162 396	2 058 469
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-247 022	247 030	0

Budsjettskjema 2 A investering

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Moskenes			
Investeringer i anleggsmidler	2 136 090	1 070 000	750 000
Utlån og forskutteringer	1 325 000	1 000 000	1 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	282 866	341 000	420 000
Avdrag på lån	2 847 561	500 000	2 000 000
Dekning av tidligere års udekket	1 207 938	0	0
Avsetninger	2 135 141	0	0
Årets finansieringsbehov	9 934 596	2 911 000	4 170 000
Bruk av lånemidler	-2 532 938	-2 070 000	-1 750 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-1 546 615	0	0
Tilskudd til investeringer	-3 200 000	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-460	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-4 818 130	-500 000	-2 000 000
Sum ekstern finansiering	-12 098 143	-2 570 000	-3 750 000
Bruk av avsetninger	-1 492 738	-341 000	-420 000
Sum finansiering	-13 590 881	-2 911 000	-4 170 000
Udekket/udisponert	-3 656 285	0	0

Budsjettskjema 2 B investering

	Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Moskenes				
	Sum investeringsutgifter	13 590 881	2 911 000	4 170 000
	Sum investeringsinntekter	-13 590 881	-2 911 000	-4 170 000
01600	Reise oppgavepliktig	935	0	0
01700	Reise ikke oppgavepliktig	2 881	0	0
02000	Inventar og utstyr - kapital	1 459 365	320 000	0
02301	Større vedlikehold bygg	0	0	750 000
02302	Større vedlikehold anlegg	0	750 000	0

	Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
02500	Materialer til vedlikehold maskiner og utstyr	105 181	0	0
02700	Konsulentbistand	206 856	0	0
03700	Kjøp av tjenester, andre private	41 014	0	0
04290	Mva kompensasjon inv	460	0	0
04701	Tap på fordringer og garantier	319 398	0	0
05100	Avdrag på lån	2 847 561	500 000	2 000 000
05200	Utlån	1 325 000	1 000 000	1 000 000
05290	Kjøp av aksjer	282 866	341 000	420 000
05300	Inndekning av merforbruk investeringsregnskap	1 207 938	0	0
05480	Avsetninger til ubundne kapitalfond	83 382	0	0
05500	Avsetninger til bundne fond	2 051 759	0	0
05800	Ikke disp netto invres overskudd	3 656 285	0	0
06700	Salg av grunn	-1 546 615	0	0
07290	Mva.komp.inv.2014	-460	0	0
07700	Refusjon fra andre	-1 884 925	0	0
08300	Overføringer fra fylkeskommunen	-3 200 000	0	0
09100	Bruk av lån	-1 207 938	-1 070 000	-750 000
09101	Bruk av formidlingslån	-1 325 000	-1 000 000	-1 000 000
09200	Mottatte avdrag utlån	-2 933 205	-500 000	-2 000 000
09480	Bruk av ubundne kapitalfond	-282 866	-341 000	-420 000
09580	Bruk av bundne fond	-1 209 872	0	0

Hovedoversikt drift på resultatområde

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
41 Økonomisjef			
Brukerbetalinger	-200	0	0
Andre salgs- og leieinntekter	-120 583	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-93 971	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-214 754	0	0
Lønnsutgifter	1 677 191	1 696 526	1 728 131
Sosiale utgifter	353 772	442 770	317 048
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	151 914	106 451	116 451
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	107 655	135 000	125 000
Overføringer	80 920	0	0
Fordelte utgifter	-203 396	-201 486	-201 486
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	2 168 056	2 179 261	2 085 144
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	1 953 302	2 179 261	2 085 144
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	4 784	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	4 784	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	4 784	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	1 958 086	2 179 261	2 085 144
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	1 958 086	2 179 261	2 085 144

42 Administrasjon rådmann			
Brukerbetalinger	-985	0	0
Andre salgs- og leieinntekter	-400 291	-2 500	-2 500
Overføringer med krav til motytelse	-1 847 661	-503 000	-513 000
Andre statlige overføringer	0	0	-2 353 498
Andre overføringer	0	-720 000	-230 000
Eiendomsskatt	2 544	0	0
Andre direkte og indirekte skatter	-35 570	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-2 281 963	-1 225 500	-3 098 998
Lønnsutgifter	2 680 048	1 989 122	3 679 957
Sosiale utgifter	659 615	519 361	394 664
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	774 597	784 627	834 629
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	4 000	0	0
Overføringer	734 494	450 000	527 500
Fordelte utgifter	-43 050	-305 674	-305 674
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	4 809 704	3 437 436	5 131 076
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	2 527 741	2 211 936	2 032 078

Moskenes Budsjettrapport: Moskenes: Konsekvensjustert budsjett

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-14 728	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-99 900	0	0
SUM EKSTERNE FINANSINTEKTER (E)	-114 628	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	-114 628	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	2 413 113	2 211 936	2 032 078
Bruk av bundne fond	-502 487	-247 663	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-502 487	-247 663	0
Avsetninger til disposisjonsfond	14 400	0	0
Avsetninger til bundne fond	312 356	309 689	0
SUM AVSETNINGER (K)	326 756	309 689	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	2 237 382	2 273 962	2 032 078

43 IKT			
Overføringer med krav til motytelse	-484 601	0	0
SUM DRIFTSINTEKTER (B)	-484 601	0	0
Lønnsutgifter	1 353	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	1 908 556	2 068 800	2 118 800
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	7 847	0	0
Overføringer	433 740	0	0
Fordelte utgifter	-37 338	-43 039	-43 039
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	2 314 158	2 025 761	2 075 761
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	1 829 557	2 025 761	2 075 761
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	1 829 557	2 025 761	2 075 761
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	1 829 557	2 025 761	2 075 761

45 Interkommunalt samarbeid			
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	1 537 334	1 347 000	1 391 500
Overføringer	1 117 430	1 158 900	1 190 800
Fordelte utgifter	-11 210	-11 887	-11 887
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	2 643 554	2 494 013	2 570 413
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	2 643 554	2 494 013	2 570 413
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	2 643 554	2 494 013	2 570 413
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	2 643 554	2 494 013	2 570 413

55 Barnevern			
Overføringer med krav til motytelse	-3 235	0	0
SUM DRIFTSINTEKTER (B)	-3 235	0	0
Lønnsutgifter	194 710	144 705	146 800
Sosiale utgifter	6 316	5 340	5 446

Moskenes Budsjettrapport: Moskenes: Konsekvensjustert budsjett

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	93 509	290 000	290 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	422 945	520 000	520 000
Overføringer	3 235	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	720 715	960 045	962 246
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	717 480	960 045	962 246
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	717 480	960 045	962 246
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	717 480	960 045	962 246

71 Politisk styring og kontrollorganer			
Andre salgs- og leieinntekter	-1 125	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-17 339	0	-100 000
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-18 464	0	-100 000
Lønnsutgifter	948 376	1 008 346	1 033 868
Sosiale utgifter	154 497	186 691	166 522
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	113 346	57 500	100 900
Overføringer	55 684	55 000	55 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	1 271 903	1 307 537	1 356 290
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	1 253 439	1 307 537	1 256 290
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	1 253 439	1 307 537	1 256 290
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	1 253 439	1 307 537	1 256 290

51 Gsk Rektor			
Brukerbetalinger	-149 134	-110 000	-110 000
Andre salgs- og leieinntekter	-93 100	-40 000	-65 000
Overføringer med krav til motytelse	-1 032 910	-435 000	-831 156
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-1 275 144	-585 000	-1 006 156
Lønnsutgifter	9 682 495	10 328 580	10 923 326
Sosiale utgifter	1 810 966	2 140 070	1 965 575
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	838 243	1 108 000	1 351 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	19 992	133 540	340 000
Overføringer	105 467	136 000	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	12 457 163	13 846 190	14 579 901
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	11 182 019	13 261 190	13 573 745
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	11 182 019	13 261 190	13 573 745
Avsetninger til bundne fond	20 000	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	20 000	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	11 202 019	13 261 190	13 573 745

52 Kultur og musikkskolen			

Moskenes Budsjettrapport: Moskenes: Konsekvensjustert budsjett

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Brukerbetalinger	-22 438	-50 000	-25 000
Andre salgs- og leieinntekter	-2 450	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-63 550	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-88 438	-50 000	-25 000
Lønnsutgifter	193 378	394 146	243 080
Sosiale utgifter	47 091	102 124	44 163
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	10 593	43 000	31 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	0	10 000	3 000
Overføringer	1 127	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	252 189	549 270	321 243
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	163 751	499 270	296 243
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	163 751	499 270	296 243
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	163 751	499 270	296 243

53 Barnehagestyrer			
Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Brukerbetalinger	-1 031 355	-1 119 000	-1 119 000
Overføringer med krav til motytelse	-76 641	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-1 107 996	-1 119 000	-1 119 000
Lønnsutgifter	3 323 939	4 025 667	3 743 175
Sosiale utgifter	837 569	979 782	705 068
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	102 024	101 000	101 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	275 000	0	0
Overføringer	18 196	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	4 556 728	5 106 449	4 549 243
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	3 448 732	3 987 449	3 430 243
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	3 448 732	3 987 449	3 430 243
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	3 448 732	3 987 449	3 430 243

54 Biblioteksjef			
Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Andre salgs- og leieinntekter	-627	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-10 300	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-10 927	0	0
Lønnsutgifter	104 341	136 225	125 109
Sosiale utgifter	27 082	28 124	20 700
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	27 467	18 000	18 000
Overføringer	10 300	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	169 190	182 349	163 809
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	158 263	182 349	163 809
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	158 263	182 349	163 809

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	158 263	182 349	163 809

56 Voksenopplæring			
Overføringer med krav til motytelse	-758 295	-580 000	-580 000
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-758 295	-580 000	-580 000
Lønnsutgifter	9 998	0	0
Sosiale utgifter	650	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	28 164	23 200	23 200
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	6 225	75 000	75 000
Overføringer	4 895	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	49 932	98 200	98 200
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-708 363	-481 800	-481 800
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-708 363	-481 800	-481 800
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-708 363	-481 800	-481 800

57 Andre kulturtiltak			
Andre salgs- og leieinntekter	-6 500	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-294 256	-154 936	-136 436
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-300 756	-154 936	-136 436
Lønnsutgifter	229 474	273 925	268 240
Sosiale utgifter	55 755	68 509	48 243
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	35 160	49 500	40 500
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	404 232	369 600	418 500
Overføringer	88 894	50 000	50 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	813 515	811 534	825 483
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	512 759	656 598	689 047
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	512 759	656 598	689 047
Bruk av disposisjonsfond	0	-19 383	-102 641
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	0	-19 383	-102 641
Avsetninger til bundne fond	46 712	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	46 712	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	559 471	637 215	586 406

44 Reiseliv			
Brukerbetalinger	-29	-20 000	-20 000
Andre salgs- og leieinntekter	-309 373	-330 000	-330 000
Overføringer med krav til motytelse	-130 927	-100 000	-100 000
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-440 329	-450 000	-450 000
Lønnsutgifter	313 095	346 530	353 342

Moskenes Budsjettrapport: Moskenes: Konsekvensjustert budsjett

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Sosiale utgifter	70 927	138 383	59 633
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	302 131	264 200	282 200
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	321 702	27 500	27 500
Overføringer	100 469	10 000	10 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	1 108 324	786 613	732 675
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	667 995	336 613	282 675
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	667 995	336 613	282 675
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	667 995	336 613	282 675

21 Psykiatri og PU			
Brukerbetalinger	-379 158	-394 200	-405 000
Overføringer med krav til motytelse	-11 311 253	-7 490 000	-8 910 000
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-11 690 411	-7 884 200	-9 315 000
Lønnsutgifter	3 252 938	3 005 878	3 979 124
Sosiale utgifter	734 451	743 777	757 609
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	81 729	96 500	96 500
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	18 165 775	14 220 000	16 197 700
Overføringer	416 984	410 000	430 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	22 651 877	18 476 155	21 460 933
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	10 961 466	10 591 955	12 145 933
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	10 961 466	10 591 955	12 145 933
Bruk av bundne fond	-5 746	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-5 746	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	10 955 720	10 591 955	12 145 933

22 Hjemmebaserte tjenester			
Brukerbetalinger	-52 225	-170 000	-70 000
Overføringer med krav til motytelse	-650 167	-280 000	-230 000
Andre overføringer	-5 000	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-707 392	-450 000	-300 000
Lønnsutgifter	4 655 370	5 295 949	5 227 228
Sosiale utgifter	954 975	1 094 279	822 935
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	529 581	349 000	447 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	303 229	18 000	18 000
Overføringer	23 970	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	6 467 125	6 757 228	6 515 163
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	5 759 733	6 307 228	6 215 163
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	5 759 733	6 307 228	6 215 163
Avsetninger til bundne fond	10 408	0	0

Moskenes Budsjettrapport: Moskenes: Konsekvensjustert budsjett

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
SUM AVSETNINGER (K)	10 408	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	5 770 141	6 307 228	6 215 163

23 Sykehjem			
Brukerbetalinger	-2 197 509	-1 615 700	-1 615 700
Andre salgs- og leieinntekter	-539 014	-400 000	-500 000
Overføringer med krav til motytelse	-878 610	-20 000	-20 000
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-3 615 133	-2 035 700	-2 135 700
Lønnsutgifter	10 841 373	11 196 685	11 354 827
Sosiale utgifter	2 405 418	2 767 388	2 257 637
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	1 189 957	1 247 500	1 327 500
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	1 474 988	311 600	450 000
Overføringer	230 861	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	16 142 597	15 523 173	15 389 964
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	12 527 464	13 487 473	13 254 264
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	12 527 464	13 487 473	13 254 264
Bruk av bundne fond	-4 918	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-4 918	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	12 522 546	13 487 473	13 254 264

24 Helsesenter			
Andre salgs- og leieinntekter	-80 000	-120 000	-120 000
Overføringer med krav til motytelse	-66 892	-7 000	-7 000
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-146 892	-127 000	-127 000
Lønnsutgifter	1 106 304	1 114 392	1 129 085
Sosiale utgifter	243 976	265 836	257 940
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	7 146	44 000	42 500
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	503 560	578 540	578 540
Overføringer	1 159	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	1 862 145	2 002 768	2 008 065
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	1 715 253	1 875 768	1 881 065
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	1 715 253	1 875 768	1 881 065
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	1 715 253	1 875 768	1 881 065

25 Legetjeneste			
Brukerbetalinger	-550 505	-900 000	-900 000
Andre salgs- og leieinntekter	-425	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-2 118 779	-900 000	-900 000
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-2 669 709	-1 800 000	-1 800 000

Moskenes Budsjettrapport: Moskenes: Konsekvensjustert budsjett

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Lønnsutgifter	2 084 944	3 188 916	2 749 504
Sosiale utgifter	462 445	750 539	554 157
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	298 111	273 000	273 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	2 898 340	1 246 000	1 756 000
Overføringer	142 854	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	5 886 694	5 458 455	5 332 661
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	3 216 985	3 658 455	3 532 661
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	3 036	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	3 036	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	3 036	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	3 220 021	3 658 455	3 532 661
Bruk av bundne fond	-5 104	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-5 104	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	3 214 917	3 658 455	3 532 661

31 Sosialetjenester, rus og NAV			
Overføringer med krav til motytelse	-1 106 812	-335 000	-435 000
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-1 106 812	-335 000	-435 000
Lønnsutgifter	606 918	604 291	609 687
Sosiale utgifter	148 256	153 728	109 053
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	48 600	39 500	76 500
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	3 654	35 000	35 000
Overføringer	103 742	150 000	200 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	911 170	982 519	1 030 240
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-195 642	647 519	595 240
Mottatte avdrag på utlån	-84 500	0	0
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E)	-84 500	0	0
Utlån	106 500	0	50 000
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	106 500	0	50 000
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	22 000	0	50 000
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-173 642	647 519	645 240
Bruk av bundne fond	-100 000	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-100 000	0	0
Avsetninger til bundne fond	578 000	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	578 000	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	304 358	647 519	645 240

81 Rammeoverføringer og skatt			
Rammetilskudd	-45 495 506	-48 266 676	-49 457 000

Moskenes Budsjettrapport: Moskenes: Konsekvensjustert budsjett

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Andre statlige overføringer	-640 828	-720 000	-720 000
Skatt på inntekt og formue	-25 475 522	-24 745 000	-26 764 000
Eiendomsskatt	-3 645 083	-5 250 000	-6 475 000
SUM DRIFTSINTEKTER (B)	-75 256 939	-78 981 676	-83 416 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-75 256 939	-78 981 676	-83 416 000
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-75 256 939	-78 981 676	-83 416 000
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-75 256 939	-78 981 676	-83 416 000

85 Premieavvik			
Sosiale utgifter	-1 106 748	-2 282 697	1 058 760
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	-1 106 748	-2 282 697	1 058 760
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-1 106 748	-2 282 697	1 058 760
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-1 106 748	-2 282 697	1 058 760
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-1 106 748	-2 282 697	1 058 760

86 Avskrivninger			
Avskrivninger	5 700 659	5 855 150	5 757 550
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	5 700 659	5 855 150	5 757 550
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	5 700 659	5 855 150	5 757 550
Motpost avskrivninger	-6 090 608	-6 305 150	-6 145 050
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-389 949	-450 000	-387 500
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-389 949	-450 000	-387 500

87 Finansutgifter			
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	38 624	57 711	57 711
SUM EKSTERNE FINANSINTEKTER (E)	38 624	57 711	57 711
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	4 856 686	5 125 140	4 325 140
Avdrag på lån	4 511 490	4 600 000	4 550 000
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	9 368 176	9 725 140	8 875 140
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	9 406 800	9 782 851	8 932 851
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	9 406 800	9 782 851	8 932 851
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	9 406 800	9 782 851	8 932 851

88 Interne finanstransaksjoner			
Dekning av tidligere års merforbruk	820 000	247 030	1 500 000
SUM AVSETNINGER (K)	820 000	247 030	1 500 000
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	820 000	247 030	1 500 000

89 Finansinntekter			

Moskenes Budsjettrapport: Moskenes: Konsekvensjustert budsjett

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Andre salgs- og leieinntekter	-44 058	-10 000	-20 000
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-44 058	-10 000	-20 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-44 058	-10 000	-20 000
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-1 487 648	-1 460 000	-1 040 000
SUM EKSTERNE FINANSINNEKTER (E)	-1 487 648	-1 460 000	-1 040 000
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	-1 487 648	-1 460 000	-1 040 000
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-1 531 706	-1 470 000	-1 060 000
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-1 531 706	-1 470 000	-1 060 000

61 VAR-område			
Andre salgs- og leieinntekter	-2 614 488	-2 545 000	-2 545 000
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-2 614 488	-2 545 000	-2 545 000
Lønnsutgifter	743 680	855 339	717 324
Sosiale utgifter	120 671	238 870	164 378
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	448 788	1 281 000	1 223 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	196 505	146 000	160 000
Avskrivninger	389 949	387 500	387 500
Fordelte utgifter	660 122	569 371	569 371
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	2 559 715	3 478 080	3 221 573
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-54 773	933 080	676 573
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-38 624	-57 711	-57 711
SUM EKSTERNE FINANSINNEKTER (E)	-38 624	-57 711	-57 711
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	341 302	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	341 302	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	302 678	-57 711	-57 711
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	247 905	875 369	618 862
Bruk av bundne fond	-1 180 293	-1 481 046	-1 177 331
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-1 180 293	-1 481 046	-1 177 331
Avsetninger til bundne fond	932 390	605 677	558 469
SUM AVSETNINGER (K)	932 390	605 677	558 469
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	2	0	0

62 Brannsjef			
Andre salgs- og leieinntekter	-211 945	-120 000	-120 000
Overføringer med krav til motytelse	-213 947	-150 000	-150 000
Andre overføringer	-50 000	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-475 892	-270 000	-270 000
Lønnsutgifter	640 458	624 950	427 255
Sosiale utgifter	86 753	135 789	78 162

Moskenes Budsjettrapport: Moskenes: Konsekvensjustert budsjett

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	251 548	344 450	520 450
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	538 786	527 500	717 000
Overføringer	179 500	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	1 697 045	1 632 689	1 742 867
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	1 221 153	1 362 689	1 472 867
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	1 221 153	1 362 689	1 472 867
Bruk av bundne fond	0	-30 000	-30 000
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	0	-30 000	-30 000
Avsetninger til bundne fond	211 945	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	211 945	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	1 433 098	1 332 689	1 442 867

63 Kommunale bygg			
Brukerbetalinger	-65 214	0	0
Andre salgs- og leieinntekter	-1 720 604	-2 222 800	-2 640 900
Overføringer med krav til motytelse	-1 021 584	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-2 807 402	-2 222 800	-2 640 900
Lønnsutgifter	175 684	702 265	936 126
Sosiale utgifter	31 282	184 531	188 938
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	2 886 746	2 648 300	2 981 150
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	823 771	426 000	392 700
Overføringer	744 455	0	0
Fordelte utgifter	-8 748	-7 277	-7 277
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	4 653 190	3 953 819	4 491 637
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	1 845 788	1 731 019	1 850 737
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	1 243	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	1 243	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	1 243	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	1 847 031	1 731 019	1 850 737
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	1 847 031	1 731 019	1 850 737

64 Kommunale veier, havn			
Brukerbetalinger	0	0	-100 000
Andre salgs- og leieinntekter	-1 058 540	-343 884	-343 884
Overføringer med krav til motytelse	-440 172	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-1 498 712	-343 884	-443 884
Lønnsutgifter	530 822	365 471	589 065
Sosiale utgifter	117 025	94 354	109 118
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	1 090 647	1 629 000	1 479 500

Moskenes Budsjettrapport: Moskenes: Konsekvensjustert budsjett

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	340 692	240 000	215 000
Overføringer	347 732	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	2 426 918	2 328 825	2 392 683
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	928 206	1 984 941	1 948 799
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	928 206	1 984 941	1 948 799
Bruk av bundne fond	0	-195 209	-274 332
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	0	-195 209	-274 332
Avsetninger til bundne fond	284 254	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	284 254	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	1 212 460	1 789 732	1 674 467

65 Teknisk sjef			
Andre salgs- og leieinntekter	-486 260	-350 000	-440 000
Overføringer med krav til motytelse	-172 933	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-659 193	-350 000	-440 000
Lønnsutgifter	2 455 547	1 757 575	1 613 837
Sosiale utgifter	604 569	457 444	295 102
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	161 579	136 700	132 700
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	7 167	40 100	40 100
Overføringer	54 872	0	0
Fordeelte utgifter	-356 379	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	2 927 355	2 391 819	2 081 739
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	2 268 162	2 041 819	1 641 739
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	2 268 162	2 041 819	1 641 739
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	2 268 162	2 041 819	1 641 739

Moskenes kommune

Forslag:

Økonomiplan 2017-2020
med Forpliktende Plan

Økonomiplan 2017 - 2020 - hovedoversikt

i 1.000 kr

	Økonomiplan 2017-20			
	2017	2018	2019	2020
Tjenesteenhetene (netto kostnader):				
Sentrale funksjoner	10 525	10 573	10 645	10 573
Prosjekter og fond	(242)	(242)	(242)	(242)
Oppvekst og kultur	17 431	17 125	17 125	17 125
NAV / Barnevern	1 607	1 607	1 607	1 607
Helse og omsorg	37 175	36 575	36 575	36 575
Teknisk tjen	3 416	3 416	3 416	3 416
VAR	-	-	-	-
Brann og redning	1 442	1 442	1 442	1 442
Kommunale bygg	1 741	1 651	1 651	1 651
Sum tjenesteenheter (netto kostn):	73 095	72 147	72 219	72 147
Forsikringer	280	280	280	280
Renter og avdrag (netto fra finans)	7 925	7 850	7 800	7 700
SUM	81 300	80 277	80 299	80 127
Inntektsgrunnlag (kfr KS-prognose)	82 696	82 906	82 977	83 014
Inndekning av tidl års underskudd	1 500	2 500	2 500	2 500
<u>Hjelpelinjer:</u>				
Balanse	1 396	2 629	2 678	2 887
Avvik	(104)	129	178	387

Forutsetninger:

Økonomiplan er satt opp i faste kr.

Økonomiplan og Forpliktende Plan skal følge hverandre ved revisjon/rullering

Inntektsprognose 2017 – 2020 (basert på KS-modellen)

MOSKENES	1874	PROGNOSE								
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<i>(for år 2016-prisnivå i perioden 2016-2019)</i>										
1000 kr										
Imbyggetilskudd (likt beløp pr innb)	23 456	24 466	25 873	24 622	24 414	24 478	24 556	24 611	24 640	
Utgiftsutjevning	9 206	9 760	10 954	11 576	11 388	15 037	15 064	15 080	15 088	
Overgangsordning - INGAR	1 910	896	-70	-70	474	-106	-	-	-	
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arbeid)	228	-	100	101	110	119	119	119	119	
Korreksjon forsøksordninger barnevern og omsorgstjenester										
Nord-Norge-tilskudd/Namdals-tilskudd	1 680	1 730	1 785	1 823	1 807	1 816	1 816	1 816	1 816	
Storbytilskudd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Småkommunetilskudd	4 996	5 161	5 316	5 475	5 475	5 543	5 543	5 543	5 543	
Distriktilskudd Ser-Norge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Inndelingstilskudd trekk Nannestad/Ullensaker	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Veksttilskudd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ordinært skjønn inkl bortfall av dif. arb. avg. herav gradvis bortfall av diff. arbeidsgiveravgift	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Skjønn - tap endringer av inntektsytene 2011	400	400	400	400	400	400	400	400	400	
Endringer saldert budsjett 2014, 2015, 2016	-	-	-90	-78	274	-	-	-	-	
Kompensasjon Samhandlingsreformen	255	243	250	-	-	-	-	-	-	
Ekstra skjønn tildelt av KMD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
RNB 2012-2015, samt Dok8:135 S (2014-15)	15	9	25	198	-	-	-	-	-	
Sum rammetilskudd uten inntektsutj	42 125	42 665	44 543	44 048	44 341	46 888	47 098	47 169	47 206	
"Bykjetrekket"										
Netto inntektsutjevning	3 403	2 798	2 916	1 347	1 439	1 469	1 469	1 469	1 469	
Sum rammetilskudd	45 527	45 463	47 459	45 396	45 780	48 357	48 567	48 638	48 675	
Rammetilskudd - endring i %		-0,1	4,4	-4,3	0,8	5,6	0,4	0,1	0,1	
Skatt på formue og inntekt	21 810	23 629	23 459	25 475	27 231	27 864	27 864	27 864	27 864	
Skatteinntekter - endring i %		8,3	-0,7	8,6	6,89	2,32	-	-	-	
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)	-	-	1 500	3 600	5 250	6 475	6 475	6 475	6 475	
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	67 337	69 092	72 418	74 471	78 300	82 700	82 900	83 000	83 000	

(avrundet totalsum ut fra at skatt kun er et anslag)

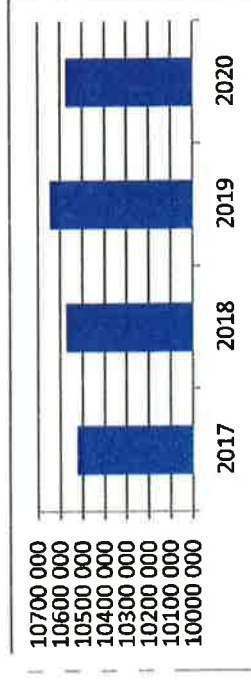
SENTRALE FUNKSJONER

	Regnskap 15	B :16
100 Administrasjon Rådmann	1 284 902	1 398 721
104 Fyktningtjenesten	-	0
113 Serviceavdeling	992 437	1 145 187
114 Interkomm samarbeid	1 547 733	1 335 113
118 Tilskudd kirke	1 095 820	1 158 900
120 Administrasjon Økonomisjef	1 958 085	2 179 261
130 IT-ansvarlig	1 829 555	2 025 761
170 Folkevalgte	1 095 427	1 222 537
174 Støtte politiske partier	30 333	30 000
175 Valg	91 755	-
180 Ordfører	35 924	55 000
181 Reiseliv	667 992	336 613
Sum	10 629 963	10 887 093

Økonomiplan 2017-20

	2017	2018	2019	2020
	1 295 446	1 295 446	1 295 446	1 295 446
	-	-	-	-
	959 131	1 079 131	1 079 131	1 079 131
	1 379 613	1 379 613	1 379 613	1 379 613
	1 190 800	1 190 800	1 190 800	1 190 800
	2 085 144	2 085 144	2 085 144	2 085 144
	2 075 761	2 075 761	2 075 761	2 075 761
	1 100 202	1 100 202	1 100 202	1 100 202
	30 000	30 000	30 000	30 000
	71 088	-	71 088	-
	55 000	55 000	55 000	55 000
	282 675	282 675	282 675	282 675
Sum	10 524 860	10 573 772	10 644 860	10 573 772

Kommentarer / oppfølging

PROSJEKTER OG FOND

102 Utviklingskapasitet i små kommuner	-	-
104 ROBEK-nettverk	-	-
108 Reine Natur- og kultursenter	-	-
110 Nasjonalpark	-	-
111 Næringsfond	(14 728)	(22 500)
115 Bistand næringsliv	(231 135)	(230 000)
116 Nærmiljø	14 338	10 000
Sum	(231 525)	(242 500)

(242 500) (242 500) (242 500) (242 500)

(230 000) (230 000) (230 000) (230 000)

10 000 10 000 10 000 10 000

(242 500) (242 500) (242 500) (242 500)

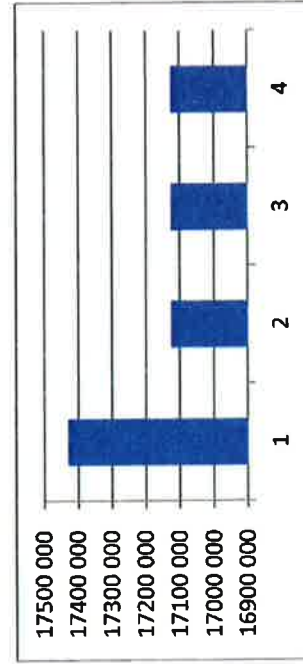
OPPVEKST OG KULTUR

Økonomiplan 2017-20

	Regnskap 2015	B :16
200 Adm oppvekstsjef	16 624	53 368
201 Veilederkorpsset		-
211 Ungdomsklubbansvarlig	(3 710)	5 000
212 Aktivitetstilbud barn og unge	796	
213 Voksenopplæring	(708 363)	-481 800
214 Idrett	50 000	50 000
215 Kulturaktiviteter	167 784	200 024
216 Folkehelse-FYSAK	-	4 223
217 Kulturelle skolesekken	(5 242)	-
220 Gsk.rektor	9 248 087	11 062 205
221 SFO-leder	440 202	642 848
222 Skolelokaler	1 486 443	1 556 137
225 Drift samfunnsavdeling	27 286	-
230 Bhg.styrer	3 254 241	3 592 551
231 Styret tilbud førskole	153 557	303 830
232 Barnehagebygg	40 934	91 068
240 Ksk.rektor	167 461	494 270
250 Biblioteksjef	158 263	182 349
275 Museum	329 600	329 600
Sum	14 823 963	18 085 673

	2017	2018	2019	2020
	20 924	20 924	20 924	20 924
	5 000	5 000	5 000	5 000
	(481 800)	(481 800)	(481 800)	(481 800)
	50 000	50 000	50 000	50 000
	180 482	180 482	180 482	180 482
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	11 445 564	11 445 564	11 445 564	11 445 564
	496 833	496 833	496 833	496 833
	1 494 048	1 494 048	1 494 048	1 494 048
	-	-	-	-
	3 106 015	2 800 000	2 800 000	2 800 000
	302 828	302 828	302 828	302 828
	21 400	21 400	21 400	21 400
	291 243	291 243	291 243	291 243
	163 809	163 809	163 809	163 809
	335 000	335 000	335 000	335 000
Sum	17 431 346	17 125 331	17 125 331	17 125 331

Kommentarer:

NAV

Økonomiplan 2017-20

	2017	2018	2019	2020
355 Sosial rådgivning	495 240	495 240	495 240	495 240
356 Økonomisk hjelp	150 000	150 000	150 000	150 000
Sum	645 240	645 240	645 240	645 240

	B :16
355 Sosial rådgivning	497 519
356 Økonomisk hjelp	150 000
Sum	647 519

Kommentarer:

1000000,0

500000,0

BARNEVERN

Økonomiplan 2017-20

	2017	2018	2019	2020
365 Barnevernstiltak	567 858	567 858	567 858	567 858
366 Barnevernstiltak i familie	394 388	394 388	394 388	394 388
Sum	962 246	962 246	962 246	962 246

	B :16
365 Barnevernstiltak	567 704
366 Barnevernstiltak i familie	392 341
Sum	960 045

Kommentarer:

1500 000

1000 000

500 000

HELSE OG OMSORG

Økonomiplan 2017-20

	R : 2015	B :16	2017	2018	2019	2020
300 Administrasjon Helse- og sosialstjef	724 874	799 733	805 460	805 460	805 460	805 460
311 Hjemmesykepleie	4 826 637	4 525 762	4 392 446	4 392 446	4 392 446	4 392 446
312 Hjemmehjelp	124 633	299 658	307 011	307 011	307 011	307 011
313 Dagsenter		-	-	-	-	-
314 Demens - fyrtdår		-	-	-	-	-
315 Psykisk helsevern	342 215	431 000	451 000	451 000	451 000	451 000
316 Botilbud/avlastning	10 613 502	9 960 955	11 897 233	11 297 233	11 297 233	11 297 233
317 Storkjøkken	2 459 356	2 502 794	2 487 318	2 487 318	2 487 318	2 487 318
318 Institusjon	10 063 197	10 984 679	10 766 946	10 766 946	10 766 946	10 766 946
320 Kommunelege	3 214 916	3 658 455	3 532 661	3 532 661	3 532 661	3 532 661
321 Brukere med behov	818 869	1 681 808	1 450 706	1 450 706	1 450 706	1 450 706
330 Fysioterapeut	387 360	422 040	415 540	415 540	415 540	415 540
340 Helseøster	603 017	653 995	660 065	660 065	660 065	660 065
351 Edruskapsvern	7 731	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
375 Forebyggende arbeid, helse og sosia...	232					
Sum	34 186 539	35 929 879	37 175 386	36 575 386	36 575 386	36 575 386

Sum ekskl ansvar 316 og 321

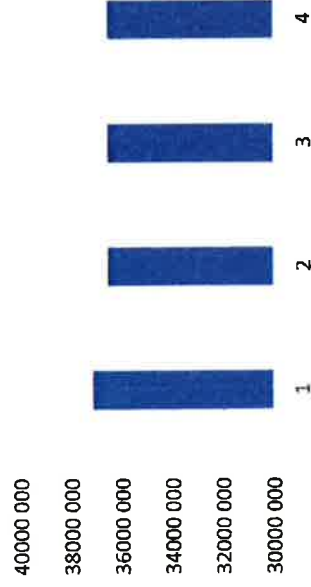
22 754 168

23 827 447

23 827 447

23 827 447

Kommentarer

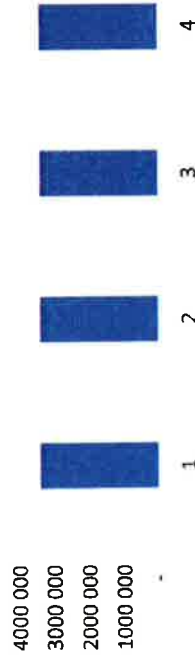

TEKNISK AVD

Økonomiplan 2017-20

TEKN DRIFT	R : 2015	B :16	2017	2018	2019	2020
400 Administrasjon Teknisk	83 828	707 134	565 126	565 126	565 126	565 126
401 Uteseksjon	1 490 314	762 816	549 558	549 558	549 558	549 558
410 Avdelingsingeniør	668 870	671 869	627 055	627 055	627 055	627 055
411 Mijjsamarbeid i Vest-Lofoten	-	-	-	-	-	-
412 Planarbeid ENØK og klima	-	-	-	-	-	-
418 Kommunale veier	886 368	1 403 506	1 327 967	1 327 967	1 327 967	1 327 967
427 Gatelys	326 092	386 500	346 500	346 500	346 500	346 500
Sum	3 455 472	3 931 825	3 416 206	3 416 206	3 416 206	3 416 206

Kommentarer:

VAR

	R : 2015	B : 16
417 Kommunale havner	-	-274
420 Produksjon av vann	-	-
421 Distribusjon av vann	-	-
424 Feiing	-	-
422 Avløp	-	-
Sum	-	-274

Alle områdene på VAR er selvkost og skal nulles ut uten effekt på nettobudsjettet

BRANN

419 Brannsjef	122 538	-	-	-	-
425 Branntilsyn	11 180	-	-	-	-
426 Brannvermtiltak	1 287 116	1 292 289	1 402 467	1 402 467	1 402 467
428 Brannstasjon	12 264	40 400	40 000	40 000	40 000
Sum	1 433 098	1 332 689	1 442 467	1 442 467	1 442 467

KOMMUNALE BYGG

Økonomiplan 2017-20

	R : 2015	B :16	2017	2018	2019	2020
414 Leieinntekter kommunale bygg	(991 845)	-100 000	(100 000)	(100 000)	(100 000)	(100 000)
415 Andre kommunale bygg/anlegg	39 409	95 477	275 895	275 895	275 895	275 895
416 Kommunale fester	(89 188)	-110 000	(110 000)	(110 000)	(110 000)	(110 000)
430 Moskenes sykehjem	1 280 466	1 178 181	1 357 698	1 357 698	1 357 698	1 357 698
431 Helsestenter	77 979	34 000	-	-	-	-
432 Servicebolig Reine	(121 643)	-76 280	(221 720)	(221 720)	(221 720)	(221 720)
433 Servicebolig Sørvågen	(252 226)	-121 902	(188 280)	(188 280)	(188 280)	(188 280)
434 Eldreboliger Reine	(18 731)	-32 000	(86 800)	(86 800)	(86 800)	(86 800)
435 Eldrebolig Bryggodden	(108 962)	-63 700	(32 550)	(32 550)	(32 550)	(32 550)
436 Ungbo Reine	50 358	-123 700	(173 200)	(173 200)	(173 200)	(173 200)
437 Ungbo Svinnesset	49 898	-119 000	(170 400)	(170 400)	(170 400)	(170 400)
438 Bolig Præsten	16 749	-38 400	(66 900)	(66 900)	(66 900)	(66 900)
439 Bolig Andøy	15 647	-67 000	(68 200)	(68 200)	(68 200)	(68 200)
440 Bolig Eva Vlg	29 170	-55 700	(59 700)	(59 700)	(59 700)	(59 700)
441 Bibi/Tann/Ung	91 098	-98 500	(100 500)	(100 500)	(100 500)	(100 500)
442 Bankbygg Reine	19 078	-40 800	-	-	-	-
443 Bolig Breilandet						
444 Bolig Svinnesset	11 265	-51 500	(73 300)	(73 300)	(73 300)	(73 300)
445 Tomannsbolig Breilandet	28 114	-102 200	(109 600)	(109 600)	(109 600)	(109 600)
446 Reine barnehage	89 406	147 438	114 880	25 000	25 000	25 000
447 Rådhuset / helsestenteret	428 744	162 486	219 754	219 754	219 754	219 754
448 Reine Kunstgress	-17874	-	4 300	4 300	4 300	4 300
450 Skolelokaler Sørvågen Skole	1 078 168	1 081 181	1 209 780	1 209 780	1 209 780	1 209 780
451 Sørvågen barnehage	52763	122 938	119 580	119 580	119 580	119 580
Sum	1 757 843	1 621 019	1 740 737	1 650 857	1 650 857	1 650 857
Sum formålsbygg	2 677 321	2 570 322	2 833 412	2 743 532	2 743 532	2 743 532
Sum utleieobjekt	(919 478)	(949 303)	(1 092 675)	(1 092 675)	(1 092 675)	(1 092 675)

FINANSOMRÅDET

Frie inntekter	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Økonomiplan 2017-20			
			2017	2018	2019	2020
800 Skatteinntekter	-29 120 605	-24 745 000	-27 864 000	-27 864 000	-27 864 000	-27 864 000
121 Eiendomsskatt		-5 250 000	-6 475 000	-6 475 000	-6 475 000	-6 475 000
840 Rammeoverføringer	-46 136 334	-48 986 676	-48 357 000	-48 567 000	-48 638 000	-48 675 000
Sum	-75 256 939	-78 981 676	-82 696 000	-82 906 000	-82 977 000	-83 014 000

Beregning av inntektsgrunnlaget er hentet fra KS sin prognosemodell.

Renter og avdrag					
870 Avdrag	4 511 490	4 600 000	4 500 000	4 550 000	4 550 000
871 Renteutgifter	4 895 310	5 182 851	4 475 000	4 450 000	4 300 000
872 Renteinntekter og utbytte	-1 531 707	-1 470 000	-1 150 000	-1 100 000	-1 050 000
Sum	7 875 093	8 312 851	7 925 000	7 850 000	7 800 000
814 Forsikringer	228 113	266 000	280 000	280 000	280 000

Moskenes kommune

Forpliktende plan Revidering 2017-2020

Mål

Forpliktende plan er en plan for å gjenvinne kontroll over økonomien i kommunen.

Kommunen har kontroll på økonomien når:

- *Det er balanse mellom inntekter og utgifter*
- *Kommunen utøver god økonomistyring*

1. INNLEDNING

1.1 Innmelding i ROBEK (Registrering om betinget godkjenning og kontroll):

Fylkesmannen i Nordland meldte Moskenes kommune inn i ROBEK (Registrering om betinget godkjenning og kontroll) til Kommunal og Regionaldepartementet i 2012. Bakgrunnen for å melde kommunen inn i ROBEK er at kommunen har hatt bokført akkumulert underskudd som ikke er inndekket.

Med bakgrunn i det, er kommunen pålagt å utarbeide en forpliktende plan, som viser hvordan kommunen skal dekke inn tidligere års bokførte underunderskudd. Planen skal også vise kommunens økonomiske disposisjoner fire år framover i tid, gjennom økonomiplanen. Fylkesmannen skal følge opp dette arbeidet og godkjenne kommunens forpliktende plan.

1.2 Fylkesmannen krav til forpliktende plan:

“Fylkesmannen er pålagt av Kommunal- og regionaldepartementet å følge opp ROBEK-kommuner slik at de får orden på økonomien og kommer seg ut av ROBEK. Det forventes at ROBEK-kommuner vedtar og følger en forpliktende plan for hvordan den skal få balanse i økonomien. Kravet om forpliktende plan er ikke lov- eller forskriftsfestet, men KRD pålegger Fylkesmannen å se all tildeling av skjønnsmidler til ROBEK-kommuner i forhold til vedtak og oppfølging av forpliktende plan. I ytterste konsekvens skal Fylkesmannen ikke gi skjønnsmidler til ROBEK-kommuner som ikke vedtar og følger en forpliktende plan. Dette er et sterkt virkemiddel som vil forverre kommunens økonomiske situasjon, og som Fylkesmannen ikke ønsker å ta i bruk.

Det er ingen faste krav til form eller innhold for en forpliktende plan. Den kan være identisk med økonomiplanen eller den kan være en frittstående plan som integreres i økonomiplanen. Det forventes at en forpliktende plan inneholder en relevant ståstedsanalyse, som definerer et konkret omstillingsbehov for kommunen ut fra et mål om en økonomi i balanse. Planen må spesifisere hvordan slik balanse skal oppnås. Planen må være tilstrekkelig konkretisert, slik at det er mulig å rapportere framdrift i henhold til planen underveis og ikke bare ved måling av regnskapsresultat en gang i året.»

1.3 Målet med den forpliktende plan:

Forpliktende plan er en plan for å gjenvinne kontroll over økonomien i kommunen. Kommunen har kontroll på økonomien når:

- Det er balanse mellom inntekter og utgifter.

Det er balanse mellom inntekter og utgifter når årets driftsinntekter minst er like store som årets driftsutgifter. Dette innebærer at kommunen også har et bevisst forhold til hvordan den skal sikre at inntekter minst er like store som utgifter i framtiden.

- Kommunen utøver god økonomistyring.

God økonomistyring vil si at kommunen har oversikt over hva ressursene brukes til, og at selve ressursbruken (de politiske prioriteringene) er et resultat av bevisste politiske valg – ikke tilfeldigheter, og at ressursbruken er effektiv.

1.4 Formålet med planen:

- Kommunen må erkjenne at endring er påkrevd, for å få kontroll over kommunens økonomi.

Forpliktende plan gir en forklaring på hvorfor kommunen ikke har kontroll på økonomien, samt beskrivelse av situasjonen kommunen er i.

- Det er nødvendig med tiltak for å få kontroll over kommunens økonomi.

Første steg for å sikre handling er å beslutte konkrete tiltak som bidrar til at kommunen får kontroll på økonomien. Den forpliktende planen inneholder derfor konkret beskrivelse av de vedtatte tiltakene. Planen skal være troverdig og realistisk innenfor en gitt tidsramme. Den viser beskrivelse av tiltakene, forventede konsekvenser, effekten på driftsutgifter og tjenestenivå.

- Tiltakene skal realiseres gjennom handling.

For at en forpliktende plan skal fremstå som realistisk, bør det gis en konkret beskrivelse av hvordan kommunen skal få realisert tiltakene både politisk og administrativt.

- At det kreves oppfølging av forpliktende plan.

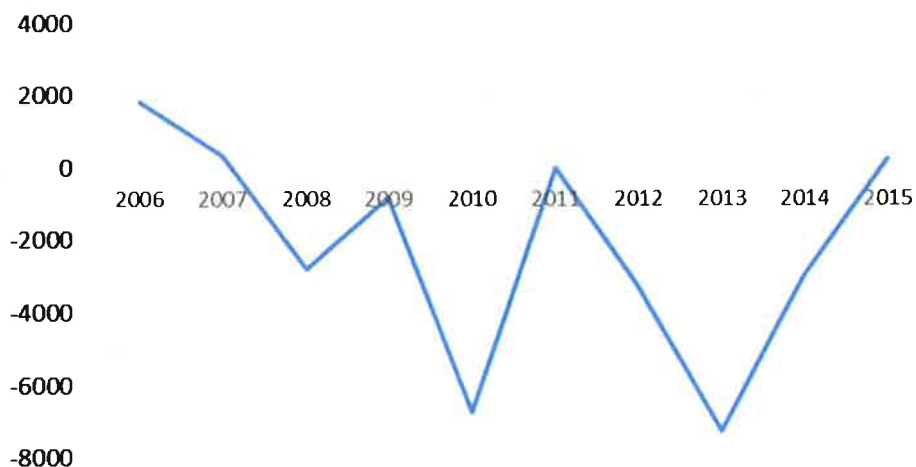
Det kreves målrettet arbeid over tid, for å få kommunens økonomi på fote igjen. For at kommunen ikke skal forsømme målene den har satt seg, må den forpliktende planen inneholde et tydelig opplegg for hvordan de vedtatte tiltakene skal følges opp. Opplegget må være forpliktende ved at det fastsettes konkrete og målbare milepæler.

2. Historikk og beskrivelse av situasjonen i kommunen:

Dette punktet forteller den økonomiske utviklingen i kommunen de siste årene og hva som har gjort at kommunen har fått et regnskapsmessig underskudd i denne perioden.

Moskenes kommune hadde et regnskapsmessig underskudd i 2010 på 4,24 mill kroner. Dette underskuddet skulle vært dekket inn i sin helhet til regnskap 2012, men dette klarte ikke kommunen og ubalansen vedvarte. Også i 2013 og 2014 har kommunen opparbeidet seg nye driftsmessige underskudd.

Regnskapsmessig resultat 2006 - 15

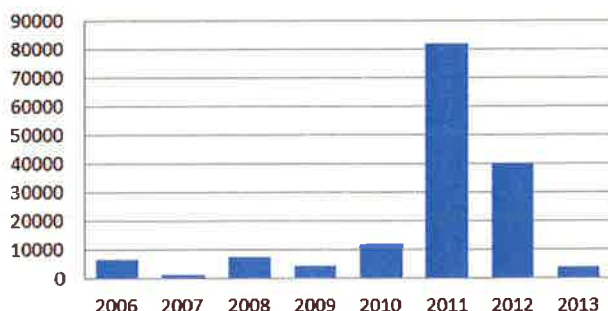
Den vesentligste enkeltfaktor for underskuddssituasjonen er at kommunen i løpet av kort tid foretok lånefinansierte investeringer uten at de driftsmessige konsekvensene av dette var innarbeidet i budsjett og Økonomiplan.

Utviklingsfigurene nedenfor viser store investeringer i tidsrommet 2010-13, med påfølgende økning i lånegjeld.

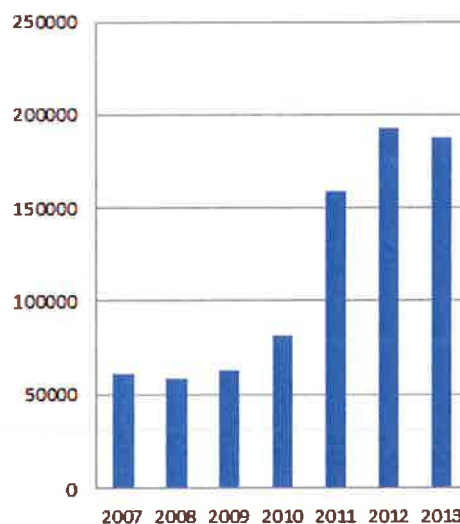
Investeringer i perioden 2010-13 på 130 mill kr. (Skole/ basseng/ flerbrukshall / adm bygg/ helsesenter)

Lånegjelda økte fra 60 mill kr til nær 190 mill kr på 3 år.

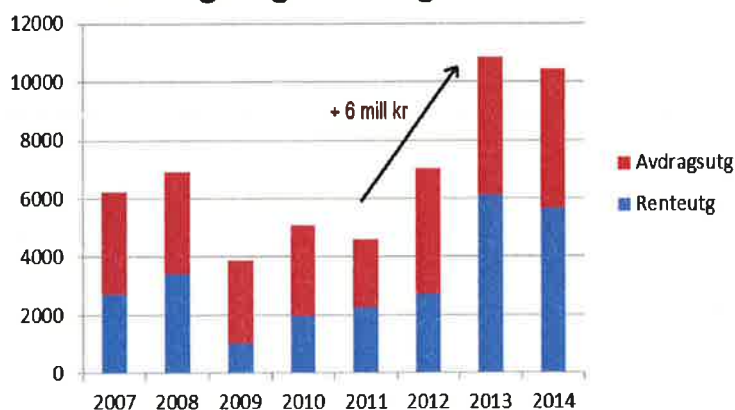
Investeringsutgifter 2006 -13

Kommunal gjeld - nærbilde 2007-13

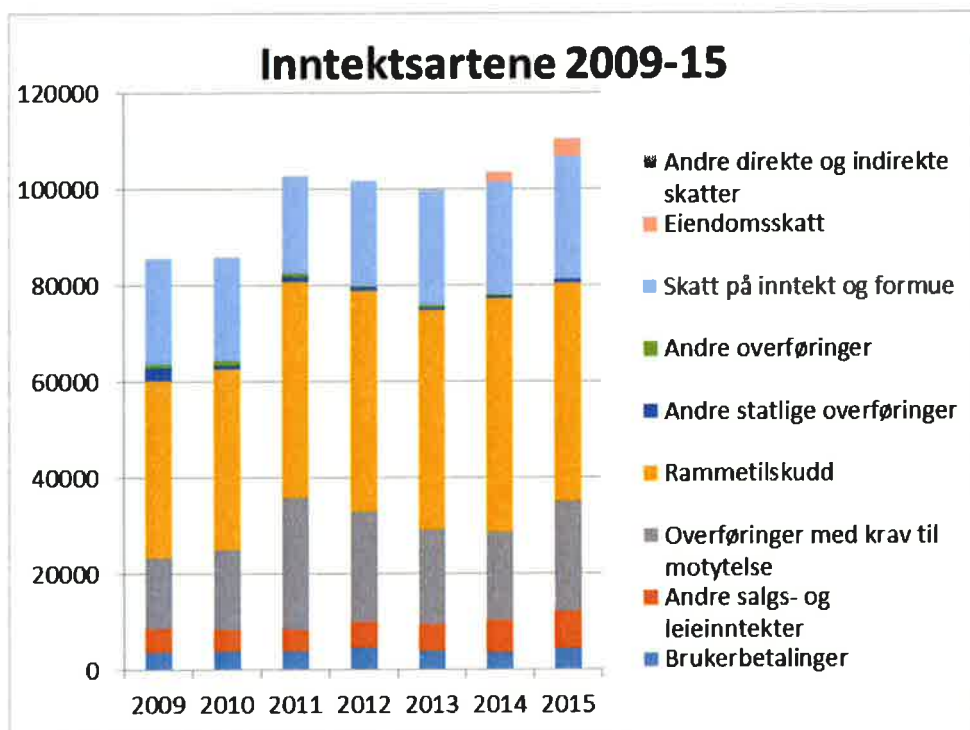

Avdrags- og renteutgifter 2007-14

Den direkte driftskonsekvens av økt lånegjeld var at utgiftene til renter og avdrag økte med 6 mill kr fra regnskapsåret 2011 til 2013.

I samme tidsperiode opplevde kommunen at inntektsutviklingen stanset opp og kommunens totale inntektsgrunnlag har stått fast på samme nominelle nivå fra 2011 til 2014, slik som figuren nedenfor viser.

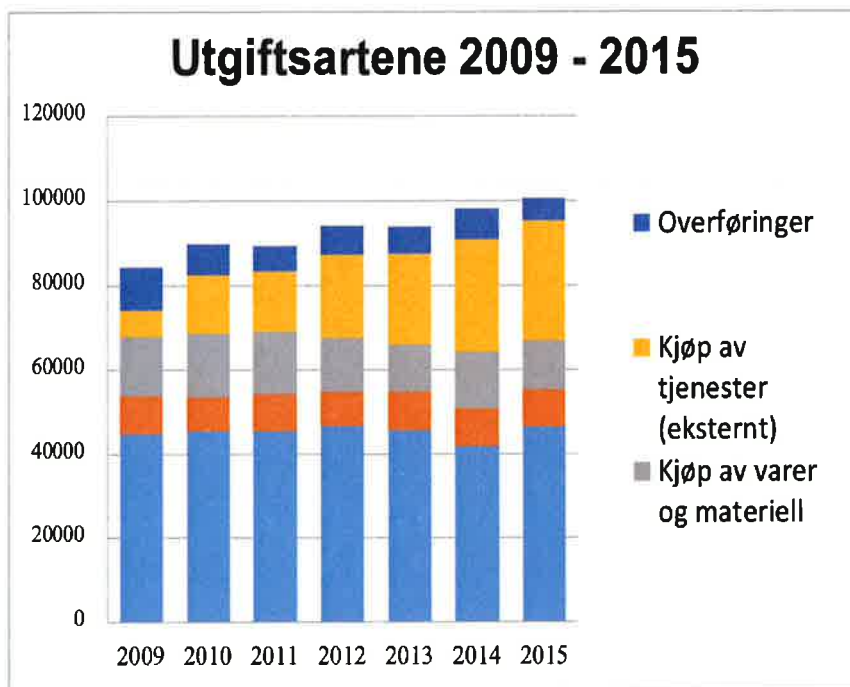

Gjennom fortløpende driftstilpasninger i årsbudsjettene 2013, 2014 og 2015 har kommunen redusert sin aktivitet for å oppnå balanse.

Kommunens kostnader til personell (lønn og sosiale utgifter/pensjon) er redusert fra 2012 til 2014, og ligger nå under de samlede lønnskostnadene kommunen hadde tilbake i 2009.

Samtidig har kommunen hatt en sterk økning i kostnadene til ressurskrevende brukere, som slår ut i utgiftskategorien «Kjøp av tjenester».

På figuren til venstre vises de ulike utgiftstypene på kommunebudsjettet i perioden 2009-15.

Lønnsutgiftene er redusert, mens kostnadene til kjøp av tjenester er økt veldig mye.

2.2 Oppsummering:

Moskenes kommune har pr. 31.12.2015 et akkumulert underskudd på kr. 17.164.952,18 som kommunestyret har vedtatt å dekke inn over en periode på 8 år, i perioden 2015 – 2022. I 2015 fikk Moskenes kommune et mindreforbruk på kr 247.029,69 i tillegg til at vi klarte å inndekke de budsjetterte 820.000 på akkumulert underskudd. I 2014 var det et underskudd på 2,96 mill kr og 7,29 mill kr i 2013.

Underskuddet har kommet som følge av økte finanskostnader (renter og avdrag på lån), økte kostnader til kjøp av tjenester til ressurskrevende brukere samt stagnasjon i inntektsgrunnlaget (både skatt og rammetilskudd) de fire siste årene.

Likviditetsutviklingen har vært negativ den siste fireårsperioden. Vi har jobbet mot å dekke inn underskuddet i flere år, men ikke klart det. Dessverre ser det ikke ut til at dette er en trend. 2016 kommer til å være et spesielt vanskelig år, der det er knallhard fokus på tiltak for innsparinger.

3. Status Forpliktende Plan 2015-16

Gjeldende Forpliktende Plan inneholder tiltak i 2014 og 2015. Forpliktende Plan ble vedtatt som oppfølging til budsjettet og inneholdt en tiltaksliste over aktuelle og konkrete punkter som skulle kuttes, evt endres. Til sammen hadde denne tiltaksliste en sum på vel 3,6 mill kr.

Så langt er ca 2,47 mill kr realisert og det står tilbake punkter for over om lag 1 mill kr, samt såkalte alternative punkter som var en tilleggsliste som skulle nærmere vurderes og som omfattet tiltak i beregnet til 0,52 mill kr.

De delene av tiltaksliste som ennå ikke er gjennomført, står fortsatt på listen og det er en forutsetning at disse tiltakene skal gjennomføres i den grad de er realiserbare. Det er nemlig noen punkter som må vurderes nærmere, som for eksempel vaskeritjenesten ved sykehjemmet. For dette eksemplets vedkommende er det ikke godtgjort at netto innsparing vil bli så stor som antydnet i Forpliktende Plan.

Dette illustrerer også poenget at jo mer kommunen har kuttet i tjenester, stillinger og struktur jo vanskeligere er det å gjøre ytterligere kutt og nedskjæringer. Som vi skal se på i kap 4 så er det ikke så mye mer å ta når det kommer til struktur. Det eneste på dette området som gjenstår er at kommunen har to barnehageavdelinger. Kommuneadministrasjonen er preget av «enmannskontorer», der mange har for mange oppgaver ift stillingsressurs. Selv om en gjennomfører de tiltak som står til rest på tiltakslista, så vil ikke dette alene være tilstrekkelig for å gjennomrette balanse. Det er nødvendig med flere og nye tiltak.

Gjennom samarbeidet i ROBEK-nettverk VI hadde vi håpet å få hjelp til et dypdykk i driften av tjenestene våre (spesielt hjemmetjenesten). Vi ville ha nye øyne for å se på muligheter for tiltak. På grunn av dårlig kapasitet har vi ikke rapportert IPLOS riktig, noe som medfører store vanskeligheter med å se på vedtakstimene, og om driften på hjemmetjenesten kunne vært strammet inn. Vi er redde for at vi har kuttet for mye ift overbelastning på allerede hard pressede medarbeidere.

4. Rammer og forutsetninger for prioritering av tjenester / sektorer

Denne avviksanalysen som er satt inn under er sammenlignbare nøkkeltall (fra SSB) mellom Moskenes kommune, Kommunegruppe 13 som Moskenes tilhører, snittet i Nordlandskommunene og landsgjennomsnittet.

Av særlig viktighet er radene under pkt 3 fordi de viser til hvilke prioriteringer som kommunen har gjort mellom sektorer / tjenester. Tallene viser hvor stor relativ andel hver sektor har av det hele kommunebudsjett. Tallmaterialet kan brukes til å finne ut om kommunene har spesielle områder som skiller seg ut i sammenligningen med andre.

For Moskenes er både grunnskole og helse/omsorg ganske likt sin gruppe og for grunnskolen ligger Moskenes under snittet i Nordland dog Norge. Dette er for så vidt ikke så underlig siden kommunen har en enkel (og kostnadseffektiv) struktur med bare en skole. Den viser også at vi bruker en mye høyere andel på helse enn resten av landet.

1 Finansielle nøkkeltall i % av bto dr inntekt	Moskenes – KG 13	- Nordland	- Norge	
Brutto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	3,4	0,9	1,7	2,2
Netto driftsresultat	1,3	1,8	2,4	2,7
Netto finans og avdrag	7,5	3,3	3,2	3,6
Disposisjonsfond	-0,6	6,1	3,5	5,7
Akkumulert regnsk messig merforbruk	16,3	1,1	1,2	0,4
Netto lånegjeld i % av br dr innt	121,7	62,6	73,9	72,9
Skatteinntekter (innt og form)	23,1	19,8	26,8	33,7
Eiendomsskatt	3,3	3,1	4,4	3,3
Statlig rammeoverføring	41,2	45,7	37,7	33,3
Andre dr innt	20,8	14,7	15,3	13,4
2 Nøkkeltall i kroner per innbygger				
Brutto driftsutgifter	100 467	105 281	82 294	72 636
Brutto driftsinntekter	103 978	106 219	83 680	74 293
Frie inntekter	66 829	69 568	53 956	49776

Netto lånegjeld	126 524	66 478	61 827	54 184
3 Netto driftsutgifter (2015)				
.. til adm og styring i % av netto driftsutg	15,1	13,4	9,2	8,0
..til barnehage,	5,2	8,4	11,7	14,7
..til grunnskoleopplæring,	20,2	22,1	22,8	24,5
..til helse og omsorg,	50,4	40,2	37,2	35,3
..til sosialtj.,	0,4	3,2	5,4	5,3
..til barnevern,	1,2	2,2	3,3	3,5
..til vann, avløp, renovasjon/avfall,	-1,4	-0,6	-0,3	-0,6
...til fys.plan/kulturminne/natur/nærmiljø,	1,4	1,3	1,0	1,1
..til kultur,	1,5	2,8	3,8	3,8
..til kirke,	1,8	1,7	1,3	1,2
..til samferdsel,	2,5	2,8	2,8	1,7
...til næring	1,2	0,8	0,4	0,2
..til bolig,	0,4	0,1	-0,1	-0,0
..til brann og ulykkesvern,	1,8	1,6	1,5	1,5

5. Ansvar for kommunens økonomi:

5.1 Kommunestyrets ansvar i henhold til kommuneloven:

Økonomiplan:

Kommunestyret har det overordnede ansvaret for kommunens økonomi, og som setter de økonomiske rammer ved å vedta en rullerende økonomiplan, som skal omfatte minst de fire neste budsjettår. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Planen skal være satt opp på en oversiktlig måte.

Årsbudsjettet:

Kommunestyret skal innen årets utgang vedta budsjett for det kommende kalenderår. Kommunestyret vedtar selv årsbudsjettet og endringer i dette. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra formannskapet.

Årsregnskapet og årsberetning:

Kommuner skal for hvert kalenderår utarbeide årsregnskap og årsberetning.

Rapportering fra kommuner:

Kommuner plikter å gi departementet løpende informasjon om ressursbruk og tjenesteyting til bruk i nasjonale informasjonssystemer.

5.2 Administrasjonssjefens ansvar:

Administrasjonssjef er den øverste leder for den samlede kommunale administrasjon, med de unntak som følger av lov, og innenfor de rammer kommunestyret fastsetter.

Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er

forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

6. Oppfølging og kontroll av forpliktende plan:

6.1 Kommunestyret:

Kommunestyret har det overordnede ansvaret for å vedta en rullerende økonomiplan, som omfatter minst de fire neste budsjettår. Kommunestyret skal også vedta årsbudsjett med innsparingstiltak for å få en god økonomi i kommune, som setter de økonomiske rammer for kommunens virksomhet.

Kommunestyret har også et oppfølgingsansvar for vedtatte årsbudsjett, som innbefatter budsjett i balanse og en god økonomistyring.

6.2 Administrasjonen:

Administrasjonen skal iverksette tiltak, som er vedtatt av kommunestyret innen gitte økonomiske rammer og tidsfrister. Rådmannen har det overordnede ansvaret i administrasjonen, til å påse at enhetsledere iverksetter innsparingstiltak som er vedtatt av kommunestyret. Ansvarsfordeling skal tydeliggjøres for hvert tiltak og fremkomme under eget punkt på tiltakslista. Innsparingstiltakene skal være gjenstand for kontroll og evaluering.

7. Rapportering:

7.1 Måling av helhetlig økonomisk omstilling i kommunen:

Kommunen vil gjennom tiltaksplan, budsjett, regnskap og rapporteringer, måle resultater av omstillingsarbeidet. Resultatmålingen vil skje enhetsvis og for kommunen i sin helhet.

Med å ha hyppige kontroller, vil man kunne stramme inn og justere utgiftskostnader på et tidlig tidspunkt.

7.2 Rapportering til rådmannen:

Rådmannen har gjennomgang av regnskapet hver måned med enhetsledere, for å ha kontroll over pengebruken. Det bidrar til å kunne stoppe overforbruket i enhetene og justere den økonomiske kursen.

7.3 Rapportering til formannskap og kommunestyre:

Formannskapet vil få rapport hver måned fra rådmannen om den økonomiske statusen i kommunen, samt rapport fra enhetene.

Kommunestyret får periodisk økonomirapport til hvert møte.

7.4 Rapportering til Fylkesmann:

Fylkesmannen vil få samme rapportering som kommunestyret. Når periodisk økonomirapport er ferdig og rapportene i enhetene er ferdigstilt, vil disse bli oversendt Fylkesmannen for kontroll.

8. Omstillingsbehovet

8.1 Mål

Forpliktende plan er en plan for å gjenvinne kontroll over økonomien i kommunen. Kommunen har kontroll på økonomien når:

- **Det er balanse mellom inntekter og utgifter**
- **Kommunen utøver god økonomistyring**

8.2 Perspektiv

Med den økonomisituasjonen som Moskenes kommune står overfor må en dele omstillingsbehovet i et kortsiktig og et langsiktig perspektiv:

Kortsiktig perspektiv 2016:	* Balanse mellom inntekter og utgifter i årsbudsjett/regnskap
Langsiktig perspektiv 2016-2022:	* Inndekning av akkumulert underskudd på 17 mill kr.

Slik status er 2016, så kan ikke underskudd dekkes inn over 2 eller 4 år. Realistisk sett må kommunen sikte mot å bruke lenger tid til å dekke det samlede, akkumulerte underskuddet. Da er en tidsramme på 8 år, dvs et snitt på 2,25 -2,5 mill kr, et konkret og håndterbart mål.

8.3 Spesielle forhold og utfordringer - premieavvik

Premieavviket (bokført avvik mellom pensjonskostnad og det som er utgiftsført i regnskapet) er en helt spesiell utfordring for Moskenes kommune. Det skyldes at det er inntektsført et premieavvik i budsjettene for 2014 og 2015 på vel 2 mill kr.

Det er ikke ideelt at premieavvik har direkte budsjettkonsekvens, og særlig ikke at avviket opererer som en inntektspost. Når dette først er kommet inn, er det svært vanskelig å budsjettere seg ut av dette. Konkret vil det bety et inntektsbortfall, men på lenger sikt er det riktig at premieavviket kommer ut av det løpende inntektsgrunnlaget.

8.4 Hovedprinsipper / overordnede tiltak 2017 - 2020

- Ingen kommunale investeringer i perioden, utover nødvendig vedlikehold, tiltak fullfinansiert gjennom eksterne midler eller prioriterte tiltak i VAR-områdene.
- Nedbetaling av lånegjeld med opptil 5 mill kr per år, dvs inntil 40 mill kr i 8-årsperioden.
- Generell innkjøps- og anskaffelsesstopp for tiltak utover ordinær driftsaktivitet
- Generell ansettelsesstopp for alle stillinger som ikke er nødvendige for normal, nøktern drift. Dette betyr alle nye stillinger som ikke er lovpålagt eller eksternt finansiert.

8.5 Inndekningsplan

De tiltak som sto på tiltakslisten fra 2014-15, og som ennå ikke er gjennomført, står fortsatt som prioriterte tiltak som skal gjennomføres i rekkefølge. Noen av tiltakene er svært

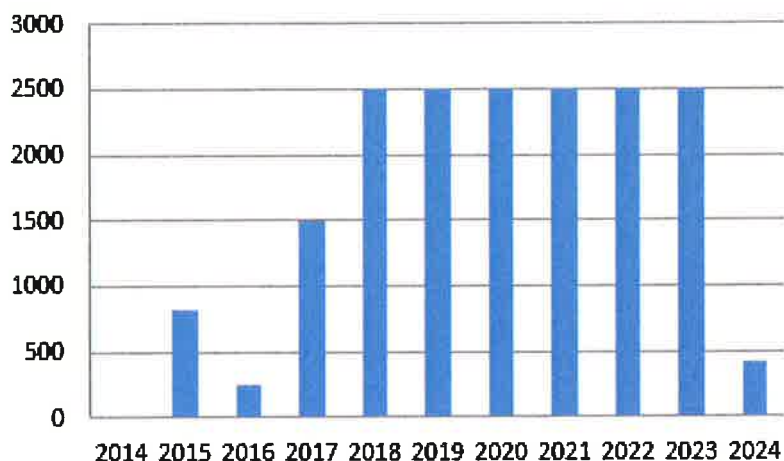
krevene siden de kommer på toppen av allerede iverksatte innsparinger og nedskjæringer. Dette gjelder særlig for helse- og omsorgssektoren og for disse må hvert tiltak kvalitetssikres. Alternative tiltak må også vurderes. Gjenstående innsparingstiltak på budsjett 2015 som ikke er iverksatt, gjennomføres som planlagt.

I budsjett 2017 og Økonomiplan 2017-2020 er det lagt opp en plan for inndekning av tidligere års underskudd. Etter denne planen skal inndekningen skje med 2,5 mill kr hvert år i perioden 2018-2023 slik at restbeløpet blir 418.000 kr i 2024.

Tabell: Inndeckningsplan (i 1.000 kr)

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
247	1.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	418

Inndekning av underskudd

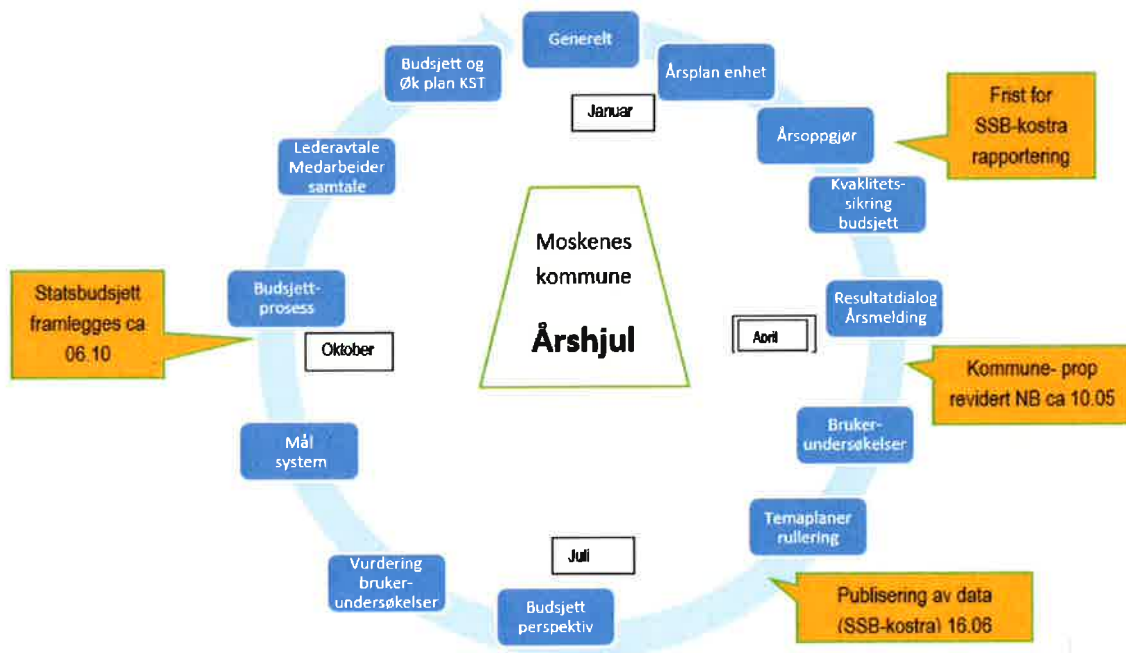
Moskenes kommune dekket inn 820 tusen i 2015 av akkumulert underskudd, og på budsjett 2016 er det avsatt 247 tusen til videre inndekning (rest av overskudd 2015).

For 2017 er det satt opp inndekning på 1,5 mill kr og fra 2018 økes dette til 2,5 mill kr per år – inntil underskuddet er eliminert.

Hovedårshjul Moskenes kommune – plan- og økonomiprosesser

Nærmere beskrivelse:

- [Rutinebeskrivelse](#)
- [Rapporteringsrutiner](#)
- [Budsjett- og økonomiplanprosess](#)
- [Statlige oppgaver](#)

1: Rutinebeskrivelse:

Årsplan enhet

Hver tjenesteenhet setter opp årsplan basert på de ressurser, rammer og retninglinjer som følger av vedtatt budsjett / økonomiplan. Frist: 20. januar.

Årsoppgjør

Interne rutiner for årsoppgjør. Frist for kommunalt regnskap 15. februar.
Frist for rapportering til SSB (kostra) : 15. mars

Kvalitetsikring budsjett

Etter årets 3 første måneder (1. kvartal) gjennomgås økonomirapport særlig med sikte på å kvalitetsikre at vedtatt budsjett er holdbart og bærekraftig; både med inntekter og utgifter.

Resultatvurdering / årsmelding

Frist for årsmelding til revisjon: 30.april
Intern vurdering av årsresultat gjøres i ledergruppen med beskjed om ønskede forbedringer.

Brukerundersøkelse

Gjennomføring av brukerundersøkelser mv (etter vedtatt plan om hvilke undersøkelser som prioriteres – hvilke tjensteområder og hvilke brukergrupper). Tidspunkt: april – juni.

Temaplaner / reglementer – rullering og revisjon

Gjennomgang av hvilke temaplaner / retningslinjer / vedtekter / reglementer som er nødvendig å oppdatere / justere. Utgangspunkt er vedtatt planstrategi og vedtatte oppdateringspunkter i dokumenter. Frist: 30. mai

Budsjett / økonomiplan – perspektiv

Med utgangspunkt i Kommuneproposisjon og revidert nasjonalbudsjett gjennomgås statlige rammer og styringssignaler og hvilke konsekvenser dette har for kommende budsjett-og økonomiplanarbeid. Fremmes egen sak til kommunestyret med lokale vurderinger.

Vurdering av brukerundersøkelser

Vurdering av resultatene av brukerundersøkelser gjennomført i år, sett opp mot tidligere resultat og måloppnåelse.

Målsystem

Oppsetting / ajourhold av mål (indikatorer, mv) basert på årets aktiviteter og resultat (+ SSB-kostra)

Budsjettprosess

Egen skjematisk rutine for årlig budsjettprosess.

Lederavtale / medarbeidersamtale

Gjennomgang og revisjon toårig gjennomgang lederavtale og årlig medarbeidersamtale.

Budsjett- og økonomiplan KST

Kommunestyret vedtar neste års budsjett og økonomiplan.
Inneholder måleparametre og resultatmål.

2: Rapporteringsrutiner

Tid	Oppgave	
	Det utarbeides månedsrapport for februar, som legges fram for Formannskapet. Fokusområde er lønn og avvik på drift. Frist 15.02: rapportering / avleggelse regnskap	
Mars:	Det utarbeides budsjett rapport for mars (kvartal 1), som legges fram for Kommunestyret. Denne rapporten skal vise om budsjett er holdbart. Fokus er status for gjennomføring av handlingsprogram (Forpliktende Plan). Behov for budsjettreguleringer. Frist overlevering regnskap (revisjon / årsmelding) !	
April / Mai	Det utarbeides månedsrapport for hhv april og mai. Fokusområde er lønn og avvik drift. Legges fram for formannskapet. Årsregnskap til kontrollutvalget (+ årsmelding til formannskapet)	
Juni:	Det utarbeides rapport for Kvartal 2 (halvårsregnskap) tilsvarende som for Kvartal 1. Framlegges for kommunestyret (første høstmøte). Årsregnskap og årsmelding til kommunestyret.	
August:	Det utarbeides månedsrapport for august. Fokusområde er lønn og avvik drift.	
September:	Det utarbeides rapport for 3. kvartal. Framlegges kommunestyret. Kobles opp til neste års budsjettprosess.	
Oktober:	Månedsrapport presenteres ca 5 november. Vil være en hjelp i Siste fase av pågående budsjettarbeid.	
November	Månedsrapport for november : Fokus lønn og drift.	

3: Årlig budsjett- og økonomiplanprosess

Aktivitet	Oppgave	Ansvar	Tid
Avstemming av budsjett Budsjettregulering	Kvartalsrapport nr 3 – månedsrapport per mars – Oppd Forpliktende Plan	Hver enkelt enhetsleder	1. april KST
Komm prp KRD	Rev NB – KommuneB (forutsetn) Oversikt for Moskenes – konsekvens	Rådm / Øk sjef	20 mai
Orientering KST	Budsjettforusetninger «Ståsted – sak»; Orientering tillitsvalgte	Råd / Øk sejf	KST
Bakgrunnsmateriale pol budsjettsamling 1	KJ-Budsj; Konsekvensjusteringer Analyser mm	Øk sjef	15. sept
Politisk budsjettsamling (dugnad 1) Tillitsvalgte deltar	Konsekvensjusterte rammer, budsjettforusetninger, utfordringesnotat, analyser mm	Rådm / Øk sjef Enhetsleder	20. september
Statsbudsjett	Effekter av Statsbudsjett	Øk sjef	6. okt
Politisk budsjettsamling 2 (dugnad 2) Tillitsvalgte deltar	Konsekvenser av statsbudsjett / behov for justeringer Ferdiggjøring av det som ikke er ren drift (gebyr, inv, selvkost mm)	Rådm / ØK sjef Enhetsledere	20. okt
Budsjett og Økonomiplan	Ferdiggjøring av rådmannens forslag og presentasjon (framleggelse)	Rådm / Øk sjef / Enhetsledere	10. nov
Politisk behandling	Vedtak i FSK og KST	Ordfører	Desember